

Välkommen till TT-språket

Till nytta för alla som skriver

Uppdaterad 2006-03-30
 ttspraket@tt.se
 TT: 08-692 26 00

Innehåll TT-Språket

Allmänna skrivråd	Andra språk
Välj rätt ord	Andra språk – namn, termer, transkription
Versal eller gemen?	Arabisk geografi
Versal eller gemen?	Estniska orter
Lista på myndigheter m m	Finländska ortsnamn
Förkortningar	Georgiska namn
Sammanskrivning?	Grekiska namn i OS 2004
Knepiga böjningar	Irakiska namn
Sifferuttryck	Ord och uttryck inom islam
Ordformer	Isländska namn
Skiljetecken	Kinesiska namn
Svenska	Palestinska namn
Fackuttryck	Ryska
Medicin	Sydkoreanska ortsnamn
IT-termer, datatermer	Ukrainska namn
Sportspråket	EU:s terrorlista
Militära uttryck och försvarets organisation	Nationalitetsnamn
Lantbrukstermer	Stats- och nationalitetsnamn
Namn	Icke självständiga områden
	Utländska valutor

TT-språket är en samling skrivregler till hjälp för alla som skriver. Reglerna är utformade för TT:s egna medarbetare, men de följs i stor utsträckning inom press, radio, tv och internet i Sverige.

TT-språket får användas fritt. Det får citeras med angivande av källan.

Rekommendationer fr
 Mediespråkgruppen

Allmänna skrivråd

Allmänna råd	Ingressen är den viktigaste delen av artikeln. Den ska väcka läsarens intresse och vara slagkraftig.
	Undvik långa, tillkrånglade meningar. Två korta meningar är ofta bättre än en lång. Extremt korta meningar kan ibland te sig komiska och ger texten en något stötig prägel.
	De viktigaste uppgifterna i artikeln måste finnas i ingressen och i de första styckena.

Skriv kort!	Använd korta ord hellre än långa.	Kort är bra ge <i>avge</i> resa <i>avresa</i> läge <i>belägenhet</i> straff <i>bestraffning</i>
--------------------	-----------------------------------	---

Svordomar och slang	TT tillåter att såväl svordomar som slang används i texterna. Oftare i pratminus än vanlig redaktionell text. Dock bör varje användning av svordomar och slang övervägas noga och bör bara förekomma när det är av särskild betydelse för stil eller form.
	Svordomar skrivs ut: fan , jävlar . Inga förkortningar som <i>f-n</i> eller påhittigheter som <i>djeflar</i> eller liknande.

Kommer <u>att</u>	Infinitivmärket <u>att</u> försvinner alltför ofta. Det är synd.
--------------------------	--

Värdeladdade ord	Var uppmärksam på värdeladdade ord och ord som kan innebära ett ställningstagande.
	Skriv till exempel inte <i>skattereform</i> utan skriv skatteomläggning om det inte rör sig om ett direkt citat. Det är ju inte säkert att det verkligen är en reform som är liktydig med

förbättring.

Det är därför också bättre att skriva **ändra** eller **göra om** i stället för att *reformera*.

Det är inte heller säkert att polisen *tvingades* använda tårgas. Det räcker med att konstatera att polisen **använde** tårgas.

<p>Modeord och schabloner</p>	<p>Var försiktigt med modeuttryck, schabloner och bildspråk – de blir snabbt slitna. De kan också göra det svårt att förstå vad som menas.</p> <p>Undvik uttryck som: <i>Han var den förste att göra det.</i> Skriv hellre: Han var den förste som gjorde det.</p>	<p>Använd sällan: <i>precis</i> <i>i snitt</i> <i>det kärvar</i> <i>boven i dramat</i> <i>slog en järnring</i> <i>kolla upp</i> <i>komma in i bilden</i> <i>komma till skott</i> <i>lägga locket på</i> <i>slå ett slag för</i> <i>starta upp</i> <i>ställa upp på</i> <i>uppleva sin situation</i></p>
--------------------------------------	--	--

Välj rätt ord

Välj rätt ord om laddade uttryck, begrepp att hålla isär och formuleringar att vara uppmärksam på

<p>Skriv inte...</p> <p><i>det är datans fel</i> <i>hissa flaggan på halv stång</i> <i>i större grad</i> <i>inför lyckta/ stängda dörrar</i> <i>ju snabbare, ju bättre</i> <i>lösesumma</i> <i>omständig</i> <i>orsaken till olyckan berodde på</i> <i>plastkirurg</i> <i>på grund av åldersskäl</i> <i>starta upp</i> <i>ståndsrätt</i> <i>tack vare ett missöde</i> <i>han tillhör en av våra främsta författare</i> <i>ton (om fartyg)</i> <i>vann gjorde NN</i> <i>öppenhjärtlig</i></p>	<p>...utan</p> <p>det är datorns fel sänka flaggan på halv stång i högre grad inom (bakom) stängda dörrar ju snabbare, desto bättre lösesumma omständig olyckan berodde på alternativt orsaken till olyckan var... plastikkirurg av åldersskäl starta, börja, inleda ständrätt på grund av ett missöde han är en av våra främsta författare, eller: han tillhör våra främsta författare <u>bruttoregisterton</u> (brt) om passagerarfartyg eller <u>dödviktston</u> (dwt) om lastfartyg NN vann öppenhjärtig</p>
--	---

Avlida – omkomma – dö Människor avlider eller omkommer. Det gör däremot inte djur, de dör.

Avvisning – utvisning

Avvisning gäller personer som saknar tillstånd att vara i landet och aldrig har haft tillstånd. Avvisning kan verkställas omedelbart, ofta kallad direktavvisning. Polisen kan bara avvisa personer som inte söker asyl. Om personen söker asyl går ärendet till Migrationsverket.

Utvisning gäller personer som har tillstånd att vara i landet men som till exempel har begått något brott. Personer kan också utvisas om deras tillstånd att vistas i landet har löpt ut.

Tillståndet kan också återkallas. Tre instanser kan utvisa: domstol, Migrationsverket och regeringen.

Förpassa och förvisa är termer som förvisats till historien.

Utlämning gäller person som har begått brott i sitt hemland och som begärs utlämnad av myndigheterna i hemlandet.

Bredden – brädden Glas fylls till brädden och älvar svämmar över alla bräddar. Älven antar däremot sin fulla eller maximala bredd vid vårfloren.

Bredd talar om någontings vidd eller utsträckning i sidled. Brädd är detsamma som överkant.

Bör – ska Bör och ska är inte helt synonyma. Märk skillnaden mellan Utredningen anser att en ny lag bör införas (eller Utredningen föreslår att en ny lag införs) och Riksdagen har beslutat att en ny lag ska införas.

Ge alltså inte intryck av att något är ett faktum när det i själva verket handlar om förslag.

Böter – vite Böter är vad man inom juridiken kallar för påföljd, det vill säga ett straff för ett begånget brott. Dagsböters storlek står i förhållande till den dömdes inkomst. Penningböter är dock ett fast belopp, lika för alla.

Vite är inga böter utan oftast ett påtryckningsmedel som myndigheter använder. Vite kan också förekomma som klausul i civilrättsliga processer. Till skillnad från böter kan vitet komma att upphöra om den som vid vite förelagts att uppfylla åligganden inom en viss tidsram också har gjort det.

Cannabis och hasch Cannabis är ett samlande namn för hasch och marijuana.

Chans – risk Vi bör inte skriva: *Det finns risk för att regeringen faller i morgon*. Inte heller: *Chansen finns att regeringen faller i morgon*.

Vi bör skriva: **Det är möjligt att regeringen faller i morgon**.

Vi bör heller inte skriva: *En 30-årig kvinna lyckades på middagen råna banken*.

Skriv aldrig: *Den anhållne har ännu inte gjort medgivanden*.

Chefläkare – chefsläkare Båda är korrekta. Dock lär det finnas en gammal regel att man inte ska ha ett s i fogen när ordet betyder överordnad, den högsta eller någon på ledande post.

Denna regel känner inte många till (vissa påstår till och med att den är påhittad) och därför ska man inte rida den alltför kategoriskt. Således är det fritt val att skriva chef- eller chefs- så länge man håller sig till regeln att det alltid heter **chefsåklagare** och **chefredaktör**.

Dom – utslag – beslut Dom faller i tviste- och brottmål.

Utslag fälls i exempelvis skatte- och hyresmål men ej i brottmål.

Beslut fattas under ärendets gång och är en neutral benämning för alla slags domar.

Dom eller utslag är prejudicerande först när det målet har avgjorts i högsta instans.

Dövstum – döv – stum Dövstum är ett ord som ofta felaktigt används om döva. Förr förutsattes att de som var döva också var stumma. Så är det inte alls och därför bör dövstum användas endast om man verkligen vet att den man skriver om är både döv och stum.

Finsk – finländsk – finlandssvensk	<p>Alla invånare i Finland är finländare och allt som hör till Finland är finländskt. Det finns dock undantag, som den <u>finska marken</u>, landets tidigare valuta.</p> <p>I Finland talas två språk: <u>finska</u> och <u>svenska</u>.</p> <p>En finsktalande finländare kallas <u>finne</u>, en svensktalande finländare är <u>finlandssvensk</u>.</p> <p>Motsvarande adjektiv är <u>finsk</u> och <u>finlandssvensk</u>.</p>
Fängelse – fånge	<p>Vi bör skriva fängelse och inte <i>kriminalvårdsanstalt</i>.</p> <p>Vi bör skriva fånge och inte <i>intagen</i>.</p>
Förordna – utnämna – förorda	<p><u>Förordna</u> betyder att tillsätta en tjänst, men <u>förorda</u> betyder att rekommendera, anbefalla.</p> <p>Har någon <u>utnämnts</u> gäller det någon som tillsatts med fullmakt, vilket betyder att personen inte kan sägas upp. Det gäller till exempel ordinarie domare.</p> <p>Andra statsanställda <u>förordnas</u>, det vill säga anställs tills vidare eller för viss tid. Generaldirektörer förordnas på viss tid.</p> <p>Ett allmänt ord som täcker både utnämna och förordna är <u>utse</u>. Man kan också använda <u>anställa</u> eller <u>tillsätta</u>.</p> <p>Man tillsätter en tjänst med en viss person, men man kan inte tillsätta en person. Man anställer en person, men tillsätter en tjänst.</p>
Före – innan	<p>Före är en preposition. Innan är en tidskonjunktion. <u>Före</u> föregår substantiv, <u>innan</u> följs av verb. Således heter det: Före avresan, men innan hon reste.</p> <p>Noteras kan dock att uttryck som innan kvällen och innan jul är djupt rotade i det svenska språket varför en benhård kategorisk regeltillämpning inte är att rekommendera.</p>
Gripa – anhålla – häkta – arrester	<p>Polisen <u>griper</u>, åklagaren <u>anhåller</u>, domstol <u>häktar</u>.</p> <p>I svenskt rättsväsende finns inte termen arrester. Vanligen motsvarar engelskans <u>arrest</u> svenskans <u>gripa</u>.</p>
I-land och u-land	<p>TT har, med stöd av Svenska språknämnden, valt att skriva i-länder för att beteckna industrialiserade länder. Likaså skriver vi i konsekvensens namn u-länder.</p>
Inställa – uppskjuta	<p>Fotbollsmatcher blir sällan <i>inställda</i>. Däremot händer det ofta att de blir <u>uppskjutna</u> på grund av regn.</p>
Ju – desto	<p>Skrivningen <i>ju finare du är, ju bättre tas du emot (ju – ju)</i> accepteras i vissa ordböcker. TT skriver dock av hävd <u>ju – desto: ju finare du är, desto (dess) bättre tas du emot</u>.</p>
Koscher och halal	<p>Ibland skriver vi att slaktmetoder som grundas på en religiös idé är ritualslakter eller rituell slakt. Vissa hävdar att bägge benämningarna kan uppfattas som nedsättande och för tankarna till ritualmord.</p> <p>Skriv i stället om slakt enligt judisk (koscher) eller muslimsk (halal) tradition eller använd uttryck som den judiska eller muslimska slaktmetoden.</p>
Lyckta eller stängda dörrar?	<p>Uttrycket används i rättegångsreferat och betyder att förhandlingen inte längre är offentlig. Det är viktigare att läsaren förstår detta, än att vi använder ett i och för sig korrekt fackuttryck, och därför bör vi på TT i stället skriva bakom/inom stängda dörrar.</p>
Massmedier –	<p>Båda formerna är språkligt godtagbara men TT skriver massmedier som också är den</p>

massmedia	form Svenska språknämnden rekommenderar. Vid sammansättning skrivs <u>massmedie-</u> , som i massmedieforskning .
Mindre – färre	Ett vanligt fel är sammanblandning av storlek och antal: åskådarna var mindre än väntat. Det kan de visserligen ha varit, men oftast menar skribenten att åskådarna var färre än väntat .
Misstänkt – tilltalad	<u>Misstänkt</u> är en person under hela processen från gripande tills dom fallit. <u>Tilltalad</u> är personen när åklagaren har gått till domstol. Benämningen används knappt utanför juristkretsar. Använd <u>åtalad</u> i stället. <u>Dömd</u> är personen när domstolen har sagt sitt och lämnat ärendet ifrån sig.
Neka – förneka	Blanda inte ihop neka och förneka. Han nekar till brottet . Men: Han förnekar att han har begått brottet . Undvik uttrycket <i>ta på sig ansvaret</i> för ett attentat eftersom ordet ansvar kan uppfattas positivt.
NGO och MR	TT använder inte förkortningarna <i>NGO</i> och <i>MR</i> . <i>NGO</i> står för non-governmental organizations. På svenska brukar de kallas enskilda organisationer eller icke-statliga organisationer . Vi skriver hellre mänskliga rättigheter än <i>MR</i> .
Någonsin – hittills	Ett företag redovisade för förra året sitt hittills bästa bokslut. Inte: <i>Företaget redovisar för förra året sitt bästa bokslut någonsin</i> .
Permittering – friställning – uppsägning – avsked – få sparken – varsel	<u>Permittering</u> är när personal stängs av från arbete under viss tid på grund av arbetsbrist. <u>Friställa</u> är en icke vedertagen förskönande omskrivning för att säga upp, som inte bör användas. En <u>uppsägning</u> är när någon får sluta sin anställning efter viss uppsägningstid. Ett <u>avsked</u> är en uppsägning som har personliga skäl och i princip sker med omedelbar verkan. Det förekommer om den anställda brutit mot kollektivavtal eller annat avtal. <u>Sparka, att få sparken, sparkas, sparka folk</u> är uttryck som blivit schabloner med ett oprecist innehåll. Bör undvikas. <u>Varsel</u> är meddelande till motparten om stridsåtgärder eller anmälan till länsarbetsnämnden och personalen om planerade inskränkningar.
Procent – procentenhet	Det är viktigt men inte alltid lätt att skilja på procent och procentenhet. Om diskontot sänks från 9 till 8 procent är sänkningen en <u>procentenhet</u> . Skulle det ha sänkts med en procent vore det nya diskontot 8,91 <u>procent</u> . Om ett parti har ökat sin väljarandel från 20 till 30 procent är ökningen tio <u>procentenheter</u> . I procent räknat skulle ökningen ha blivit 50 <u>procent</u> .
Senaste – sista	I det senaste numret av Time stod ... Men: I sista numret av Stockholms-Tidningen stod det ... (eftersom tidningen upphörde).
Sjömil – nautisk mil	Använd <u>sjömil</u> som synonym till <u>nautisk mil</u> men använd helst kilometer och mil även för avstånd till havs.

Statsbesök – officiellt besök	<p>Statschefer, det vill säga regenter som kejsare, kungar, regerande drottningar och presidenter, gör <u>statsbesök</u>.</p> <p>Statsministrar och premiärministrar gör <u>officiella besök</u> i främmande länder.</p>
Säga – mena – uppge – påstå	<p>Undvik verbet <u>mena</u> som synonym till <u>säga</u>.</p> <p>Det här är svårt, sade han. Inte: <i>Det här är svårt, menade han.</i></p> <p>Märk också att sägeverbet <u>uppge</u> inte utan vidare kan bytas ut mot till exempel meddela och tillkännage. En informerad källa <u>uppger att ett beslut ska fattas i nästa vecka</u>. En talesman för regeringen <u>meddelar (säger, tillkännager) att ett beslut har fattats</u>.</p>
Tack vare – på grund av	<p><u>Tack vare</u> bör användas endast om omständigheter som är något att tacka för: Han vann matchen tack vare sin goda kondition.</p> <p>Vid neutrala eller negativa förhållanden använder man <u>på grund av</u>: Han förlorade matchen på grund av sin dåliga kondition.</p> <p>Skriv inte: <i>tack vare den dåliga sikten fick gärningsmannen ett försprång.</i></p>
Tala – prata	<p>Talar gör man inför publik. Pratar gör man vid kaffebordet, i telefon och så vidare.</p> <p>Prata är synonymt med (sam)språka, (sam)tala, språkas vid, resonera, pladdra etcetera.</p> <p>Tala är synonymt med hålla tal, yttra sig, ta till orda, recitera, diskutera, föreläsa etcetera.</p>
Tillstyrka – bifalla, avstyrka – avslå	<p>Förberedande eller rådgivande instanser <u>tillstyrker</u> eller <u>avstyrker</u> en ansökan eller framställning. Beslutande instanser <u>bifaller</u> eller <u>avslår</u>.</p>
Tungt eller kraftigt beväpnade?	<p>Skriv inte att rånarna eller polisen var tungt beväpnade. Tung beväpning betyder oftast kulsprutor, granatkastare och liknande. Om rånarna/polisen har kulsprutepistoler, prickskyttevapen och liknande är det bättre att skriva om kraftig beväpning. Tung beväpning är en militär term med en bestämd innebörd.</p>
Urskiljning – Urskillning	<p>Observera skillnaden mellan <u>urkiljning</u> (avskiljande) och <u>urkillning</u> (gott omdöme, förstånd).</p>
Utan tvekan – utan tvivel	<p><u>Utan tvekan</u> väljer man en väg, om den <u>utan tvivel</u> är riktig. Man <u>tvekar</u> om vilken väg man ska välja, men man <u>tvivlar</u> på att upplysningen är riktig.</p> <p><u>Utan tvivel</u> kan ofta ersättas med <u>otvivelaktigt</u>.</p> <p>Den som <u>tvekar</u> är <u>tveksam</u>. Något som är osäkert och kan betvivlas är <u>tvivelaktigt</u>.</p>
Utlämna – utelämna	<p>En person kan <u>utlämnas</u> från ett land till ett annat, medan ett onödigt ord kan <u>utelämnas</u>.</p>
Varken eller – vare sig eller	<p><u>Varken – eller</u> kan inte förbindas med annan negation. Varken Clinton eller Jeltsin ville kommentera FN-beslutet.</p> <p>Om satsen innehåller en negation används <u>vare sig – eller</u>: FN-beslutet kommenterades inte av vare sig Clinton eller Jeltsin.</p> <p><u>Vare sig</u> kan inte användas i stället för <u>varken</u>.</p>

Vild – olovlig strejk Uttrycket vild strejk saknar arbetsrättslig förankring. Det används som samlingsbegrepp för olovliga stridsåtgärder och kan utan problem ersättas med det mer korrekta uttrycket olovlig strejk.

En strejk kan vara olovlig på tre sätt:

- Den kan vara avtalsstridig, det vill säga strida mot fredsplikt som följer av gällande avtal.
- Den kan, även om avtalslöst tillstånd råder, ha bestämts på felaktig nivå, enligt fackförbundens stadgar.
- Den har inte med den fackliga verksamheten att göra, till exempel en politisk strejk.

Vindstyrka – vindhastighet Blanda inte ihop uttrycken vindhastighet och vindstyrka: Vindhastighet mäts i meter per sekund. Vindstyrka mäts i Beaufort på en 12-gradig skala och beskriver vindens verkningar.

Väntas – förväntas Det första är neutralt, det andra positivt laddat. Skriv således inte: *Dödssiffran efter skalvet förväntas stiga ...*

År två tusen – tjugohundra? Tvåtusentalet är perioden från år 2000 till 3000. Tjugohundratalet är tiden från år 2000 till 2100.

Vi skiljer mellan tusenårsperioder och de tio sekler de består av. Detta språkbruk är förutsättningen för att kunna dela upp även tvåtusentalet i tjugohundratalet, tjugotvåhundratalet, tjugotvåhundratalet som vi gör med nittonhundratalet, artonhundratalet.

Versal eller gemen?

Inledning Hur man skriver namn på svenska myndigheter och verk har varierat över tiden. Svenska språknämnden har alltid rekommenderat stor bokstav för myndigheter och liknande med klar namnkaraktär.

TT:s Mediespråksgrupp har utarbetat de grundregler som följer här. Se även **exempellista** med namn på de viktigaste myndigheterna, verken och institutionerna.

Beteckning eller förkortning? Skilj mellan kategoribeteckningar (versal begynnelsebokstav) och förkortningar (gemen).

Kategoribeteckningar med mera:

A-lag
B-film
A-skatt, F-skatt (på gränsen mellan förkortning och kategori)
C-vitamin
C-språk, C-uppsats
T-tröja
U-sväng, T-korsning, S-kurva
X-län, Y-län

Förkortningar:

a-kassa
i-land
u-land
p-piller
p-plats
 (ubåt är ett undantag)

Myndigheter med Centrala verk och myndigheter som är unika och har namnkaraktär skrivs med stor

stor bokstav

bokstav.

Exempel:

Datainspektionen
Kammarkollegiet
Lagrådet
Riksbanken
Högsta domstolen
Högkvarteret
Statens konstmuseer
Riksantikvarieämbetet
Kustbevakningen (som myndighet)
Utlänningsnämnden

Namn som inleds med Kungl.(iga)

Även det efterföljande ordet får versal begynnelsebokstav.

Exempel:

Kungl. Myntkabinettet
Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)
Kungliga Operan
Undantag: **Kungliga biblioteket (KB)**

Se även **TT:s exempellista** på centrala myndigheter, domstolar, organisationer med mera.

Myndigheter med liten bokstav

Departementen skrivs med liten begynnelsebokstav eftersom de är både namn och benämningar.

Exempel: **finansdepartementet, kulturdepartementet.**

Myndigheter vilkas namn är en personbeteckning (och tvärtom) skrivs med liten begynnelsebokstav.

Exempel:

justitiekanslern
riksåklagaren
jämställdhetsombudsmannen
barnombudsmannen
chefen för armén

Deras förkortningar skrivs dock versalt: **JK, RÅ, Jämo, BO** och så vidare.

Myndigheter som inte är unika – regionala myndigheter, domstolar, nämnder – skrivs med liten bokstav.

Exempel:

hovrätten
 men **Svea hovrätt**
tingsrätten
kronofogdemyndigheten
länsstyrelsen
vattendomstolen
arbetsförmedlingen

Funktionsbeteckningar skrivs med liten begynnelsebokstav.

Exempel:

flottan
armén
flyget
marinen
tullen
polisen
posten

Regeringen, riksdagen, riksdagens utskott och institutioner skrivs med liten bokstav.

Exempel: **finansutskottet, kulturutskottet, riksdagens utrikesnämnd.**

Avdelningar inom myndigheter skrivs med liten bokstav.

Exempel: **driftsavdelningen, informationsbyrån.**

Se även **TT:s exempellista** på centrala myndigheter, domstolar, organisationer med mera.

Organisationer och företag Företagsnamn och deras eventuella förkortningar skrivs ej genomgående versalt. Vi skriver således **Asea, Wasa, Saab, Modo**.

TT undviker stavningssätt som kan uppfattas som textreklam och använder inte företags logotyper eller motsvarande i löpande text. Namn med exempelvis en versal mitt i ordet avviker från svenska skriftnormer och normaliseras därför i TT-språket. Exempel:

MatXtra blir i texter från TT **Matextra**
r.o.o.m blir **Room**,
GöteborgsOperan blir **Göteborgsoperan**,
FöreningsSparbanken blir **Föreningsparbanken**
S|E|B blir **SEB**.

Sammanläggningar, fusioner och uppköp av företag leder ofta till att bägge företagsnamnen behålls och TT skriver då dessa namn som företagen själva vill, med reservationen att namnen skrivs så att de inte bryter mot gängse skrivregler. Det vill säga att om företaget valt att skriva ihop namnen men med en versal bokstav där namnet på företagets andra hälft börjar så skriver TT isär namnen med mellanslag för att underlätta läsning.

Exempel: **Assi Domän, Stora Enso, Merita Nordbanken, Astra Zeneca**.

Se vidare avsnittet om **förkortningar**.

Ord bildade av namn

Sammansättningar som inleds med namn får normalt stor bokstav och skrivs i ett ord. Detta är särskilt fallet vid mera tillfälligt bildade ord.

Exempel:

Stockholmslag
Kalmarfreden
Linköpingsbo
Göteborgspolisen
Oslo tidning
Volvochef
Wallanderdeckare

Substantiv avledda av egennamn får alltid liten bokstav: **göteborgare, kalmarit**.

Även egennamn som används som vanliga substantiv eller måttenheter skrivs med liten bokstav:

ampere
diesel
hertz
quisling
röntgen
watt

Dock skriver vi **grader Celsius** och **grader Fahrenheit**.

Liten bokstav används om förledens karaktär av egennamn har försvagats:

eriksgatan
vichyvatten
falukorv
dieselmotor
röntgenplåt
gotlandssnipa
nigeriabrev

Däremot skriver vi **Nobelpris** och **Nobelfest**.

Om efterledet är ett egennamn får i regel bara första ledet stor bokstav: **Nordnorge, Storstockholm, Mellansverige**.

Dock används divis vid mer eller mindre tillfälliga bindningar: **Lort-Sverige, Välfärds-Sverige, Sommar-Visby**.

Stor begynnelsebokstav används ibland vid adjektiv avledda av ett personnamn med bibehållen namnkaraktär: **den Berghska donationen**.

Folkgrupper

För att beteckna folkgruppstillhörighet används liten begynnelsebokstav, även vid sammansättning som inleds med namn.

Exempel: **finlandssvensk, kosovoalban, bosnienserb, bulgarianturk.**

Politiska partier	<p>Versal begynnelsebokstav används när det fullständiga namnet skrivs ut på ett politiskt parti: Socialdemokratiska arbetarepartiet.</p> <p>Gemen begynnelsebokstav används på partiernas kortformer: centern, socialdemokraterna, moderaterna liksom för partibeteckningar på svenska partier (c, fp, kd, m, mp, nyd, s, v). Kortbeteckningar för utländska partier, som är mindre kända för svensk publik, skrivs med versaler.</p> <p>Namnen på och förkortningarna av ungdomsorganisationerna skrivs med versaler: CUF, LUF, MUF, SSU.</p> <p>Namn på nybildade partier, lokala partier eller partier med namn som annars skulle kunna missförstås skrivs med versal begynnelsebokstav: Det nya partiet, Kirunapartiet, Stockholmspartiet, Planskilda korsningspartiet. Se även Mediespråksgruppens rekommendation om partibeteckningar.</p>
Läkemedel och produktnamn	<p>Namn på läkemedel skrivs med versal begynnelsebokstav (Treo, Losec, Viagra) medan de verksamma substanserna skrivs med gemener (acetylsalicylsyra). Några läkemedel (magnecyl) har emellertid kommit att bli beteckningar på en typ av läkemedel och när det klart framgår att det inte är själva läkemedelsnamnet som avses används gemen begynnelsebokstav.</p> <p>Produktnamn med avvikande stavning normaliseras av TT i löpande text. Exempel: <i>iMac</i> blir Imac.</p>
Namn på sjukdomar	<p>TT skriver normalt sjukdomars namn med gemen begynnelsebokstav: till exempel cancer, polio, tuberkulos, parkinson och alzheimer. När sjukdomar uppkallats efter personer får personnamnet dock versal begynnelsebokstav i skrivningar som Parkinsons sjukdom, Alzheimers sjukdom och Downs syndrom.</p> <p>Den sjukdom hos människan som liknar galna ko-sjukan skriver vi Creutzfeldt-Jakobs sjukdom (CJS). (Galna ko-sjukan heter också BSE efter bovin spongiform encefalopati. Notera bindestrecket mellan ko och sjukan.)</p> <p>Andra sjukdomar, tillstånd och smittoämnen som oftast betecknas med förkortningar skrivs med gemener: damp och adhd i enlighet med tbc, aids och hiv. TT skriver även ms, multipel skleros, med gemener, trots att Saol inte gör det. Lungsjukdomen kol (kroniskt obstruktiv lungsjukdom) skrivs med gemener men det bör i text framgå att någon drabbats av /lider av lungsjukdomen kol för att undvika sammanblandning med andra betydelser av kol. På motsvarande sätt skriver vi lungsjukdomen sars för <u>svår akut respiratorisk sjukdom</u>.</p> <p>Notera även att TT skriver hivsmittad och aidssjuk utan bindestreck.</p> <p>Det fruktade virus som har fått sitt namn efter den afrikanska floden Ebola skrivs med gemen begynnelsebokstav: ebolavirus.</p>
Vetenskapliga namn på djur och växter	<p>TT skriver släktnamn med versaler och arter med gemener: Tussilago farfara.</p>
Boktitlar etc på utländska språk	<p>Substantiv, adjektiv och verb skrivs i såväl löpande text som radio/tv-tablåer med gemener såvida de inte är egennamn: Little shop of horrors, Le monde des animaux.</p>
Titlar i namn	<p>TT skriver titlar med gemen begynnelsebokstav: prins Carl Philip, greve Piper, direktör Barnevik, lord Nelson, president Jeltsin.</p> <p>Notera att af, de, von har gemen begynnelsebokstav även när de inleder en ny mening efter punkt. von Petersens, von Sydow, etcetera. Undantag: en del av den svenska släkten De Geer stavar sitt namn just så, liksom De la Gardie och Du Rietz.</p>

Helgdagar	<p>TT skriver i huvudsak alla helgdagar och högtider med gemener. Det gäller även högtider som firas inom andra religioner än kristendomen.</p> <p>Undantag görs när förledets karaktär av egennamn framträder: Kristi himmelfärdsdag och Jungfru Marie bebådelsedag.</p> <p>Notera att vi skriver den 1 maj som datum men att fasta sammansättningar som hör ihop med denna helgdag skrivs med bokstäver: förstamajfirande, förstamajtalare, förstamajdemonstration, förstamajtåg.</p> <p>Ovanliga sammansättningar kan av tydlighetsskäl återges med mellanslag och bindestreck. Exempel: första maj-incidenten.</p>
------------------	--

Religiöst	<p>Religiösa benämningar av namnkaraktär skrivs med versala begynnelsebokstäver: Allah, Frälsaren, Gud, Jesus, Krishna.</p> <p>Däremot skrivs enligt tradition satan, djävulen, och fan med gemen begynnelsebokstav.</p>
------------------	---

Lista på myndigheter m m

Exempellista	<p>Exempel på centrala statliga myndigheter, statliga bolag, domstolar, organisationer, med mera.</p> <p>(Uppdaterad oktober 2004)</p> <p>Akademien för de fria konsterna (Konstakademien) <i>Alkoholinspektionen</i> – upphörde 2001, uppgifterna övertogs av Folkhälsoinstitutet Alkoholsortimentsnämnden Allmänna arvsfonden Allmänna reklamationsnämnden (ARN) Amugruppen AB Ansvarsnämnden för biskopar Apoteket AB Arbetarrörelsens arkiv Arbetets museum arbetsförmedlingen Arbetsdomstolen (AD) <i>Arbetsgivareföreningen (Saf)</i> – sedan 2001 Svenskt Näringsliv Arbetsgivarverket Arbetstlivsinstitutet Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams) Arbetsmarknadsverket (AMV) Arbetsmiljöverket – utgörs av tidigare <i>Arbetarskyddsverket, Arbetarskyddsstyrelsen</i> och <i>Yrkesinspektionen</i> Arkitekturmuseet Armémuseum armén</p> <p>Bankföreningen, Svenska Banverket Barnens rätt i samhället (Bris) barnombudsmannen (BO) Bergsstaten Bilprovningen Biografbyrå, Statens biografbyrå Bokföringsnämnden Bolagsverket – tidigare <i>PRV Bolag, bolagsavdelningen inom Patent- och registreringsverket</i> Bostadskreditnämnden (BKN) bostadsutskottet Boverket Bris, Barnens rätt i samhället Brottsförebyggandet rådet (Brå) Brottsoffermyndigheten</p>
---------------------	---

Byggnadsrådet

Centrala försöksdjursnämnden
 Centrala studiestödsnämnden (CSN)
 Centralförbundet Folk och Försvar
 Centrum för idrottsforskning
 Chalmers tekniska högskola

Dansens hus
 Danshögskolan
 Dansmuseet
 Datainspektionen (DI)
 diskrimineringsombudsmannen (DO) ombudsmannen mot etnisk diskriminering
 Domstolsverket
 Dramaten, Kungliga Dramatiska Teatern AB
 Dramatiska institutet (DI)

Ekobrottsmyndigheten (EBM)
 Ekonomistyrningsverket (ESV)
 Elberedskapsrådet
 Elförsörjningsnämnden
 Elsäkerhetsverket
 Energimyndigheten, Statens energimyndighet
 Etnografiska museet – tidigare *Folkens museum Etnografiska*
 Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (Eso)
 Exportkreditnämnden (EKN)
 Exportrådet
 Fastighetsmäklarnämnden
 Fastighetsverket, Statens fastighetsverk
 Fideikommissnämnden
 Filminstitutet
 finansdepartementet
 Finansinspektionen (FI)
 finansutskottet
 Fiskeriverket
 flottan
 flyget
 Folkbildningsrådet
 Folkets hus
 Folkhälsoinstitutet
 Fonden för fukt- och mögelskador
 Forskningsrådsnämnden (FRN)
 Fortifikationsverket
 Forum för levande historia
 Fotbollförbundet, Svenska Fotbollförbundet
Förlikningsmannarexpeditionen, Statens förlikningsmannarexpedition (upphörde 2000)
 Försvarets materielverk (FMV)
 Försvarets radioanstalt (FRA)
 Försvarets underrättelsenämnd (FUN)
 försvarsdepartementet
 Försvarshögskolan
 Försvarsmakten – avser myndigheten
 försäkringskassan – avser kontoren och den allmänna verksamheten

Gentekniknämnden
 Giftinformationscentralen
 Glesbygdsverket
 Granskningsnämnden för radio och tv
 Göta hovrätt
 Göteborgs universitet

Handelsflottans kultur- och fritidsråd (HKF)
 Handelshögskolan i Stockholm
 handikappombudsmannen
 Haverikommissionen, Statens haverikommission
 Homo, ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning
 hovrätten över Skåne och Blekinge

hovrätten för nedre Norrland
hovrätten för västra Sverige
hovrätten för övre Norrland
Historiska museet
Hjälpmiddelsinstitutet
Hälsa- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN)
Högkvarteret – Försvarsmaktens centrala ledningsorgan)
Högskoleverket
Högsta domstolen (HD)

Idrottshögskolan
Ingenjörsvetenskapsakademien (Iva)
Inspektionen för strategiska produkter
Institutet för ...
Institutionsstyrelsen, Statens institutionsstyrelse
Integrationsverket
Internationella olympiska kommittén (IOK)
IT-kommissionen

Jernkontoret
jordbruksdepartementet
Jordbruksverket
justitiekanslern (JK)
justitieombudsmannen (JO)
jämsällldhetsombudsmannen (Jämo)

Kammarkollegiet
kammarrätten i ...
Karlstads universitet
Karolinska institutet (KI)
Karolinska universitetssjukhuset (Kus) i Huddinge eller Solna
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Kommunförbundet, Svenska – numera Sveriges Kommuner och Landsting
Kommuninvest
Koncessionsnämnden för miljöskydd – upphörde 1998
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstakademien
Konstfack
konstitutionsutskottet (KU)
Konsumentverket (KV)
Korrosionsinstitutet
Krigsarkivet
kriminalpolisen
Kriminalvårdsnämnden
Kriminalvården – tidigare *Kriminalvårdsstyrelsen*
Krisberedskapsmyndigheten (KBM)
kronofogdemyndigheten
kulturdepartementet
Kulturrådet
kulturutskottet
Kungliga biblioteket (KB)
Kungliga Dramatiska Teatern AB (Dramaten)
Kungliga Hovstaterna
Kungliga Konsthögskolan
Kungliga Krigsvetenskapsakademien
Kungliga Musikaliska Akademien
Kungliga Musikhögskolan
Kungliga Myntkabinettet
Kungliga Operan AB (Operan)
Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)
Kungliga Vetenskapsakademien
Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets akademien – kan skrivas Kungliga Vitterhetsakademien
Kustbevakningen
Kärnkraftinspektionen, Statens kärnkraftinspektion (SKI)

Lagrådet
Landsorganisationen (LO)
Landstingsförbundet – numera Sveriges Kommuner och Landsting
Lantbruksuniversitetet (SLU)
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren
Livsmedelsverket
LO, Landsorganisationen
Lotteriinspektionen
Luffartsverket (LFV)
Lunds universitet
Luleå tekniska universitet
Läkemedelsverket
länsstyrelsen

Malmö högskola
marinen
Marknadsdomstolen
Medicinska forskningsrådet (MFR)
Medlingsinstitutet
Migrationsverket – tidigare *Invandrarverket*
militärhögskolan
miljödepartementet
miljödombstolen (när en av de regionala domstolarna avses)
Miljööverdomstolen
Mitthögskolan
Moderna Museet
Motormännens Riksförbund
Musikaliska Akademien
Mälardalens högskola

Naturhistoriska riksmuseet
Naturskyddsföreningen
Naturvetenskapliga forskningsrådet
Naturvårdsverket, Statens naturvårdsverk (NV)
Nobelfesten, -priset och så vidare
Nobelstiftelsen
Nordiska museet
Nutek, (Verket för näringslivsutveckling)
näringsdepartementet
Operan, Kungliga Operan AB
ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO)
ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (Homo)
Operahögskolan

Patent- och registreringsverket (PRV)
Pliktverket
polisen
Posten AB
Post- och telestyrelsen (PTS)
Premiepensionsmyndigheten
Pressens opinionsnämnd (Pon)
pressombudsmannen (PO) – allmänhetens pressombudsman
Presstödsnämnden
Publicistklubben (PK)

Radio- och tv-verket
regeringen
Regeringsrätten
Resegarantinämnden
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Riksbanken
riksdagen
riksdagens ...

riksdagens andrakammarsal
riksdagens EU-nämnd
riksdagens utrikesnämnd
Riksförsäkringsverket (RFV)
Riksgäldskontoret
Riksidrottsförbundet (RF)
Rikskonserter
Rikskriminalpolisen
Riksorganisationen för kvinnojourer i Sverige (Roks)
Rikspolisstyrelsen (RPS)
Riksrevisionen – har ersatt Riksrevisionsverket (RRV) och riksdagens revisorer
Riksteatern
riksåklagaren (RÅ)
Rymdstyrelsen
Rädda Barnen
Räddningsverket
Rättshjälpsmyndigheten
Rättsmedicinalverket
Röda Korset

Sametinget
Samfundet De Nio
Samhall AB
SGU, Sveriges geologiska undersökning
Sida, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
Sipri, Stockholms internationella fredsforskningsinstitut
Sis, Swedish Standards Institute, (Svenska standardiseringsinstitutet)
Sjöfartsverket
Sjöhistoriska museet
sjöräddningen
Skansen
Skatteverket – tidigare *Riksskatteverket*
Skogs- och lantbruksakademien
Skogsstyrelsen
Skolverket
SMHI, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Smittskyddsinstitutet (SMI)
socialdepartementet
Socialstyrelsen
SOS Alarm – tidigare *SOS Alarmering*
Sprängämnesinspektionen
Statens ansvarsnämnd
Statens biografbyrå, Biografbyrån
Statens bostadskreditnämnd
Statens fastighetsverk
Statens geotekniska institut (SGI)
Statens haverikommission
Statens institut för ...
Statens institutionsstyrelse (Sis)
Statens jordbruksverk, Jordbruksverket
Statens järnvägar (SJ)
Statens konstmuseer
Statens konstråd
Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL)
Statens kulturråd, Kulturrådet
Statens kärnkraftinspektion (SKI)
Statens livsmedelsverk, Livsmedelsverket
Statens ljud- och bildarkiv (SLBA)
Statens naturvårdsverk (NV), Naturvårdsverket
Statens pensionsverk (SPV)
Statens naturvårdsverk (SNV), Naturvårdsverket
Statens räddningsverk (SRV)
Statens strålskyddsinstitut (SSI), Strålskyddsinstitutet
Statens utsädeskontroll
Statens va-nämnd
Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)
Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI), Väg- och transportforskningsinstitutet

Statistiska centralbyrån (SCB)
Statskontoret
statsrådsberedningen
Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri)
Stockholms universitet
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)
Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF)
Strålskyddsinstitutet (SSI)
Svea hovrätt
Svenska Akademien
Svenska Bankföreningen
Svenska Filminstitutet
Svenska Fotbollförbundet
Svenska institutet
Svenska Kraftnät
Svenska kyrkans centralstyrelse
Svenska Läkaresällskapet
Svenska rikskonserter, Rikskonserter
Svenska riksteatern, Riksteatern
Svenska rymdaktiebolaget (Rymdbolaget)
Svenska språknämnden
Svenska Turistföreningen (STF)
Svenskt Näringsliv – tidigare *Svenska arbetsgivareföreningen*
Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)
Sveriges exportråd, Exportrådet
Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Sveriges Kommuner och Landsting – hette tidigare *Kommunförbundet* respektive
Landstingsförbundet
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)
Sveriges olympiska kommitté (SOK)
Sveriges Radio AB (SR)
Sveriges Rese- och Turistråd, (även Turistrådet)
Sveriges Television AB (SVT, SVT1 och SVT2)
Systembolaget (även Systemet)
Säkerhetspolisen (Säpo)

Taltidningsnämnden (TTN)
Teaterhögskolan i Stockholm
Tekniska museet
Terminologicentrum (TNC) – tidigare *Tekniska nomenklaturcentralen*
Thielska galleriet
Tjänstemannaförbundet HTF – tidigare *Handelstjänstemannaförbundet*
Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) – sammanslagning av *FOA* och *Flygtekniska försöksanstalten*
Totalförsvarets pliktverk, Pliktverket
tullen
Tullverket – men tullen,
Turistrådet, Sveriges Rese- och Turistråd

Umeå universitet
Uppsala universitet
utbildningsdepartementet
Utlänningsnämnden
utrikesdepartementet
utrikesnämnden
Utrikespolitiska institutet (UI)

Valprövningsnämnden
Vasakronan AB
Vasamuseet
vattendomstolen vid...
Vattenfall AB
Vattenöverdomstolen
Verket för högskoleservice (VHS)
Vetenskapsakademien
Veterinärmedicinska anstalten (SVA)

Vin & Sprit AB (V&S)
 Väg- och transportforskningsinstitutet (VTI), Statens väg- och transportforskningsinstitut
 Vägverket
 Växjö universitet

Östekonomiska institutet
 Överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB) – nedlagd 30 juni 2002
 överbefälhavaren (ÖB)

Förkortningar

Skriv hela uttryck!	<p>Undvik att använda förkortningar. I TT:s texter skriver vi ut uttrycken bland annat, bland andra, cirka, med flera, det vill säga, etcetera, med mera, och dylikt och så vidare.</p> <p>Se även avsnittet om distinktion mellan beteckningar och förkortningar i kapitel Versal eller gemen.</p>
Företag och organisationer	<p>Förkortningar på företag, myndigheter, organisationer och liknande som inte är allmänt kända skrivs ut första gången de förekommer i texten.</p> <p>Använd inte heller sådana kortformer av namn och dylikt som kan skapa oklarheter, särskilt inte första gången namnet förekommer i texten.</p> <p>Förkortningar på företag, organisationer och dylikt som är namn och som uttalas som ord skrivs med versal begynnelsebokstav: Ams, Aga, Tass, Ikea, Jas, Nato, Sida, Saf.</p> <p>När förkortningarna uttalas bokstav för bokstav skrivs de genomgående med versaler: ABB, SCA, SAP, TCO, SHSTF, SMHI, LKAB, SAS.</p> <p>Undvik den engelska förkortningen NGO, som står för non-governmental organizations. På svenska brukar de kallas enskilda organisationer eller icke-statliga organisationer.</p>
Förkortningar som ord	<p>En del förkortningar har med tiden kommit att ingå i svenskan som självständiga ord och dessa skriver vi gement: behå, cd, cd-rom, epa-traktor, id-kort, laser, mc, ob-tillägg, pet-flaska, pc, pm, pr, pvc, radar, rot-avdrag, sms, tv, ufo, vd, vvs.</p> <p>Samma sak gäller sjukdomarna och de medicinska begreppen: adhd, damp, aids, hiv, sars, cp, ms och tbc.</p> <p>I några fall är små bokstäver att föredra därför att besläktade ord brukar skrivas gement. Det gäller särskilt tekniska termer som ofta förekommer i samma texter som orden ovan: adsl, dab-radio, dvd, md (mini disc), gd (generaldirektör), gps, gprs, mms, mp3, vhs, wap.</p> <p>Obs att VHS skrivs med versaler när det är namn på myndighet som förkortas.</p> <p>När det gäller termer som hämtats från fackspråk är det förstas alltid en fördel om man någonstans i texten skriver ut vad förkortningen står för.</p> <p>TT skriver IT och 3G med versaler.</p> <p>Förkortningar av namn på lagar skriver TT med versaler: PUL, LVU, LOB.</p> <p>Undantag är lagarna mbl och las vilkas namn förekommer i många avledningar, märk ord som utlasad. Även mbl:a förekommer, men eftersom det kan vara svårare att uppfatta verbformen undviker vi den. Skriv hellre mbl-förhandla.</p> <p>Om mbl och las nämns i uppräknings eller i grafik där man vill vara konsekvent kan man följa huvudregeln och skriva dem versalt.</p> <p>När en förkortning ingår i sammansatt ord sätts vanligen bindestreck mellan leden: IT-kommission, mc-polis, digital-tv-box.</p> <p>Om förkortningen inte läses bokstav för bokstav utan som ett vanligt ord kan man ofta slopa bindestrecket: Natostyrka, Ikeasoffa.</p>

Politiska partier Med små bokstäver skriver vi också beteckningarna för svenska politiska partier:
c, fp, kd, m, mp, nyd, s och v.

Däremot skrivs förkortningarna av namnen på kvinno- och ungdomsorganisationerna med stora bokstäver:
CKF, FPU, MUF, SSU.

Beteckningar för utländska partier, som sällan är välbekanta för svensk publik, skriver vi också med stora bokstäver.

Böjda förkortningar Bestämd form av initialförkortning skrivs med kolon före ändelsen: **tv:n, vd:n.**

Efter siffra används också kolon: **DC|10:an.** Samma sak gäller vid genitivändelse till förkortningar som uttalas bokstav för bokstav: **FN:s, USA:s, SKF:s.**

Undvik bestämd form på Europavägar (skriv **E|6** och inte *E|6:an*).

Till förkortningar som uttalas som ord fogas genitivändelsen utan kolon: **Natos, Sidas.**

När en förkortning ingår i sammansatt ord sätts däremot vanligen bindestreck mellan leden: **IT-kommission, mc-polis, digital-tv-box.**

Sammanskrivning – särskrivning

Isär eller ihop? För tips om ord som ja-anhängare, förstamaj och knepiga företagsnamn kan du titta i:

- kapitlet Skiljetecken, avsnitt **Bindestreck**
- kapitlet Versal eller gemen, särskilt avsnitten **Organisationer och företagsnamn** och **Helgdagar.**

Sammanskrivning rekommenderas för	Särskrivning rekommenderas för
alltför	efter hand
alltigenom	
alltihop	framför allt
alltmer(a)	för all del
alltnog	för den skull
alltsedan	för handen
	för övrigt
densamme	före detta
dessbättre	
dessförinnan	god dag
dessvärre	
detsamma	i dag – OBS: vanligt mellanslag!
därvidlag	i fred
	i fråga (om)
envar	i gång
	i går
förutom	i kapp
förvisso	i kraft
	i land
gentemot	i sänder
	i stånd
härförleden	i stället (för)
häromdagen	
härvidlag	lika väl
ibland	nu för tiden
ihjäl	något så när
ihop	
ihåg	om hand
ingenstans	om intet
isär	

itu	rent av
likväl	rent ut runt om(kring)
någonstans	så när
såväl	till buds till dels
tillstädes	till dess
tvärsom	till freds
tvärtemot	till fånga
tvärtom	till fyllest till godo
understundom	till handa till hands
varstans	till känna till mötes
ånyo	till pass
åside	till reds
återigen	till sinnes till sist
överallt	till spillo till synes till vara till viljes till väga till ända till äventyrs till övers tills vidare
	under hand under tiden upp och ner
	var sin
	över huvud (taget) över hövan över lag över styr över ända

Observera att TT gör vanligt mellanslag vid särskrivning. Alltså ingen spatie mellan *i* och *dag*.

(Spatie kallas också hårt mellanslag, mellanslag som hindrar radbyte).

Några knepiga böjningar

Böjningslista

Obest.sing	Best.sing	Obest.plural	Best.plural
center	centret	center	centren
centrum	centrumet	centrum	centrumen
krematorium	krematoriet	krematorier	krematorierna
medium	mediet	medier	medierna
meter	metern	meter	meterna
minut	minuten	minuter	minuterna
ordförande	ordföranden	ordförande	ordförandena
sekund	sekunden	sekunder	sekunderna
plenum	plenumet	plenum	plenumen
podium	podiet	podier	podierna

serum	serumet	serum	serumen
solarium	solariet	solarier	solarierna
stadium ex: högstadium	stadiet högstadiet	stadier	stadierna
stipendium	stipendiet	stipendier	stipendierna
timme	timmen	timmar	timmarna
tsunami	tsunamin	tsunamier	tsunamierna

Sifferuttryck

Pluralis eller singularis

Efter alla decimaltal används pluralis: **1,2 miljarder, 1,5 timmar**. När siffran efter decimalkommat är 1 kan singularis eller pluralis användas: **1,1 sekund** eller **1,1 sekunder**.

Vid numrering används siffror: **Rum nummer 28**. Notera att TT inte använder förkortningen *nr.*

Det heter **två tredjedelars majoritet**.

Gruppera rätt

Skriv inte **5–600** kronor när det handlar om **500–600** kronor.

Stora tal ordnas i tresiffriga grupper med mellanrum mellan varje grupp. Ingen punkt sätts ut för att markera tusental eller därutöver: **1 609 000**.

Skriv: **ett 20-tal, ett 30-tal**, men inte *25-tal*. Uttrycket *-tal* används vid jämna tiotal.

Det heter **tiotusentals** eller **i tiotusental**, men inte *tiotusentals*. Vi skriver **tusentals** eller **flera tusen**.

Bokstäver eller siffror?

Börja helst inte ett nytt stycke eller mening med siffror. Välj hellre bokstäver: **Femton personer omkom**.

Tal skrivs normalt med bokstäver till och med tolv. Undvik dock kollisioner som *Två barn, elva och 13 år, försvann ...* och märk att tal under 13 inte skrivs med bokstäver i bland annat dessa fall: **Klockan 3–5** och **2–3 kg**.

Siffror används alltid vid decimaltal: **4,3 kg**.

Tillsammans med måttenheter skrivna som förkortningar används endast siffror: **1 kg** och **7 mg**.

Ekonomitexter

I texter om ekonomi används siffror. Använd då också formerna **miljoner, miljarder, procent** och **kronor**. TT använder inte förkortningarna *mkr, mdr, milj, proc* och *kr*.

Vinsten var under första året 3,6 miljoner kronor och under det andra året 4 miljoner.

Mer än miljard

Observera skillnaderna mellan hur svenskan kontra engelskan (och franskan) hanterar mycket stora tal.

	svenska	engelska/ amerikanska
1 000 000	miljon	million
1 000 000 000	miljard (ett tusen miljoner)	billion
1 000 000 000 000	biljon (en miljon miljoner)	billion/ trillion
(15 nollor)	ett tusen biljoner	a thousand billions/ quadrillion
(18 nollor)	triljon (en miljon biljoner)	trillion/ quintillion

Tecken och förkortningar	<p>TT använder inte tecknet % och vanligen inte heller förkortningen <i>proc</i>, utan skriver ut ordet procent</p> <p>Snedstreck kan ersätta ordet <u>per</u> i uttryck som 150 km/tim.</p>
Datum, klockslag och tider	<p>TT skriver datum som den 8 oktober 1998. Årtal skrivs ihop utan mellanslag: 1999, 2000, 2001.</p> <p>Vi använder punkt för att skilja timmar och minuter åt, punkt för att för att skilja minuter och sekunder samt komma för att markera bråkdelar av sekunder. Exempel:</p> <p>3.03.36,52 klockan 18.30</p> <p>Notera att klockan 18.30 är ett precist klockslag. Skriv inte <i>18.30-tiden</i> eftersom -tiden är ett vidare uttryck som mer lämpar sig för hela timmar. Använd gärna uttryck som strax före klockan 19, några minuter före halv sex, vid 18.30 eller vid halv sju</p>

Ordformer

Verb	<p>TT använder formerna sade och ska.</p> <p>Undvik osköna och tvetydiga former av typen <i>utta, påta, motta</i>. Skriv i stället ta ut, ta på, ta emot. I regel är lös sammansättning att föredra före fast sammansättning.</p> <p>I vissa fall blir det en betydelseskilnad mellan fast och lös sammansättning: Han <u>inställde</u> resan. Han <u>ställde in</u> bilen i garaget.</p> <p>Utelämna <u>inte</u> hjälpverben: Det skulle ha varit bättre om du hade kommit i tid. Han säger att han redan har gjort det.</p> <p>Utelämna inte heller infinitivmärket <u>att</u>: Styrelsen beslöt att lägga fram ett förslag. Regeringen kommer att ingripa mot missbruket.</p> <p>Om satsen innehåller en tidsbestämning som anger framtid är presens ofta att föredra: Polisen fortsätter spaningarna på måndag i stället för: <i>Polisen kommer att fortsätta spaningarna på måndag.</i></p> <p>Skriv i tisdags om förfluten tid, på tisdagen för innevarande dag och på tisdag för kommande dag. TT skriver ytterst sällan <i>i dag, i morgon</i> eller <i>i går</i>. Detta för att undvika missförstånd om vilken dag som avses. Alla TT:s kunder använder ju inte materialet samma dag som det publiceras av TT.</p> <p>Var noga med tempus: Soldaterna stormade gerillafästet sedan beskjutningen hade upphört inte <i>sedan beskjutningen upphörde.</i></p> <p>Historisk presens är ett stilmedel som kan användas, dock varsamt så att missförstånd inte kan uppstå.</p>
-------------	--

Substantiv	<p>Ändelse <u>s</u> för att beteckna plural <u>bör undvikas</u>. Vi skriver: en dollar, flera dollar en franc, flera franc en schlager, flera schlager alltså inte <i>dollars, francs, schlagers</i>.</p> <p>Vi skriver vidare: en container, flera containrar en studio, flera studior en video, flera videor</p>
-------------------	--

ett medium, flera medier

Massmedium heter i pluralis **massmedier**. Formen massmedia kan accepteras, dock ej *ett massmedia*.

Observera också att det inte heter *svensk media*, utan **svenska medier**, eller möjligen svenska media, eftersom media är en pluralform.

TT-språket rekommenderar att centrum i pluralis skrivs **centrum**. Detta för att åstadkomma konsekvens i texterna. Svenska Akademiens ordlista SAOL godkänner flera böjningar och öppnar därmed för olika böjningar i TT:s texter. **Center** (med pluralformen center) kan användas i ord som **köpcenter**.

Ord som museum och jubileum skrivs utan accent i bestämd form och i pluralis: **museet, jubileer**.

Däremot skriver vi **kafé** och **kaféer**.

Ordförande, sökande, svarande, resande har i obestämd form pluralis inte någon ändelse: **en ordförande, flera ordförande**.

Neutrala substantiv av typen förhållande har dock pluraländelsen -n: **flera förhållanden**.

Vi skriver **dumpning, jogging, kidnappning, mobbning, tågurspårning**.

Företagsnamn, idrottslag, länder, städer och andra orter är normalt neutrum. Det heter därför:

Volvo kan bli tvunget att ...

och

Tre kronor är tvunget att ...

Pronomen

Vi skriver **de** och **dem**, inte *dom*.

Pronomen böjs: **Han vände sig till dem som hade hjälpt honom. Han berömde dem som vågade ingripa.**

Det vanligaste relativpronomenet är som. Vilken och former av detta pronomen används bara när tydligheten kräver det.

Ingendera, någondera och vardera ska böjas när de syftar på substantiv i neutrum. Alltså: ingetdera, någotdera, vartdera.

Dess och deras

Dess används som genitivform till den och det. **Dess** är singularis. Genitivformen till det plurala de är **deras**.

Huset och dess invånare

men:

Husen och deras invånare

Miljögifter och deras inverkan på människor

Man och folk

Det obestämda pronomenet man har singular form men plural betydelse. Adjektivet står ändå i singularis: **Man var orolig för att planet skulle störta.**

Var försiktig med att använda ordet man, som lätt skapar förvirring. Skriv inte: *Man tycker att man borde ändra på den regeln.*

Folk i betydelsen alla människor har också singular form med plural betydelse. Här står adjektivet i pluralis: **Folk är rädda för att flyga.**

Adverb

Adverbet bör placeras intill de satsdelar som det bestämmer. Detta gäller särskilt de inskränkande adverbena: bara, enbart, endast.

Skriv: **Våra tabletter är äkta endast i originalförpackning** inte: *Våra tabletter är endast äkta i originalförpackning.*

Märk också betydelskillnaden mellan: **Han har bara läst engelska i ett år** och **Han har läst engelska i bara ett år.**

Ord som hör ihop ska stå tillsammans. Skriv därför: **Regeringen räknar med att under hösten lägga fram en proposition i frågan.**

Placera inte tidsuttryck alltför långt från verbet.

Skriv: **Två personer omkom på måndagen vid en trafikolycka i Bagarmossen i**

södra Stockholm.

inte: *Två personer omkom vid en trafikolycka i Bagarmossen i södra Stockholm på måndagen.*

Det är också betydelseskillnad mellan:

Det sade industriministern vid en konferens för företagsledare i Ronneby,
och: **Det sade industriministern vid en konferens i Ronneby för företagsledare.**

I nekande sats får bara en negation eller ett nekande adverb användas. Skriv alltså inte:
De bästa filmerna får vi knappast aldrig se.

Prepositioner

Enklare prepositioner såsom **om, för, vid** och **på** kan ofta ersätta de längre formerna *beträffande, angående, i fråga om, med avseende på*.

Vidare: **Priset höjs på måndag. Det nya priset gäller från och med måndag.** Alltså inte:
Det nya priset höjs från och med måndag.

Skilj på prepositioner och konjunktioner

Före händelsen – innan det hände.
Före tågets avgång – innan tåget gick.
Till tågets avgång – tills (till dess att) tåget hade gått.

Var noga med att använda korrekta prepositioner. Det heter till exempel:

krav på någon eller något
tvivla på någon eller något
förbud för någon
men: **förbud mot något**
lojal mot.

Observera hur prepositionen placeras vid uttryck som både och, även, bland annat.
Exempel:

Förslaget är till nytta både för land och för folk.
Förslaget är till nytta för både land och folk.

Notera att det heter ur en (syn)vinkel och från en (stånd)punkt.

Subjektsregeln

Det tänkta subjektet i en satsförkortning måste vara detsamma som subjektet i den fullständiga satsen.

Brott mot subjektsregeln uppstår ofta i samband med uttryck som genom att och för att plus ett verb i infinitivform.

Skriv alltså inte: *Genom att skicka in kupongen till oss sänds prislistan omgående* eller *För att bli ätbar måste jag koka potatisen.*

Ett klassiskt exempel på brott mot subjektsregeln: *Vansinnig och omgiven av dåliga rådgivare kan jag ej annat än beklaga Erik XIV.*

Skiljetecken**Komma**

Spara på kommatecknen men låt inte tydligheten bli lidande.

Komma bör sättas ut där ett bindeord (och, men, eller, utan) är utelämnat.

Exempel: **en ny, tidigare oprövad metod** eller **En ny och tidigare oprövad metod.**

Sätt alltid ut kommatecken både före och efter parentetiskt infogad information: **Han träffade sin bror, den kände botanisten, i Leksand.**

Detsamma gäller vid uppräkningslistor: **I kommittén ingår professor Sven Svensson, Uppsala, direktör Ulla Persson, Linköping, och lantbrukare Per Nilsson, Svenljunga.**

Komma används för att markera bråkdelar av sekunder: **3.36,56 på 1 500 meter.**

Sätt alltid ut skiljetecken efter citat och före anföringsverb: **Det är bra, sade Olof Karlsson.**

Komma sätts mellan huvudsatser som samordnas i samma mening, även när bindeord

(och, men, eller etcetera) finns utsatt.

Exempel: **De tyska turisterna har varit fler i Danmark än i Norge, och Sverige har haft det lägsta antalet.**

Sätt inte komma före som när bisatsen måste vara med för att meningen inte ska förlora rim och reson.

Exempel: **Jag är trött på alla förtroendevalda som dricker öl för skattebetalarnas pengar.**

Punkt	<p>TT använder inte punkt i förkortningar, även om personer, företag, myndigheter eller organisationer själva gör det.</p> <p>Punkt används för att skilja timmar och minuter: 18.30.</p>
Frågetecken	<p>Direkt fråga avslutas med frågetecken, aldrig med punkt. Frågetecken sätts ut också mitt i en mening: Vad ska ni ha det till? frågade han.</p>
Utropstecken	<p>Använd utropstecken sparsamt.</p>
Kolon	<p>Kolon används framför direkt anföring. Till exempel: Han sade: Ge mig boken. Märk att ordet efter kolon då har versal begynnelsebokstav.</p> <p>Använd kolon även vid uppräkningsfall: Parkeringsförbud gäller i följande fall: huvudled, kollektivfil och vändplats.</p> <p>Kolon sätts också ut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mellan siffror som betecknar kronor och ören: 22:50 kronor (gäller även utländska valutor) • i vissa talrelationer: Skala 1:10 000 • vid vissa förkortningar: S:ta Birgitta, S:t Petersburg • vid ordningstal: 21:a, 34:e • i vissa s-genitivformer, för tydlighets skull: "i projektet Teater.nu:s plan..." <p>men inte vid tidsuttryck av typen den 21 augusti.</p>
Semikolon	<p>Semikolon anses vara starkare än komma, svagare än punkt; tecknet både skiljer och förenar. Det som förbinds med semikolon är normalt två huvudsatser som kan stå som var sin mening och där den andra är en utveckling av eller förklaring till den första.</p> <p>Exempel: Vi längtade inte ut; det var svinkallt och regnigt.</p> <p>Märk att ordet efter semikolon har gemen begynnelsebokstav.</p>
Citattecken	<p>Citattecken (anföringstecken) bör användas sparsamt. Tecknet används mest vid exakt återgivande av utdrag ur skrivna texter från till exempel pressmeddelanden eller tidningar.</p> <p>TT sätter inte citattecken kring titlar på böcker, filmer etcetera om det inte krävs för att undvika missförstånd.</p> <p>TT undviker citattecken i rubriker. De kan dock användas i undantagsfall om det verkligen handlar om ett <u>exakt</u> citat av utsaga eller liknande som återfinns i texten, annars inte.</p> <p>Punkt sätts efter citattecken i slutet av en mening, om citatet gäller bara några ord: I tidningarna talas det om "ett fräckt försök".</p> <p>Citattecken sätts inte ut efter så kallad.</p> <p>Vid direkt anföring bör så kallat pratminus användas i stället för citattecken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inga kommentarer, sade statsministern. <p>Skriv inte: <i>Han sade att "vi måste klara av det här"</i> utan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vi måste klara av det här, sade han.

Bindestreck (divis)	<p>Tecknet används:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vid vissa sammansättningar, som svensk-dansk ordbok. • vid sammansättningar med siffror, förkortningar eller flerordiga uttryck: 50-årsdag, 2000-talet, SAS-terminal, på gatan-pris, Kalle Anka-tidning, galna ko-sjukan etcetera. • vid sammansättningar där man vill undvika att två likadana vokaler kolliderar: ja-anhängare, euro-omröstning <p>Grundregeln är TT skriver sammansatta ord utan bindestreck om inte bindestrecket behövs för tydlighetens skull.</p> <p>Exempel på dessa regler som de tillämpades EMU-debatten:</p> <p>Vi skriver jasida, nejkampanj, eurofråga etc.</p> <p>Ett bindestreck är dock bra att sätta dit i ord som ja-anhängare, euro-omröstning och liknande där annars två likadana vokaler kolliderar.</p>
----------------------------	--

Tankstreck	<p>Skiljetecknens uppgift är att göra texten så lättfattlig som möjligt.</p> <p>Tankstrecket är samma tecken som pratminuset.</p> <p>Tankstreck eller parentes kan användas i stället för kommatecken runt inskjuten sats: Det nya skatteförslaget – som sägs innebära lättnader för alla – presenterades på tisdagen.</p> <p>Tankstreck kan också markera paus före ett tillägg eller något oväntat: Där stod vi – och kunde inte annat.</p> <p>Var sparsam med tankstreck. Effekten förtas om det används för ofta.</p> <p>Tankstreck används till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mellan ortnamn: Sträckan Stockholm–Göteborg. • mellan tal: 30–40 personer. • mellan klockslag: Öppethållande 9–17. Det är fel att skriva: <i>mellan 9–17.</i> • i sportresultat: Brage-Örebro 4–1 (1–1).
-------------------	---

Svengelska

Använd svenska!	<p>Använd inte engelska ord eller uttryck när det finns svenska motsvarigheter: Operationen utfördes av ett läkarlag (inte <i>läkarteam</i>). Den svenska tv-gruppen (inte <i>tv-teamet</i>) havsteknikföretaget (inte <i>offshoreföretaget</i>).</p>
euroland	<p>TT skriver inte <i>Euroland</i> om den grupp av stater som infört den gemensamma europeiska valutan.</p> <p>Man kan dock skriva om Finland som ett euroland (observera den gemena begynnelsebokstaven) och om alla de länder som inför euro som euroländer.</p>

Lista på exempel	<table> <thead> <tr> <th>Skriv inte...</th> <th>...utan</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>agenda</i></td> <td>dagordning</td> </tr> <tr> <td><i>airbag</i></td> <td>krockkudde</td> </tr> <tr> <td><i>all time high</i></td> <td>börsrekord</td> </tr> <tr> <td><i>belgian blue</i></td> <td>belgisk blå</td> </tr> <tr> <td><i>boom</i></td> <td>uppgång</td> </tr> <tr> <td><i>briefa</i></td> <td>kort informera någon, upplysa</td> </tr> <tr> <td><i>call center</i></td> <td>teletjänstcentral – precisera gärna: telefontjänst, informationstjänst, kundtjänst eller liknande</td> </tr> </tbody> </table>	Skriv inte...	...utan	<i>agenda</i>	dagordning	<i>airbag</i>	krockkudde	<i>all time high</i>	börsrekord	<i>belgian blue</i>	belgisk blå	<i>boom</i>	uppgång	<i>briefa</i>	kort informera någon, upplysa	<i>call center</i>	teletjänstcentral – precisera gärna: telefontjänst, informationstjänst, kundtjänst eller liknande
Skriv inte...	...utan																
<i>agenda</i>	dagordning																
<i>airbag</i>	krockkudde																
<i>all time high</i>	börsrekord																
<i>belgian blue</i>	belgisk blå																
<i>boom</i>	uppgång																
<i>briefa</i>	kort informera någon, upplysa																
<i>call center</i>	teletjänstcentral – precisera gärna: telefontjänst, informationstjänst, kundtjänst eller liknande																

<i>controller</i>	styrekonom
<i>cracker</i>	egentligen knäckare, men hackare används i normalspråk
<i>crawl/text</i>	(tv-term) kryptext
<i>cyberspace</i>	cyberrymden
<i>design</i>	formgivning
<i>doping</i>	dopning
<i>dotcomföretag</i>	e-handelsföretag
<i>exchange rate mechanism (ERM)</i>	europiska växelkurssamarbetet
<i>e-mail</i>	e-post
<i>exit poll</i>	vallokalsenkät
<i>fast food</i>	snabbmat
<i>free lance</i>	frilans
<i>food processor</i>	matberedare
<i>hacker</i>	hackare
<i>hangarounds</i>	anhängare
<i>headhunt</i>	i många fall kan man använda handplocka
<i>hearing</i>	utfrågning
<i>highlights</i>	höjdpunkter
<i>inlines</i>	rullskridskor
<i>joint venture</i>	samägt företag, samföretag, samriskprojekt
<i>konceptbil</i>	(modeord i bilbranschen) experimentbil
<i>maila</i>	skicka/sända e-post, e-posta; vi godtar även mejla
<i>midquarter-update/report</i>	(ekonomi) halvkvartalsrapport
<i>on line</i>	direktansluten
<i>outlet</i>	butiksbö
<i>outsourca</i>	lägga ut på driftentreprenad/ underleverantör eller bara lägga ut
<i>outstanding</i>	i en klass för sig, enastående
<i>pay-per-view</i>	beställ-tv
<i>pressrelease</i>	pressmeddelande
<i>printer</i>	skrivare
<i>prospect</i>	provmedlem
<i>public service</i>	allmännyttig/ i allmänhetens tjänst
<i>skinhead</i>	skinnskalle, skinnhuvud
<i>split</i>	aktiedelning
<i>omvänd split</i>	aktiesammanslagning
<i>stroke</i>	slaganfall, hjärnblödning
<i>t-shirt</i>	T-tröja
<i>talkshow</i>	pratprogram
<i>van</i>	minibuss
<i>whiplashskada</i>	pisksnärtsskada
<i>windstopper</i>	vindtygsjacket
<i>world cup</i>	världscupen

Medicin

Nytt från 15 april 2003 sars

TT har beslutat att framledes använda beteckningen **sars**, svår akut respiratorisk sjukdom, om den sjukdom som hittills benämns *sal*, svår akut luftvägsinfektion.

Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen har hittills förordat benämningen *sal* men har beslutat byta. Sverige är det enda land som inte använt namnet sars tidigare. På engelska läses sars severe acute respiratory syndrome, vilket ju fungerar även i svensk översättning

som ovan.

För tydlighets skull kommer vi i texterna att understryka att det handlar om **lungsjukdomen sars**. Vi skriver namnet med genomgående gemener i likhet med andra sjukdomsnamn.

Bakterier och virus	<p>För namn på bakterier räcker det i allmänhet med de svenska namnen och dessa skrivs med gemener. Om de vetenskapliga namnen används, ska släktnamnet stå versalt och artnamnet med gemener: Staphylococcus aureus.</p> <p>När det gäller virus använder TT inte vetenskapliga namn och namnen skrivs med gemener.</p>
Ord som lätt blandas ihop eller används fel	<p>Hjärninflammation och hjärnhinneinflammation är två olika saker.</p> <p>Beteckningen mördarbakterier används ibland felaktigt om olika sorters bakterier. Öknamnet gäller bara en viss sorts streptokocker, en undergrupp av <i>Streptococcus pyogenus</i>.</p> <p>Sjukhussjuka är ett samlingsnamn för infektioner som uppstår på sjukhus och orsakas av flera olika bakterier.</p> <p>Höftfrakturer innebär att översta delen av lårbenet är brutet, inte att höftbenet är det.</p> <p>I texter om sjukdomen med det talande namnet vinterkräksjuka är det i regel fel att skriva att <i>norwalkvirus</i> är orsaken. Skriv i stället calicivirus, där bland annat norwalkvirus ingår.</p> <p>När sjukhuspersonal säger att en människa har drabbats av en chock efter till exempel en olycka, bör det framgå om det handlar om en psykologisk chock eller en medicinsk. Det senare är ett livshotande tillstånd.</p>
Stroke/ slaganfall, bypass-/ kranskärls-operation	<p>Stroke och slaganfall är två namn på samma sak, det svenska slaganfall bör användas. Bypass-operation och kranskärlsoperation har också samma betydelse. Även här bör det svenska ordet väljas.</p>
Namn på läkemedel	<p>Försäljningsnamn på läkemedel skrivs med stor begynnelsebokstav, som i Alvedon och Losec. Substanser, till exempel paracetamol och omeprazol, skrivs med liten begynnelsebokstav.</p>
Krångliga sammansättningar	<p>TT skriver hjärt-kärlsjukdom och öron-näsa-halsläkare.</p>
Namn på sjukdomar	<p>TT skriver normalt sjukdomars namn med gemener begynnelsebokstav: till exempel cancer, polio, tuberkulos, parkinson och alzheimer. När sjukdomar uppkallats efter personer får personnamnet dock versal begynnelsebokstav i skrivningar som Parkinsons sjukdom, Alzheimers sjukdom och Downs syndrom.</p> <p>Den sjukdom hos människan som liknar galna ko-sjukan skriver vi Creutzfeldt-Jakobs sjukdom (CJS). (Galna ko-sjukan heter också BSE efter bovin spongiform encefalopati. Notera bindestrecket mellan ko och sjukan.)</p> <p>Andra sjukdomar, tillstånd och smittoämnen som oftast betecknas med förkortningar skrivs med gemener: damp och adhd i enlighet med tbc, aids och hiv. TT skriver även ms, multipel skleros, med gemener, trots att Saol inte gör det. Lungsjukdomen kol (kroniskt obstruktiv lungsjukdom) skrivs med gemener men det bör i text framgå att någon drabbats av /lider av lungsjukdomen kol för att undvika sammanblandning med andra betydelser av kol. På motsvarande sätt skriver vi lungsjukdomen sars för <u>svår akut respiratorisk sjukdom</u>.</p> <p>Notera även att TT skriver hivsmittad och aidssjuk utan bindestreck.</p> <p>Det fruktade virus som har fått sitt namn efter den afrikanska floden Ebola skrivs med gemener begynnelsebokstav: ebolavirus.</p>

IT-termer, datatermer

Datatermer

TT:s språkvårdskommitté har i huvudsak anslutit sig till Svenska datatermgruppens rekommendationer vad gäller stavningar, förkortningar och liknande för IT-termer.

Gruppens ordlista, som ofta uppdateras, finns att läsa på www.nada.kth.se/dataterm/rek.html

På deras förstasida finns sökfunktioner mm. www.nada.kth.se/dataterm/

På några punkter avviker vi från Svenska datatermgruppens rekommendationer:

TT har i samråd med andra stora nyhetsredaktioner gått över till att skriva **internet** med gemen begynnelsebokstav. Internet är egentligen ett namn, men dess karaktär av egennamn är inte uppenbar och bruket av liten bokstav är mycket utbrett. Vi anpassar oss till ett skrivsätt som redan är etablerat.

Däremot skriver vi **IT** versalt, eftersom det minskar risken för missförstånd, särskilt i sammansättningar.

Se även Mediespråksgruppens rekommendation om **Internet, dvd och sms**

Vi använder **e-posta** och **mejla** som synonymer, däremot inte stavningarna *mail* och *maila*.

Vi använder inte ordet *knäckare*, eftersom det fått litet genomslag i allmänspråket. Skribenten bör i stället vinnlägga sig om att klargöra vad en **hackare** har för avsikter.

Vi normaliserar namn på e-handelsföretag och webbplatser, t ex **Passagen** (som har nätadressen – inte namnet – www.passagen.se).

Sportspråket

Se upp!

Kanada vann över Sverige med 3–2

eller

Sverige förlorade mot Kanada med 2–3.

inte:

Sverige förlorade mot Kanada med 3–2.

Han satte svenskt rekord med 3.39,46

alltså inte

Han satte nytt svenskt rekord.

Men:

Han slog det förra (eller gamla) rekordet med sju hundra delar.

Laget leder allsvenskan på 23 poäng.

Laget leder allsvenskan med tre poäng före tvåan.

Vi skriver: **De franska mästerskapen i tennis**, inte *de öppna franska mästerskapen i tennis*.

Däremot skriver vi **US Open, Stockholm Open**, när vi använder själva turneringsnamnet.

Militära uttryck och försvarets organisation

Svenska försvaret

Försvarsmakten är Sveriges största myndighet, TT skriver försvaret. Försvaret leds av överbefälhavaren (ÖB). TT skriver **försvaret**.

Högkvarteret är ÖB:s stab. Där finns Strategiledningen (Stra), Grundorganisationsledningen (Gro), Operativa insatsledningen (Opil), Krigsförbandsledningen (Kri) och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must).

Under chefen för Gro lyder **regementen** och **flottiljer**, fördelade på **försvarsgrenarna** armén, marinen och flygvapnet. Försvarsgrenarna leds av en arméinspektör, en

marininspektör och en flygvapeninspektör. Det finns också en ledningsinspektör och en utbildningsinspektör samt en rikshemvärnschef.

De tidigare beteckningarna *arméchef*, *marinchef* och *flygvapenchef* har avskaffats liksom beteckningen *generalinspektör*.

Sverige har numera ett insatsförsvaret, där Opil leder bataljoner och andra förband under pågående insatser.

Sverige är indelat i fyra **militärdistrikt** vars staber leder lokala insatser.

Förråd, transporter, reparationer och annan service sköts av logistikorganisationen FMLOG.

Armén har bland annat tunga stridsvagnar av typ 121 och 122 (tyska Leopard-vagnar) samt lättare pansarvagnar, kallade stridsfordon 90.

Marinen består av flottan med fartyg som korvetter, minfartyg och ubåtar, samt amfibiekåren som ersätter det avskaffade *kustartilleriet*. Amfibieförbanden har bland annat snabbgående stridsbåtar.

Flygvapnet har stridsflygplan av typ Jas 39 Gripen och Viggen samt transportflygplan och helikoptrar.

Det finns inte något som heter *vapengrenar*, däremot **försvarsgrenar** och **truppslag** som luftvärnet, artilleriet och ingenjörtrupperna.

Lantbrukstermer

Några uttryck	Det heter spannmålen (inte <i>spannmålet</i>) gödseln (inte <i>gödslet</i>)
	Bonden sätter potatis och sår utsäde.
	Kor kalvar, tackor lammar, tikar (och varghonor) valpar, ston följar, suggor grisar.
	Djur är <u>dräktiga</u> , bara människor är gravida.

Namn

Allmänt	Namn är det viktigt att TT är noga med. Hur TT skriver och stavar namn är riksläkande. Särskild vikt ska läggas vid att personers namn blir korrekt stavade och fråga hellre en gång för mycket om det ska vara ett s, c eller k, ett f eller v. Utländska namn kan ibland ge svårigheter, i synnerhet om originalet skrivs med annat än vårt latinska alfabet. TT-språket ger några tips i avsnitten under "Andra språk".
----------------	---

Titlar i namn	TT skriver titlar med gemen begynnelsebokstav: prins Carl Philip, greve Piper, direktör Barnevik, lord Nelson, president Jeltsin. Notera att af, de, von har gemen begynnelsebokstav även när de inleder en ny mening efter punkt. von Petersens, von Sydow, etcetera. Undantag: en del av den svenska släkten De Geer stavar sitt namn just så, liksom De la Gardie och Du Rietz.
----------------------	---

Kungligt	Från och med Oscar II (även Oscar I) skriver TT namn på de svenska kungligheterna som de själva skrev/skriver sina namn: drottning Victoria, Gustaf VI Adolf, drottning Louise, Carl XVI Gustaf. Prinsar och prinsessor behåller sin privata stavning: prins Gustaf, prinsessan Eugénie, prins Carl, prinsessan Christina, kronprinsessan Victoria, prins Carl Philip, prinsessan Madeleine.
-----------------	---

Historiska kungligheter har dock fått sina namn ändrade till traditionell svensk stavning även om de själva stavat sina namn på annat sätt: Gustav Vasa, drottning Kristina, Gustav II Adolf, Karl XIV Johan, Karl XV.

Avlidna utländska kungligheters namn skriver TT av hävd med viss försvenskning: Ludvig XIV (inte Louis XIV), Viktor Emanuel (inte Vittorio Emanuele), Elisabet I.

Modern tids kungligheter får dock behålla sin stavning: drottning Margrethe, drottning Elizabeth II, kung Juan Carlos.

Besvärliga geografiska namn

Kaukasus – Kaukasien

Kaukasus är en bergskedja, Kaukasien är det geografiska området mellan Svarta havet och Kaspiska havet där bland annat Georgien, Azerbajdzjan, Tjetjenien och Dagestan ligger.

Skagerrak

TT har valt att skriva **Skagerrak** till skillnad från SMHI och vissa uppslagsböcker som valt en annan stavning.

Gardermoen

heter den norska storflygplatsen.

Sankt, S:t eller Sankta?

TT har valt att skriva namn på Sankt eller Sankta med förkortningen S:t. Således skriver vi såväl **S:t Petersburg** som **S:t Anna skärgård**, **S:t Eriksgatan**.

Däremot används inte förkortningen på orter på andra språk. Vi skriver **San Francisco**, **Saint-Germain**, **Saint Louis**, **Santa Monica**.

TT-språket har också några mer detaljerade anvisningar för geografiska namn i vissa språkområden, se under Andra språk.

Andra språk – namn, termer, transkription

Allmänt

Under denna rubrik ges viss vägledning för namn och termer på främmande språk och i några fall transkriptionsregler. Se respektive språk i innehållsförteckningen.

Här finns även en utförlig lista på hur vi skriver **vanliga termer inom islam** samt en stavningslista över **de organisationer som EU stämplat som terrorister**.

Accenter och liknande

TT kan använda diakritiska tecken (utländska accenter och uttalstecken) när vi skriver utländska ort- och personnamn.

Vi kan använda följande:

- grav och akut accent över vokaler
- tyskt ü
- ç – c med cedilj
- ñ – n med tilde
- danska æ, ø

Däremot inte centraleuropeiska konsonanter med extrakrumelurer.

I vårt gamla tekniska format sänds ovanstående tecken som avskalade eller försvenskade, så att ñ blir n, á blir a, æ blir ä och så vidare.

Observera att TT tills vidare **ersätter de nordiska vokalerna** med svenskt ä och svenskt ö eftersom vissa redaktioner av tekniska skäl ännu inte kan ta emot andra tecken än sådana som ingår det i svenska alfabetet. **Mediespråksgruppens rekommendation** är dock annorlunda.

Utländska tecken Dessa tecken kan förekomma i TT:s texter:

	PC-850	Bokstav	TTNITF-kod	Gamla formatet	RTF	MAC	ISOLat1
181		Á	Á	Á	c1	231	193
160		á	á	á	e1	135	225
182		Â	Â	A	c2	229	194
131		â	â	a	e2	137	226
146		Æ	&Aelig;	Ä	e6	174	198
145		æ	æ	ä	c6	190	230
183		À	À	A	c0	231	192
133		à	à	à	e0	136	224
128		Ç	Ç	C	c7	130	199
135		ç	ç	c	e7	141	231
144		É	É	É	c9	131	201
130		é	é	é	e9	142	233
210		Ê	Ê	E	ca	230	202
136		ê	ê	e	ea	144	234
212		È	È	E	c8	133	200
138		è	è	e	e8	143	232
214		Í	Í	I	cd	234	205
161		í	í	i	ed	146	237
215		Î	Î	I	ce	235	206
140		î	î	i	ee	148	238
222		Ì	Ì	I	cc	237	204
141		ì	ì	i	ec	147	236
165		Ñ	Ñ	N	d1	132	209
164		ñ	ñ	n	f1	150	241
224		Ó	Ó	O	d3	238	211
162		ó	ó	o	f3	151	243
226		Ô	Ô	O	d4	239	212
147		ô	ô	o	f4	153	244
227		Ò	Ò	O	d2	241	210
149		ò	ò	o	f2	152	242
157		Ø	Ø	Ö	d8	175	216
155		ø	ø	ö	f8	191	248
233		Ú	Ú	U	da	242	218
163		ú	ú	u	fa	156	250
234		Û	Û	U	db	243	219
150		û	û	u	fb	158	251
235		Û	Ù	U	d9	244	217
151		ù	ù	u	f9	157	249
154		Ü	Ü	Ü	dc	134	220
129		ü	ü	ü	fc	159	252
237		Ý	Ý	Y	dd		221
236		ý	ý	y	fd		253

Arabisk geografi

Allmänt

TT eftersträvar en stavning som nära överensstämmer med standardarabiskt skriftspråk och värdat talspråk, ej dialekt.

Exempel: **Ahmad Quray**, även känd som Abu Ala, och **Mahmud Abbas**, även känd som Abu Mazin. Sedan länge tillämpar vi stavningen **Yasser Arafat** för den palestinske ledaren och **Muammar Gaddafi** för Libyens ledare.

Vi har tidigare använt andra stavningar av Ahmad Qurays namn, och det har också förekommit flera ytterligare versioner av namnet i såväl svensk som utländsk press.

För aktuella **irakiska namn**, se separat sida.

Vid behov, se även listan över **termer vanliga inom islam**.

Translitterering av arabiska namn

Denna lathund för stavning och uttal av främst geografiska namn i arabvärlden har tagits fram av Agneta Styrman på uppdrag av TT:s mediespråksgrupp.

Det arabiska språket är så svårt att transkribera eftersom korta vokaler sällan är utsatta och uttalet skiftar i olika arabisktalande länder.

Se även **kommentarerna** längst ned.

Förekommande varianter	Rekommenderad form	Anmärkning
Abou/Abu/Bou ...	Abu ... (Bou ...)	Abu=far. Vanligt som förled, oftast självständigt. Kan också ange andra egenskaper. (ex. Abu Shamah, "Han som har ett födelsemärke"). Bou förekommer i Nordafrika. Om Bou står självständigt kan det bytas mot Abu, annars är det bäst att låta bli: kan förväxlas med ord vars första stavelse är Bu-.
Abu Dhabi, Abu Zabi/Zaby	Abu Dhabi	Förenade arabemiraten.
Adan, Aden	Aden	Aden etablerat via engelska. Inleds av konsonanten ayn, som saknar sv motsvarighet.
Agadir, Aghadir	Agadir	Arabiska: gh=tungrots-r.
Ahaggar, al-Hajjar	Ahaggar	Arabiska: al-Hajjar.
Ain/Ayn/Ein ...	Ayn ...	Se Ayn för alla namn på Ain.
Ain Hilwah, Ein al-Hilweh	Ayn al-Hilwa	Flyktingläger i Libanon.
Ait ...	Ait ...	Berbiskt ord med betydelsen "barn till../söner av..". Förled i nordafrikanska namn.
Akaba, Aqaba(h)	Aqaba	Inleds av konsonanten ayn, som saknar sv motsvarighet.
al-/el-/il-	al-	Best. artikel. Skrivs ut om den framgår av originalet. Standardarabiskan har al-, el-/il- finns i dialekter. Rätt eller fel kan man diskutera, men med al- är man på den säkra sidan.
('l-)	al- (l-)	Vokalen faller i vissa lägen. (Det behöver alltså inte vara fel i förlagan!) Förekommer i sammansättningar, när ett ord före artikeln som hör till namnet slutar på vokal, ex Abdu-l-lah. Om orden skrivits ihop är det svårt att se att där finns en artikel. Följ förlagan.
(ad-, an-, ar-, as-, at- m fl)		Artikeln assimileras ofta till huvudordet (ex. an-Nil). I skrift kan både al- och varianterna godkännas hos oss. Uttalet är viktigt: vi bör assimilera.
El Alamein, al-Alamayn	El Alamein	Platsen är världsberömd med stavningen El Alamein. Men normalt bör vi undvika att frångå två stavningsregler: 1) artikeln stavas al-

		2) diftongen stavas ay
Aleppo	Aleppo	Arabiska: Halab.
Alexandria	Alexandria	Arabiska: al-Iskandariyyah.
Allenby Bridge	Allenbybron	Arabiska: Kung Hussein-bron.
Amman	Amman	Andra stavelsen betonas (av araberna som långt ä).
Annaba(h)	Annaba	Stad i Algeriet. Inleds med konsonanten ayn, som saknar sv motsvarighet. Andra stavelsen är lång och a-uttalet drar åt ä.
Aqaba(h), Akaba	Aqaba	Inleds med konsonanten ayn som saknar sv motsvarighet.
Arbela, Arbil, Erbil, Irbil	Arbil	Kurdisk stad i Irak. Långt i. (NE har Irbil.)
Assiut, Asyut	Asyut	Uttal: u=långt o.
Assuan, Aswan	Aswan	Uttal: w=o-ljud, jfr eng.
Ayn...	Ayn...	Ayn=källa, öga. Som förled. Stavningen ay rekommenderas, ai står i allmänhet för att ljuden inte utgör diftong.
Baalbek, Balabakk	Baalbek	Långt a avspeglar bortfall av ayn som saknas i sv. Stavning med e bryter mot regeln, men är etablerad.
Bagdad, Baghdad	Bagdad	Arabiska: gh=tungrots-r.
Bahrain, Bahrayn, Bahrein	Bahrain	Rekommenderad stavning avviker från generella regler för transkription (med ay) men ai är här etablerat.
Banghazi, Bengasi, Benghazi	Banghazi	Arabiska: gh=tungrots-r.
Basra, al-Basra (h)	Basra	
Beirut, Bayrut, Beyrouth	Beirut	Etablerad stavning avviker från regel för ay-diftong.
Bekaa, al-Beqaa, al-Biqa	Bekaadalen	Långt a avspeglar bortfall av konsonanten ayn. (NE har Bekadalen.)
Bou... /Bou-	Abu/Bou...	Jfr Abu=far, som förled. Bou är en nordafrikansk variant, på kartor över Algeriet, Marocko, Tunisien. Om Bou står självständigt kan det bytas mot Abu annars är det säkrast att låta bli – det är lätt att förväxla med ord vars första stavelse faktiskt är Bu-.
Bur.../Port	Bur/Port...	Lånord, i hamnstäders namn.
Bur Said	Port Said	Kan på svenska uttalas Port, eftersom det är den form av lånordet vi är bekanta med. Said: ej diftong – mellan vokalerna utelämnas ayn som saknar sv motsvarighet. Långt i.
Casablanca	Casablanca	A: Dar al-Bayda (Vita huset).
Chott, Choult, Shatt...	Shatt ... (Chott...)	Förled med flera betydelser: strand mm. Jfr gränsviken Shatt al-Arab. På kartor över Nordafrika Chott/Choult.
Constantine, Qustantin	Constantine	I Algeriet. Franskt uttal.
Dahuk	Dahuk	I kurdiska delen av Irak. Uttal med långt o.
Dair/Dayr/Deir...	Dayr...	Diftong. Se Dayr.
Damanhour, Damanhur	Damanhur	I Egypten. Uttal med långt o.
Damaskus	Damaskus	Arabiska: Dimashq.
Dar al-Bayda, Dar el-Beida	Casablanca	Bokstavlig översättning: Vita huset.
ad-Dawhah, al-Dawhah, Doha	Doha	Qatars huvudstad. Arabiska: ad-Dawhah. Första stavelsen betonas (i vardagsarabiska långt å, i

		vårdat språk diftong aw).
Dayr/Deir ...	Dayr ...	Dayr=kloster, står ofta som självständigt första led.
Deir al-Balah	Dayr al-Balah	Flyktingläger i Gaza. Balah: a=ä, sista vok lång.
Digla(h), Dijla(h)	Tigris	Arabisk form: Dijlah.
Djedda, Jedda m fl	Jidda	I Saudiarabien.
Doha, ad-Dawhah, al-Dawhah	Doha	Qatars huvudstad. Arabiska: ad-Dawhah. Första stavelsen betonas (i vardagsarabiska långt å, i vårdat språk diftong aw).
Dubai, Dubayy	Dubai	Med ay-diftong, men har likt andra länders namn blivit känt med ai-stavning.
Ein Hilwa(h), Ein el-Hilwe(h)	Ayn al-Hilwa	Se Ayn för alla namn på Ein.
El-/el-	al-	Se al-.
El Alamein	El Alamein	Se Alamein.
Erbil	Arbil	I Irak, se Arbil.
Essaouira(h)	Essaouira	I Marocko. Långt i betonas. Arabisk form: as-Sawirah.
Fajjum, Fayyoum, al-Fayyoum	al-Fayyum	Stor oas i Egypten. Uttal: ay=diftong, u=långt o.
Fes, Fas, Fez	Fez	Uttal: jfr franska è.
al-Firat	Euftrat	
Gabal/Gebel ...		Se Jabal.
Gaza, Ghazza(h)	Gaza A:	Ghazzah, gh=tungrots-r.
Giza(h), Gizah, Jizah, al-Jizah	Giza (NE)	Uttal: g=egyptiskt uttal.
Hama(h), Hamat	Hamah	Stad i Syrien. Betona den andra vokalen, a drar åt ä.
Hebron	Hebron	Arabiska: al-Khalil.
Hermon	Hermonberget	Arabiska: Jabal ash-Shaykh.
Hims, Homs	Homs	Stad i Syrien.
Hurghada(h), al-Ghardaqa(h)	Hurghada	Arabiska: al-Ghardaqah. Arabiska: gh=tungrots-r.
-ia/-iah/-ie/	-iyya	Ändelse, mycket vanlig i namn på samhällen. Ex: Jabaliyya, Sulaymaniyya. Stavning med e motsvarar uttalet i vissa dialekter. Standardarabiskan har a med uttal som drar åt ä. I det arabiska skriftspråket har e inget eget tecken.
-ieh/-ija/-ijja/	(-iyyah)	
-ije/-ijjeh/-iya/		
-iyah/-iyya/-iyyah		
Irbil, Arbela, Arbil, Erbil	Arbil	Kurdisk huvudstad i Irak. Uttal: långt i. (NE har Irbil).
Iskandariyya(h), al-Iskandariya	Alexandria	I Egypten och Irak. Arabiska: al-Iskandariyyah.
Jabal, Jbal,	-berget	Jabal=berg, som första led. Kan övers till "X-berget". Stavning med G motsvarar uttalet i Egypten.
Jebel ...	Jabal ...	
Gabal ...	(Gabal ...)	
Gabal Katrina	Katarinaberget	Berg i Sinai.
Jabalia/-iyyah	Jabaliyya	Betoning på långt a i den andra stavelsen, a drar åt ä.
Jabal abu Ghunaym	Jabal abu Ghunaym	Heter på hebreiska Har Homa
Jebel/Jbel abu Ghneim		
Jedda(h), Jidda (h), Djedda	Jidda	I Saudiarabien.
Jemen, Yemen	Jemen	Stavning med J är etablerad. OBS att J ej uttalas dj.
Jeriko, Jericho	Jeriko	Arabiska: Ariha, betonat i.

Jerusalem	Jerusalem	Arabiska: al-Quds.
Jouniah, Jouniyeh	Juniyya	Kuststad i Libanon. Uttal: u=långt o.
Kabylien, Qabail, Qabyliya, Kabylie	Kabylien	Del av Algeriet. Arabiska: al-Qabail.
Kairo, Cairo	Kairo	Arabiska: al-Qahira.
Kalkilya(h), Qalqilya(h)	Qalqiliyya	Palestina. Andra stavelsens i långt och betonad.
Kana, Qana m fl	Qana	By i södra Libanon.
Karbala,	Karbala	Uttal: långt slut-a avspeglar bortfall av ' (= konsonant som utgörs av glottalstopp), ä motsvarar a-ljuden bäst.
al-Karbala		
Kenitra, Qanitrah,	al-Qunaytira	I Marocko och Syrien. Uttalas helst "Konäitirä" med betoning på diftongen. Varianterna avspeglar olika uttal i dialekter: i Marocko endast i, i Syrien diftong.
al-Khader/Khadir	al-Khadir	Omstridd by nära Jerusalem. Uttal: kh=[x]
al-Khalil	Hebron	Arabisk form: al-Khalil.
Khan	Khan Yunis	Flyktingläger i Gaza. Uttal: kh=[x], u=långt o.
Younes/Younis, Khan Yunes/Yunis		
Khartoum, Khartum,	Khartum	I Sudan, u=långt o. Uttal: kh=[x], u=långt o.
al-Khartoum		
Kirkuk	Kirkuk	Stad i Irak, u=långt o.
Kuwait, Quweit	Kuwait	Avviker från regeln om ay: etablerat med ai-stavning.
Latakia,	Latakia (NE)	I Syrien. Arabiskt uttal: första stavelsen lång och betonad, dessutom långt i.
al-Ladhaqiyya,		
al-Ladhiqiyah		
Luxor, al-Uqsur	Luxor	Arabisk stavning: al-Uqsur.
Maan, Ma'an	Maan	I Jordanien. Dubbeltecknat a markerar bortfall av ayn som saknar sv motsvarighet. (' , som betecknar glottal-stopp, är definitivt fel.) Två stavelser, den andra lång och drar åt ä-ljud.
Madina(h) /Medina	Madina /Medina	Madina betyder stad, vanligt som första led. Medina i Saudiarabien (en av de viktiga platserna i islam) är etablerad med e-stavning. I alla andra fall bör namnet skrivas med a. Det minskar risken att vi blandar ihop Profetens Medina och annan stad med snarlikt namn.
Manama(h),	Manama	Bahrain's huvudstad. Uttal: andra stavelsen är lång och betonad, a-ljuden drar åt ä.
al-Manamah		
Marakech, Marrakesh	Marrakesh	(ch=fransk stavning)
Marjayoun, Marjajun	Marjayun	Stad i Libanon. Uttal: u=långt o.
Masqat, Musqat, Muscat, Muskat	Masqat	Omans huvudstad. Betonad på andra stavelsen.
Mecka, Makka (h), Mekka(h)	Mecka	Arabiska: Makkah. NE: Mekka.
Medina(h),	Madina	Se Madina. Endast Medina i Saudiarabien med e.
al-Madina(h)		
Meknes, Miknas	Meknes	Uttal: Meknes.
Mocca(h),	Mocka	Kaffestaden i Jemen. Arabisk form: al-Mukha, med långt slut-ä.
Mocha, Mocka, Mucha, (al-) Mukha		

Mosul, al-Musil, al-Mawsil	Mosul	Arabiska: al-Mawsil, men Mosul är känt i historisk litteratur. (Diftongen aw blir i vardagsspråk ofta ä, därav varianterna.)
Nabatijeh, Nabatiyya(h) Nabatiyye(h) Nabatiyyat al-Fawqa	Nabatiyya	I södra Libanon.
Nablus, Nablis, Nabulus	Nablus	Namn som slutar på -iyya(h) får ett hörbart slut-t i sammansättning. Godkänns i transkriberad skrift. Uttal: långt a, u=o.
Najaf, al-Najaf Nakoura(h), Naqura, al-Naqoura(h) an-Naqoura(h)	Najaf Naqura	Uttal: j=dj, a drar åt ä. Stad i Libanon. Uttal: u=långt o.
Nawakshut, Nouakchott	Nouakchott	Mauretaniens huvudstad, ch=etabl fransk stavning, brukas i administration och affärssammanhang.
Oran, Wahran, Ouahran	Oran	I Algeriet. Arabiska: Wahran. (NE har Ouahran.)
Ouargla, Warqala	Warqala	I Algeriet. (NE har Ouargla). Arabiska: Warqala.
Oued ...	Oued ...	Se Wadi.
Oum ...	Umm ...	Se Umm.
Qalqilya(h), Kalkilya	Qalqiliyya	Palestina. Andra stavelsens i långt och betonat.
Qana, Qatar, Quatar	Kana Qatar	Qana By i södra Libanon.
Qumran, Wadi Qumran, Khirbat Qumran	Qumran	Uttal: långt a betonas. Fyndplats för Döda havsrullarna.
Qunitra(h), Kenitra al-Qunaytira(h)	al-Qunaytira	I Marocko och Syrien. Uttalas helst "Konäitirä" med betoning på diftongen. Varianterna avspeglar olika uttal i dialekter: i Marocko endast i, i Syrien diftong.
Qustantin	Constantine	I Algeriet. Franskt uttal.
Quwayt, Quweit	Kuwait	Etablerad stavning av ay.
Ram Allah, Ramallah	Ramallah	Arabiska: ram al-lah.
Rashidiyya(h), Rachidiye(h)	Rashidiyya	Betoning på båda i:na.
Ras/Ra's/Ras ...	Ras ...	=huvud. Används om platser där ngt i naturen är mycket framträdande, t ex uddar. översätts inte, eftersom det har vid betydelse. Uttal: tecknet ' står för glottalstopp, som i arabiska har en egen bokstav och är betydelseskiljande. Återges inte i normalskrift hos oss, men kan givetvis uttalas om det framgår av källtexten.
Riad, ar-Riyadh	Riyad	Saudiarabiens huvudstad. (NE har Riyadh.)
Saida, Sayda(h), Sidon	Saida	Kuststad i Libanon, vanlig i nyhetsprosa. Avviker från regeln om ay-stavning av diftong.
Sana, Sanaa as-Sawira(h)	Sanaa Essaouira	Långt a avspeglar bortfall av konsonanten ayn. Se Essaouira.
Sawhaj	Sohag	Se Sohag.
Sharm el-Sheikh	Sharm el-Sheikh	Arabiska: Sharm ash-Shaykh. Egyptisk turistort.
Shatt al-Arab	Shatt al-Arab	Gränsflod Irak-Iran. Versalt A betonas.

Sohag, Suhaj, Sawhaj	Sohag	Uttal: g=egyptiskt uttal. Diftongen aw uttalas ofta i vardagspråk som å.
Sousse, Susah	Sousse	I Tunisien.
Sulaimaniyya(h), Sulaymaniya(h), Suleimaniya(h)	Sulaymaniyya	Tredje stavelsen lång, a-ljuden uttalas som ä.
Suez	Suez	Arabiska: as-Suways.
Sur, Tyr, Tyre	Tyr	Arabiska: Sur, långt o.
Taizz, Ta'izz	Taizz	I Jemen. Uttalet Tä-iss avspeglar bäst bortfall av kons som saknas i sv, undvik göra ai till diftong.
Tamanrasat, Tamanrasset	Tamanrasset	Tredje stavelsen betonas.
Tigris/Digla(h)	Tigris	Arabiska: Dijlah (j=dj).
Tizi Ouzou	Tizi Ouzou	Uttal: ou=o. Tizi betyder bergspass.
Tlemcen, Tilimsan	Tlemcen	Stad i Algeriet. Tlemcen= etablerad fransk stavning. Uttal: Tilimschän, långt ä.
Tripoli, Tripolis	Tripolis	I Libanon och i Libyen. Arabiska: Tarabulus. Stavning med s analogt med andra av grekiskt ursprung: Akropolis, Persepolis, Minneapolis m fl.
Tyr, Tyre, Sur	Tyr	I Libanon. Arabiska: Sur, långt o.
Um/Umm/Oum ...	Umm ...	Umm=mor. Vanligt som förled. Står självständigt och har även idiomatisk betydelse, ungefär "innehavare till."
	(Oum ...)	På Nordafrikanska kartor uppträder det som Oum. Rätt eller fel i dessa fall kan diskuteras, men med Umm (som alltid är rätt) är man på den säkra sidan.
Umm Durman, Oumdurman m fl	Umm Durman	Stad i Sudan. Uttal: långt a betonas, u=o.
Wadi ...	Wadi ...	=vattendrag, flodbädd, dal. Ofta första led i ortnamn. Bör inte översättas, då ordet har vid betydelse.
Oued ...	(Oued ...)	Stavningen Oued allmän på kartor över Nordafrika. (Av historiskt intresse: ordet är upphov till Guad- i spanska flodnamn.) Uttal: w= o-ljud, jfr eng.
Wadi Halfa	Wadi Halfa	Gränsort i Sudan.
Yemen, Jemen	Jemen	OBS att J inte uttalas dj.

Kommentarer

- Det finns transkriptionsregler som används i vetenskapliga sammanhang, men dagspressen kan av tekniska skäl inte tillämpa systemet. Listan bygger på en förenkling av dessa regler: vi använder bara tecken som normalt brukas i svenskan. Full transkription ges i Nationalencyklopedin.
- Namn på länder och huvudstäder får anses vara etablerade och tillåts därför avvika från reglerna.
- Listan omfattar inte namn i Iran, som inte är ett arabland. Däremot återfinns namn i arabisktalande länder som är av t ex berbiskt ursprung.
- Artikeln al- bör återges. // assimileras till ett stort antal konsonanter och det minskar möjligheten att identifiera artikeln. Det är mycket vanligt i vårt icke-arabiska källmaterial, där den bestämda artikeln ofta inte utmärks genom bindestreck.
- En lista, tecken för tecken, över hur arabiska bokstäver återges i engelsk, fransk och tysk text – liknande den mycket spridda transkriptionsnyckeln för ryska – går inte att göra. Anledningen är att de västerländska språken inte transkriberar arabiska med samma precision. Exempel: när engelskan skriver sh i ett arabiskt ord kan det stå för antingen sje-ljud eller s+h som skilda ljud. dh/th/gh kan på samma sätt uttydas olika. Följ förlagan om namnet inte finns upptaget här. Vi får leva med att det blir fel ibland.

Estniska orter

Historiska namn Flera estniska orter har namn med historisk bakgrund från svensktiden. Därför kan det vara bra att komma ihåg att Tallinn är densamma som Reval, Tartu hette Dorpat när det svenska universitet grundades där. Vissa estniska öar skriver vi fortfarande på svenska.

Svensk form som TT använder	Estnisk form som TT inte använder
Dagö	<i>Hiiumaa</i>
Ösel	<i>Saaremaa</i>
Runö	<i>Ruhni</i>
Odensholm	<i>Osmussaar</i>
Rågö	<i>Pakri</i>
Ormsö	<i>Vormsi</i>

Finländska ortsnamn

Två språk Många orter i Finland har både svenska och finska namn. TT har valt de svenska. Här följer en snabblista.

Fler ortnamn med dubbla former finner du hos Forskningscentralen för de inhemska språken – motsvarigheten i Finland till Svenska språknämnden – på www.kotus.fi/svenska/sprakbruk/jakofisv.shtml.

Svensk form som TT använder	Finsk form som TT inte använder
Björneborg	<i>Pori</i>
Borgå	<i>Porvoo</i>
Ekenäs	<i>Tammisaari</i>
Fredrikshamn	<i>Hamina</i>
Hanaholmen	<i>Hanasaari</i>
Helsingfors	<i>Helsinki</i>
Jakobstad	<i>Pietarsaari</i>
Karleby	<i>Kokkola</i>
Kristinestad	<i>Kristiinankaupunki</i>
Lahtis	<i>Lahti</i>
Nyslott	<i>Savonlinna</i>
Nådendal	<i>Naantali</i>
S:t Michel	<i>Mikkeli</i>
Sveaborg	<i>Suomenlinna</i>
Pargas	<i>Parainen</i>
Tammerfors	<i>Tampere</i>
Tavastehus	<i>Hämeenlinna</i>
Uleåborg	<i>Oulu</i>
Vasa	<i>Vaasa</i>
Villmanstrand	<i>Lappeenranta</i>
Åbo	<i>Turku</i>

Georgiska namn

Allmänt Georgiskan har ett eget alfabet. Här följer TT:s transkribering av namnen på parlamentsledamöterna december 2003.

Särskild svårighet ger de namn som ursprungligen kommer från ett annat språk, till exempel azeriska. Många med sådana namn brukar själva använda engelska transkriptionsregler när de skriver med vårt alfabet. I högra spalten tar vi upp sådan varierande stavning.

Ett "K" i högra spalten innebär att ledamoten är kvinna.

Ledamöter dec 2003	Förnamn	Efternamn	Parl. fraktion 2003	Anm
	Dali	Abasjidze	Tanadgoma (Stödet)	K
	Vachtang	Abasjidze	Förenade Georgien	
	Anzor	Abralava	21:a århundradet	
	Armaz	Achvlediani	Tanadgoma (Stödet)	
	Zurab	Adeisjvili	Demokratiska reformrörelsen	
	Simon	Adzjasjvili	Medborgarunionen	
	Vitali	Aidinovi	För ett nytt Georgien	Aidinov
	Nodar	Amaghlobeli	Tanadgoma (Stödet)	
	Koba	Amirchanasjvili	oberoende	
	Revaz	Arveladze	Medborgarunionen	
	Akaki	Asatiani	Traditionalisterna	
	Artjil	Asatiani	Förenade Georgien	
	Guram	Avkopasjvili	För ett nytt Georgien	
	Dzjamlet	Babilasjvili	oberoende	
	Dzjansugh	Bagrationi	Tanadgoma (Stödet)	
	Van	Baiburti	För ett nytt Georgien	
	Ramiz	Bakirovi	För ett nytt Georgien	Bakirov
	Roman	Bakradze	Förenade Georgien	
	Dzjambul	Bakuradze	Förenade Demokraterna	
	Emzar	Baladze	Pånyttfödelsen	
	Giorgi	Baramidze	Förenade Demokraterna	
	Malchaz	Baramidze	Nyabchazer & Kristdemokrater	
	Irakli	Batiasjvili	oberoende	
	Petre	Beraia	Medborgarunionen	
	Teimuraz	Beridze	För ett nytt Georgien	
	Giorgi	Betsiasjvili	Tanadgoma (Stödet)	
	Tamaz	Bezjanisjvili	Industrialisterna	
	Davit	Bezjuasjvili	oberoende	
	Nanuli	Bitjiasjvili	Tanadgoma (Stödet)	K
	Akaki	Bobochidze	Demokratiska reformrörelsen	
	Givi	Bolotasjvili	Pånyttfödelsen	
	Aleksandre	Bregadze	Pånyttfödelsen	
	Nino	Burdzjanadze	oberoende	K
	Ioseb	Charatisjvili	Tanadgoma (Stödet)	
	Badri	Chatidze	oberoende	
	Giorgi	Chatjapuridze	Socialisterna	
	Vitali	Chazaradze	Medborgarunionen	
	Giorgi	Cheviasjvili	Demokratiska reformrörelsen	
	Vachtang	Chmaladze	Industrialisterna	
	Nino	Choperia	Förenade Demokraterna	K
	Iurk	Chitjoiani	För ett nytt Georgien	Chitjoian
	Bezjan	Churtsidze	Traditionalisterna	
	Teimuraz	Churtsidze	Industrialisterna	
	Ilia	Chutsijvili	Industrialisterna	
	Roman	Dalakisjvili	Förenade Demokraterna	

Koba	Davitasjvili	Demokratiska reformrörelsen	
Rostom	Dolidze	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Zaza	Dvali	oberoende	
Dimitri	Dzjaiani	Abchazerna	
Teimuraz	Dzjanasjia	Socialisterna	
Leonide	Dzjaparidze	För ett nytt Georgien	
Rostom	Dzjaparidze	Förenade Georgien	
Teimuraz	Dzjaparidze	Georgiens regioner	
Nodar	Dzjavachisjvili	Pånyttfödelsen	
Elizbar	Dzjavelidze	21:a århundradet	
Tengiz	Dzjgusjia	Tanadgoma (Stödet)	
Aleksandre	Dzjikia	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Grigol	Dzjodzjua	Demokratiska reformrörelsen	
Dzjansugh	Ezugbaia	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Demur	Gadelia	Medborgarunionen	
Dzjemal	Gamacharia	21:a århundradet	
Davit	Gamqrelidze	Nya Rättsfraktionen	
Tamaz	Gamqrelidze	Tanadgoma (Stödet)	
Akaki	Gasviani	Abchazerna	
Tengiz	Gazdeliani	Georgiens regioner	
Davit	Gegesjidze	Nya Rättsfraktionen	
Tamaz	Gelasjvili	21:a århundradet	
Valeri	Gelasjvili	oberoende	
Valerian	Gelbachiani	Pånyttfödelsen	
Teimuraz	Ghoghoberidze	Traditionalisterna	
Otar	Ghordzjomeladze	Förenade Georgien	
Irakli	Ghudusjauri	Förenade Georgien	
Zeza	Ghughunisjvili	Tanadgoma (Stödet)	
Manana	Gigineisjvili	Tanadgoma (Stödet)	K
Tamaz	Giorgadze	oberoende	
Demur	Giorgchelidze	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Kacha	Giuasjvili	Industrialisterna	
Irakli	Gogava	För ett nytt Georgien	
Artjil	Gogelia	Georgiens regioner	
Anzor	Gogitidze	Förenade Georgien	
Dzjemal	Gogitidze	Pånyttfödelsen	
Bezjan	Gonasjvili	Tanadgoma (Stödet)	
Nodar	Grigalashvili	Demokratiska reformrörelsen	
Giorgi	Guliasjvili	Pånyttfödelsen	
Davit	Gvadzabia	Abchazerna	
Gotja	Gvaramadze	För ett nytt Georgien	
Elgudzja	Gvazava	Abchazerna	
Roman	Gventsadze	Pånyttfödelsen	
Idaiat	Huseinovi	För ett nytt Georgien	Huseinov
Irakli	Iasjvili	Nya Rättsfraktionen	
Albert	Induasjvili	Georgiens regioner	
Pridon	Indzjia	oberoende	
Boris	Kakubava	Pånyttfödelsen	
Tengiz	Kalandadze	För ett nytt Georgien	
Geno	Kalandia	Abchazerna	
Davit	Kapanadze	oberoende	
Zurab	Kapianidze	21:a århundradet	
Vladimer	Karseladze	Abchazerna	

Zurab	Karumidze	Medborgarunionen	
Ivane	Katjlisvili	Socialisterna	
Konstantine	Kemularia	Demokratiska reformrörelsen	
Davit	Kereselidze	Nya Rättsfraktionen	
Gotja	Kimadze	Georgiens regioner	
Giorgi	Kochreidze	oberoende	
Davit	Koghuasvili	Nya Rättsfraktionen	
Davit	Kovziridze	Traditionalisterna	
Roman	Kusiani	Förenade Demokraterna	
Zakaria	Kutsnasvili	Socialisterna	
Gela	Kvaratschelia	Tanadgoma (Stödet)	
Valeri	Kvaratschelia	Nya Rättsfraktionen	
Nikoloz	Kvezereli	oberoende	
Giorgi	Kvirikasvili	Nya Rättsfraktionen	
Vachtang	Kvitsiani	Socialisterna	
Besik	Lagvilava	Abchazerna	
Giorgi	Lazarasvili	Nya Rättsfraktionen	
Nikoloz	Lekisvili	oberoende	
Vasil	Leluasvili	För ett nytt Georgien	
Gogi	Liparteliani	Georgiens regioner	
Givi	Lominadze	Abchazerna	
Roza	Lortkipanidze	För ett nytt Georgien	K
Vazja	Lortkipanidze	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Malchaz	Macharadze	Medborgarunionen	
Mikael	Machmudovi	För ett nytt Georgien	Machmudov
Vasil	Maghlaperidze	Förenade Demokraterna	
Mamed	Mamedovi	För ett nytt Georgien	Mamedov
Lavrenti	Managadze	Industrialisterna	
Ada	Marsjania	Nyabchazer & Kristdemokrater	K
Micheil	Matjavariani	Förenade Demokraterna	
Muchran	Matjavariani	21:a århundradet	
Elgudzja	Medzmariasvili	Tanadgoma (Stödet)	
Teimuraz	Megrelisvili	Pånyttfödelsen	
Otar	Menabde	Industrialisterna	
Ivane	Merabisvili	Demokratiska reformrörelsen	
Roland	Meschi	oberoende	
Tamaz	Metjiauri	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Konstantine	Mgaloblisvili	Förenade Demokraterna	
Roland	Mgaloblisvili	Georgiens regioner	
Arsen	Mgeladze	Förenade Georgien	
Irakli	Mindeli	Socialisterna	
Revaz	Misjveladze	21:a århundradet	
Enzel	Mkoiani	Georgiens regioner	Mkoian
Nodar	Modebadze	21:a århundradet	
Marina	Molodini	Förenade Demokraterna	K
Hamlet	Movsesiani	Förenade Demokraterna	
Zviad	Mukbaniani	För ett nytt Georgien	
Karlo	Musjkudiani	Georgiens regioner	
Tamaz	Nadareisvili	oberoende	
Eldar	Nadiradze	21:a århundradet	
Maia	Nadiradze	Traditionalisterna	K
Micheil	Naneisvili	oberoende	
Zurab	Nasaraia	För ett nytt Georgien	

Nugzar	Navadze	Socialisterna	
Makar	Nikolaisjvili	Nya Rättsfraktionen	
Tamar	Ninosjvili	Nya Rättsfraktionen	K
Revaz	Nodarisjvili	Georgiens regioner	
Zaza	Okuasjvili	Traditionalisterna	
Micheil	Osadze	Tanadgoma (Stödet)	
Tedo	Paatasjvili	Traditionalisterna	
Grigol	Paitjadze	Pånyttfödelsen	
Natela	Patarkalisjvili	Pånyttfödelsen	K
Dzjumber	Patiasjvili	Förenade Georgien	
Germane	Patsatsia	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Arnold	Penderava	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Rezo	Pirasjvili	oberoende	
Levan	Pirveli	Industrialisterna	
Teimuraz	Pitjchaia	Traditionalisterna	
Vachtang	Qantjaveli	Georgiens regioner	
Giorgi	Qarqarasjvili	oberoende	
Revaz	Qipiani	Medborgarunionen	
Vachtang	Qolbaia	Abchazerna	
Izumrud	Qurbanovi	För ett nytt Georgien	Kurbanov
Melik	Raisiani	Förenade Demokraterna	Raisian
Vachtang	Razmadze	Pånyttfödelsen	
Vachtang	Rtjeulisjvili	Socialisterna	
Roman	Rurua	Industrialisterna	
Dzjemal	Sadzjaia	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Davit	Saganelidze	Nya Rättsfraktionen	
Davit	Salaridze	Industrialisterna	
Merab	Samadasjvili	Georgiens regioner	
Sjota	Sanduchadze	oberoende	
Gubaz	Sanikidze	Traditionalisterna	
Soso	Sigua	21:a århundradet	
Maia	Simonidze	Medborgarunionen	K
Zaza	Sioridze	oberoende	
Giorgi	Sjaisjmelasjvili	Tanadgoma (Stödet)	
Aleksandre	Sjalamberidze	Traditionalisterna	
Vachtang	Sjamiladze	Tanadgoma (Stödet)	
Guram	Sjaradze	Industrialisterna	
Zurab	Sjchvatsabaia	Förenade Demokraterna	
Gulnara	Sjelia	oberoende	K
Eldar	Sjengelaia	Förenade Demokraterna	
Merab	Sjengelia	Socialisterna	
Zakaria	Sjerazadisjvili	Förenade Demokraterna	
Givi	Sjugharovi	Medborgarunionen	Sjugharov
Aslan	Smirba	Förenade Georgien	
Rezo	Sudzjasjvili	Georgiens regioner	
Azer	Suleimanovi	För ett nytt Georgien	Suleimanov
Edvard	Surmanidze	Förenade Demokraterna	
Dzjemal	Svanidze	Förenade Demokraterna	
Anzor	Tamarasjvili	Nya Rättsfraktionen	
Robert	Tavadze	Medborgarunionen	
Ilia	Tavberidze	Medborgarunionen	
Levan	Tediasjvili	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Elene	Tevdoradze	Förenade Demokraterna	K

Merab	Tevdoradze	Traditionalisterna	
Avtandil	Tevzadze	För ett nytt Georgien	
Valeri	Tjanturia	Abchazerna	
Dzjansugh	Tjarkviani	Tanadgoma (Stödet)	
Nato	Tjcheidze	Traditionalisterna	K
Iveri	Tjelidze	Medborgarunionen	
Iuri	Tjichradze	Socialisterna	
Pikria	Tjichradze	Nya Rättsfraktionen	K
Hamlet	Tjipasjvili	Pånyttfödelsen	
Vladimer	Tjipasjvili	Demokratiska reformrörelsen	
Kacha	Tjitaia	Förenade Demokraterna	
Otar	Tjitanava	Abchazerna	
Davit	Tjitjinadze	Traditionalisterna	
Avtandil	Tjitjisjvili	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Irakli	Tjubinisjvili	Förenade Demokraterna	
Giorgi	Topadze	Industrialisterna	
Zurab	Tqemaladze	Industrialisterna	
Davit	Tqesjelasjvili	Förenade Demokraterna	
Melor	Tqesjelasjvili	Georgiens regioner	
Giorgi	Tsereteli	oberoende	
Zviad	Tsetschladze	Pånyttfödelsen	
Teimuraz	Tsichelasjvili	För ett nytt Georgien	
Petre	Tsiskarisjvili	Demokratiska reformrörelsen	
Zurab	Tskitisjvili	Förenade Demokraterna	
Anzor	Tsotsonava	Nyabchazer & Kristdemokrater	
Guram	Vachtangasjvili	Georgiens regioner	
Giorgi	Vasjaqmadze	oberoende	
Davit	Zjghenti	oberoende	
Arnold	Zjvania	Förenade Demokraterna	
Zurab	Zjvania	Förenade Demokraterna	

Grekiska namn i OS 2004

Allmänt

Någon fastställd regel för hur man skriver grekiska namn och ord med latinska bokstäver finns inte.

Även när grekerna själva stavas med latinska bokstäver finns stora skillnader. Stavningen av ett och samma namn kan variera beroende på hur personen själv har valt att skriva sitt namn.

Här nedan följer de stavningar som TT rekommenderar för några platser och personer som kan bli omskrivna under OS.

Tävlingsorter

Aten, Patras, Heraklion, Marathon, Thessaloniki, Volos, Pireus och **Olympia**.

Anm: Heraklion, Patras och Pireus är de oftast förekommande svenska/internationella stavningarna. Grekerna själva skriver *Iraklio*, *Patra* och *Pireas*.

OS-arenor i Aten

Olympiastadion (friidrott, fotboll). Ligger i stadsdelen Maroussi norr om centrala Aten. I det kringliggande "olympiska området" ligger även Olympiahallen (gymnastik, basket), Olympiska simstadion (simning, vattenpolo), Olympiska tenniscentret (tennis) och Olympiska velodromen (velodromcykel).

Kotzia-torget (cykel). Torg i centrala Aten, startplats för landsvägsloppet på cykel.

Panathinaiko-stadion (bågsytte). "Gamla OS-stadion", centralt i Aten, som användes 1896.

Helliniko-hallen (handboll, basket). I det olympiska området i Helliniko i södra Aten ligger även Olympiska fäktningshallen (fäktning), Olympiska basebollcentret (baseboll), Olympiska softbollstadion (softboll), Olympiska landhockeycentret (landhockey) och Olympiska kajak- & kanotslalomcentret (kajak- & kanotslalom).

Sportpaviljongen i Faliro (handboll, taekwondo). I det olympiska området i Faliro vid havet nära Pireus ligger även Olympiska beachvolleybollcentret (beachvolley) och Freds- och vänskapshallen (för volleyboll).

Olympiska centret (cykel, triathlon). I Vouliagmeni i sydöstra Aten.

Olympiahallen i Ano Liossia (judo, brottning). I stadsdelen Ano Liossia i nordvästra Aten.

Olympiahallen i Galatsi (rytmisk sportgymnastik, bordtennis). I stadsdelen Galatsi, norr om centrala Aten.

Olympiahallen i Goudi (badminton). Strax öster om centrum. I Goudi ligger även Olympiska centret för modern femkamp (modern femkamp).

Olympiska boxningshallen i Peristeri (boxning). I Peristeri, nordväst om centrum.

Olympiska tyngdlyftningshallen i Nikea (tyngdlyftning). I Nikea i västra Aten, strax norr om Pireus.

Olympiska seglingscentret i Agios Kosmas (segling). Vid kusten i södra Aten. Vattnet utanför kan anges både som Eginska bukten och Saroniska viken.

Olympiska skyttecentret i Markopoulo (skytte). I förstaden Markopoulo i sydost. I samma ort ligger även Olympiska ridsportscentret (ridsport).

Olympiska rodd- och kanotcentret (rodd och kanot). I förorten Schinias öster om Aten.

Olympiska mountainbikeområdet (mountainbike). I förstaden Parnitha norr om Aten.

Karaiskaki-stadion (fotboll). Hemmaarena för Olympiakos, ligger i Pireus.

Marathon (start för maratonloppet). Förort öster om Aten. Observera att th används i stället för t när det gäller den ortens namn.

Olympiaby ligger i norra Aten, nära Parnitha.

OS-arenor utanför Aten

Kaftanzoglio-stadion (fotboll) i Thessaloniki. Hemmaarena för Iraklis.

Panthessaliko-stadion (fotboll) i Volos. Hemmaarena för Olympiakos Volos (div II).

Pampeloponnisiako-stadion (fotboll) i Patras. Hemmaarena för den planerade sammanslagningen av Patraikos och Panachaiki (div II resp III).

Pankritio-stadion (fotboll) i Heraklion. Hemmaarena för OFI.

Olympiastadion (kulstötning) i Olympia. OS-arena under antiken.

Personer

Kostas Karamanlis – premiärminister, partiledare för Ny demokrati/Nea dimokratia.

Petros Molyviatis – utrikesminister.

Giorgos Alogoskoufis – finansminister.

Spilios Spiliotopoulos – försvarsminister.

Prokopis Pavlopoulos – inrikesminister.

Giorgos Voulgarakis – minister för allmän ordning (även kallad polisminister).

Giorgos Papandreou – oppositionsledare, partiledare för Socialdemokraterna/Pasok.

Kostas Simitis – före detta partiledare för Pasok, premiärminister fram till i våras.

Konstantin II – exkung, i exil sedan 1967.

Anna-Maria – exdrottning.

Gianna Angelopoulos-Daskalaki – högsta chef för OS-arrangemanget.

Ioannis Spanudakis – OS-bolagets vd.

Irakiska namn

Inledning

Uppdaterad i november 2004 med namnen på dem som ingår i **interimsregeringen**

Uppdaterad 12 augusti 2003 med namnen på dem som ingår i **det styrande rådet**.

Dessutom namnstavning på de personer som USA **efterlyst eller gripit**.

Vid behov, se även TT-språkets transkriptionsregler för **arabiska namn**.

Platser och massmedier

Rekommenderad stavning. En del av de geografiska namnen är egentligen personnamn, men kändisar får som bekant ofta ge namn åt platser.

Vi rekommenderar att artikeln genomgående återges med grundformen al-, även när uttalsregler påbjuder assimilation.

Vi väljer att inte skriva ut stumt slut-h i namn som har ändelsen -iyah.

Geografi

Abu Ghurayb
al-Amara
al-Amiriyya
Arbil
al-Aziziyya
Bagdad
Balad
Bani Saad
Baquba
Basra
Dahuk
al-Dawr
al-Diwaniyya
al-Dura
Eufrat (al-Firat/al-Furat)
al-Falluja
al-Faw
al-Furat
al-Habbaniyya
Halabja
Harun
al-Hindiyya
al-Hilla
Ibn al-Haytham
Ibn Sina
al-Iskandariyya ("Alexandria")
al-Karama
Karbala
Karkh
al-Khadimiyya
al-Khalis
Kirkuk
Kufa
al-Kut
al-Mahmudiyya
al-Mamun

Massmedier

Babel
INA (Iraqi News Agency)
al-Iraq
al-Jumhuriyya (Republiken)
al-Qadisiyya (Helighet)
al-Thawra (Revolutionen)

al-Mansur
 Mosul (al-Mawsil)
 al-Musayyib
 al-Muthanna
 Najaf
 al-Nasiriyya
 al-Numaniyya
 al-Qaim
 Qalat Sukkar
 al-Ramadi
 al-Rashidiyya
 Razaza-sjön (Buhayrat al-Razazah)
 Rumayla (oljefält)
 Saladin (Salah al-din, Salahuddin)
 Salman Bak (Salman Pak)
 Samarra
 al-Samawa
 al-Shatra
 Shatt al-Arab
 al-Sujud
 Sulaymaniyya
 al-Tahaddi
 al-Taji
 al-Tarmiyya
 Tharthar-sjön (Buhayrat al-Tharthar)
 Tigris (Dijlah)
 Tikrit
 Tuba
 al-Tuwaytha
 Umm Qasr
 al-Waziriyya
 al-Yusufiyya
 al-Zubayr

Interimsregering i Irak 2004

President	Ghazi al-Yawir
Vicepresidenter	Rowsch Shaways och Ibrahim al-Jafari
Premiärminister	Iyad Allawi
Vice premiärminister och ansvarig för nationell säkerhet	Barham Salih
Utrikesminister	Hoshiyar Zebari
Arbetsmarknads- och socialminister	Layla Abd al-Latif
Bostadsminister	Umar al-Faruq Salim al-Damluji
Finansminister	Adil Abd al-Mahdi
Forskningsminister	Rashdan Mandan Umar
Försvarsminister	Hazim al-Shalan
Handelsminister	Muhammad al-Jabburi
Idrotts- och ungdomsminister	Ali Faiq al-Ghaban
Industriminister	Hajim al-Hasani
Inrikesminister	Falah Hasan al-Naqib
Jordbruksminister	Sawsan Ali Majid al-Sharifi
Justitieminister	Malik Duhan al-Hasan
Kommunikationsminister	Muhammad Ali al-Hakim
Kommunminister	Nesrin Berwari
Kulturminister	Mufid Muhammad Jawad al-Jazairi
Migrationsminister	Pascale Isho Warda
Miljöminister	Mishakt al-Mumin
Minister för eldistribution	Ayham al-Sammarrai
Minister för högre utbildning	Tahir Khalaf Jabur al-Bakaa

Minister för kvinnofrågor	Nermin Uthman
Minister för provinserna	Wail Abd al-Latif
Människorättsminister	Bakhtiar Amin
Oljeminister	Thamir Ghadhban
Planminister	Mahdi al-Hafiz
Sjukvårdsminister	Ala Abd al-Salim al-Alwan
Transportminister	Luay Hatim Sultan al-Aris
Utbildningsminister	Sami al-Mudhafar
Vattenresursminister	Latif Rashid
Ministrar utan portfölj	Qasim Daud, Adnan al-Janabi och Mahmud Farhad Uthman

Irakiska styrande rådet

Medlemmar av det styrande råd som bildades under den USA-ledda ockupationen efter Saddam Husseins fall 2003

Shiamuslimer

- **Ahmad Chalabi** Matematiker eller affärsman som levtt större delen av sitt liv i västvärlden. Leder Iraks nationalkongress
- **Abd al-Aziz al-Hakim** Andreman i Högsta rådet för den islamiska revolutionen i Irak (Sciri), den största shiagrupperingen (som leds av aiatolla Muhammad Baqir al-Hakim)
- **Muhammad Bahr al-Ulum** Religiöst lärd från Najaf som lett välgörenhetsorganisationen Ahl al-Bayt från London
- **Iyad Allawi** Läkare och Baathavhoppare, nu i Irakisk nationell enighet
- **Hamid Majid Musa** Ekonom och oljeforskare Iraks kommunistparti
- **Izz al-Din Salim** Från Basra Leder Dawa, ett av de äldsta islamistpartierna
- **Ibrahim al-Jafari** Läkare från Karbala Talesman för islamistpartiet Dawa
- **Wail Abd al-Latif** Jurist, guvernör i Basra
- **Aqila al-Hashimi** Kvinnlig folkrättsjurist och litteraturvetare Erfarenhet av givarkonferenser för Irak
- **Muwafaq al-Rabi'i** Läkare, människorättsaktivist och författare till bok om shiitisk islam
- **Ahmad al-Barak Abu Sultan** Leder Advokatsamfundet och människorättsarbete i Babylon
- **Abd al-Karim Mahmud al-Muhammadawi (även känd som Abu Hatim)** Stamledare som företräder de så kallade träskaraberna i söder Irakiska Hizbollah
- **Raja Habib al-Khuza'i** Kvinnlig sjukhusdirektör i al-Diwaniyya

Sunnimuslimer

- **Adnan Pachachi** Politisk veteran, utrikesminister på 60-talet Grundade nyligen Oberoende demokratiska rörelsen som samlingspunkt för en sekulariserad politik
- **Nasir al-Jadarji** Jurist och affärsman i Bagdad Nationella demokratiska partiet
- **Ghazi Ajil al-Yawir** Ingenjör och företagsledare med bakgrund i Mosul, verksamhet i Saudiarabien och och förankring i den inflytelserika Shamar-stammen
- **Muhsin Abd al-Hamid** Känd korantolkare från Kirkuk Iraks islamiska parti (avläggare till Muslimska brödrskapet)
- **Samir Shakir Mahmud al-Sumaydi** Affärsman och skriftställare, regimkritiker under Saddam Klanen anses ha anor från profeten Muhammed

Kurder

- **Massoud Barzani** Kurdistans demokratiska parti (KDP), föränkring främst i nordvästra Irak
- **Jalal Talabani** Jurist från Kirkuk Kurdistans patritiska union (PUK), föränkring främst i de sydöstra delarna av irakiska Kurdistan
- **Salah al-Din Baha al-Din** Kurdistans islamiska union
- **Mahmud Ali Uthman** Läkare med bakgrund i KDP och Kurdiska socialistpartiet
- **Dara Nur al-Din** Jurist Försökte som domare motsätta sig Saddams konfiskeringar av mark

Assyrisk kristen

- **Yunadim Yusuf Kana** Fjd handelsminister i det självstyrande Kurdistan Demokratiska

assyriska rörelsen

Turkmen

- **Sondul Chapouk** Ingenjör och lärare Ordförande i Iraks kvinnoförbund

De personer som USA-alliansen efterlyst eller gripit

1. **Saddam Hussein al-Tikriti**, president och premiärminister.
2. **Qusay Saddam Hussein al-Tikriti**, Saddams yngste son och säkerhetschef.
3. **Uday Saddam Hussein al-Tikriti**, Saddams äldste son, fedayin-milisens befälhavare.
4. **Abid Hamid Mahmud al-Tikriti**, presidentsekreterare.
5. **Ali Hasan al-Majid al-Tikriti**, presidentrådgivare och ansvarig för gasanfall mot kurdiska Halabja 1988. Tros dödad i bombanfall under kriget.
6. **Izzat Ibrahim al-Duri**, vice ordförande i det styrande Revolutionsrådet.
7. **Hani Abd al-Latif Tilfah al-Tikriti**, säkerhetschef.
8. **Kamal Mustafa Abdullah**, chef för Särskilda republikanska gardet.
9. **Barzan al-Ghafur Sulayman Majid al-Tikriti**, befälhavare i Särskilda republikanska gardet.
10. **Muzahim Saab Hasan al-Tikriti**, flygvapenchef.
11. **Ibrahim Ahmad al-Sattar Muhammad al-Tikriti**, arméchef.
12. **Sayf al-Din Fulayyih Hasan Taha al-Rawi**, chef för Republikanska gardet.
13. **Rafi Abd al-Latif Tilfah al-Tikriti**, säkerhetschef.
14. **Tahir Jalil Habbush al-Tikriti**, chef för den säkerhetstjänst som kallas Mukhabarat.
15. **Hamid Raja Shalah al-Tikriti**, chef inom flygvapnet.
16. **Abd al-Tawab Mullah Huwaysh al-Ani**, vice premiärminister.
17. **Aziz Salih al-Numan**, ordförande i Baathpartiet i västra Bagdad, "guvernör" över Kuwait 1990.
18. **Muhammad Hamza al-Zubaydi**, f d medlem av det styrande Revolutionsrådet.
19. **Sultan Hashim Ahmad al-Tai**, försvarsminister.
20. **Ayad Futayyih Khalifa**, chef för milisen Jerusalemkåren.
21. **Zuhayr Talib Abd al-Sattar al-Naqib**, chef för den militära säkerhetstjänsten.
22. **Abd al-Baqi al-Karim Abdullah al-Saadun**, ordförande i Baathpartiet i Diyala.
23. **Muhammad Zimam Abd al-Razzaq al-Saadun**, ordförande i Baathpartiet i Tamim.
24. **Samir Abd al-Aziz al-Najim**, ordförande i Baathpartiet i östra Bagdad.
25. **Yahya Abdullah al-Ubaydi**, ordförande i Baathpartiet i Basra.
26. **Nayif Shindakh Thamir**, ordförande i Baathpartiet i Saladin.
27. **Sayf al-Din al-Mashhadani**, ordförande i Baathpartiet i al-Muthanna-regionen.
28. **Fadil Mahmud Gharib** (alias **Gharib Muhammad Fazil al-Mashaykh**), ordförande i Baathpartiet i Babeldistriktet.
29. **Muhsin Khadr al-Khafaji**, ordförande i Baathpartiet i al-Qadisiyya.
30. **Rashid Taan Kazim**, ordförande i Baathpartiet i al-Anbar.
31. **Ugla Abid Saqr al-Kubaysi**, ordförande i Baathpartiet i Maysan.
32. **Ghazi Hammud al-Ubaydi**, ordförande i Baathpartiet i al-Kut.
33. **Adil Abdullah Mahdi**, ordförande i Baathpartiet i Dhi Qar.
34. **Husayn al-Awawi**, ordförande i Baathpartiet i Nineve.
35. **Khamis Sirhan al-Muhammad**, ordförande i Baathpartiet i Karbala.
36. **Saad Abd al-Majid al-Faisal al-Tikriti**, ordförande i Baathpartiet i Saladin.
37. **Latif Nusayyif Jasim al-Dulaymi**, vice ordförande i Baathpartiets militära avdelning.
38. **Taha Yasin Ramadan al-Jizrawi**, vicepresident.
39. **Rukan Razuki Abd al-Ghafur Sulayman al-Majid al-Tikriti**, chef för den myndighet som handlagt klanfrågor.
40. **Jamal Mustafa Abdullah Sultan al-Tikriti**, biträdande chef för den myndighet som handlagt klanfrågor.
41. **Mizban Khadr Hadi**, medlem av det styrande Revolutionsrådet.
42. **Taha Muhyi al-Din Maruf**, vicepresident.
43. **Tareq Aziz**, biträdande premiärminister och medlem av det styrande Revolutionsrådet.
44. **Walid Hamid Tawfiq al-Tikriti**, landshövding i Basra.
45. **Hikmat Mizban Ibrahim al-Azzawi**, finansminister och vice premiärminister.
46. **Mahmud Dhiyab al-Ahmad**, inrikesminister.
47. **Amir Rashid Muhammad al-Ubaydi**, presidentrådgivare och oljeminister.
48. **Muhammad Mahdi al-Salih**, handelsminister.
49. **Husam Muhammad Amin**, chef för nationell övervakningsmyndighet som skötte kontakterna med FN:s vapeninspektörer.
50. **Sabawi Ibrahim Hasan al-Tikriti**, presidentrådgivare och halvbror till Saddam.
51. **Watban Ibrahim Hasan al-Tikriti**, presidentrådgivare och halvbror till Saddam.
52. **Barzan Ibrahim Hasan al-Tikriti**, presidentrådgivare och halvbror till Saddam.
53. **Huda Salih Mahdi Ammash**, kvinnlig forskare med massförstörelsvapen som specialitet.

54. **Humam Abd al-Khaliq Abd al-Ghafur**, minister för högre utbildning.
 55. **Amir Hamudi Hasan al-Saadi**, forskningsrådgivare till presidenten.

Ord och uttryck inom islam

Gärna på svenska! Använd helst en svensk översättning. Listan ger dock en stavningsrekommendation för de tillfällen då islams egna, vanligen arabiska ord behövs.

Ger också rekommendation i fråga om gemen eller versal.

Stavningen av profeten Muhammeds namn har hämtats från NE.

Vid behov, se även TT-språkets transkriptionsregler för **arabiska namn**.

Allah	Gud, även hos kristna araber
Allahu akbar	Gud är större/störst, ingår i böneutroparens kallelse; även uttryck för förvåning
amir	furste, befälhavare, stamhövding; emir i svensk text om statschef
amir al-mu'minin	titel för muslimernas främste ledare, översätts De troendes härförare eller De troendes furste
ansar	[med]hjälpare (arabisk plural av <u>nasir</u>), anspelar på en krets som bistod profeten Muhammed
arkan al-islam	islams [fem] pelare: trosbekännelsen, bönen, fastan, vallfärden, allmosor
ashura	shiamuslimsk sorgeshögtid
ayatolla	shiamuslimsk titel på den högste ledaren (arabiska <u>ayatu-l-lah/ayat Allah</u>), eg. "Guds tecken"
burka	(plural: burkor) slöja som endast lämnar öppning för ögonen, av arabiskans <u>burqu'</u>
dar al-islam	muslimskt område, "Islams boning"
da'wa	kallelse, mission
dawla	stat, rike; dynasti
dervish	(farsi) dervish, mystiker; det persiska ordet har lånats in i arabiska och turkiska
din	tro, religion; lydnad, ofta i namn som Burhanuddin (<u>Burhan al-Din</u>)
e	finns inte i arabiskan
faqih	(plural: faqih) rättslärare (arabisk plural <u>fuqaha</u>)
fard	det som är obligatoriskt för en muslim
al-Fatiha	inledningskapitlet i Koranen
fatwa	(plural: fatwor) rättsligt expertutlåtande av en mufti eller en religiös ledare (arabisk plural <u>fatawa</u>)
fiqh	rättsvetenskap, juridik; ordagrant "kunskap, förståelse"
hadith	(plural: hadith) berättelse om Muhammeds handlingar och yttranden (arabisk plural <u>ahadith</u>)
hajj	vallfärd (till Mecka och Medina); pilgrim, hederstitel för den som gjort vallfärden (<u>hajja</u> för kvinnor), obs att titel med versal i engelsk text kan förleda en att tro att det är ett namn
halal	"tillåtet"
haram	"förbjudet, otillåtet, olagligt", samma ord som harem, men obs att <u>haram</u> har större betydelseomfång än det svenska ordet som ju oftast avser kvinnokollektivet i ett hushåll, till exempel är Mecka haram för icke-muslimer
al-Haram al-Sharif	helgedomarna på Tempelberget i Jerusalem
hijab	slöja; täckelse, döljande
hijra	"brytning, uppbrott"; Muhammeds flykt från Mecka till Medina år 622, utgångspunkt för den islamiska tideräkningen; undvik den engelska stavningen hegira

huri	(plural: hurier) underskön jungfru (i paradiset)
id al-adha	stora offerfesten
id al-fitr	högtid som avslutar fastemånaden <u>ramadan</u>
ijma	samförstånd, konsensus; överensstämmelse
ijtihad	nytolkning av de religiösa buden för att täcka nya situationer
imam	[böne]ledare; inom shiitisk islam en ledare på hög nivå
iman	tro (subst.)
In shaa Allah	"Om Gud vill, Deo volente"
islam	ordagrant: "underkastelse, överlämnande, hängivenhet"
isnad	kedja av traditioner eller av traditionsbärare som åberopas när man vill hävda framför allt profeten Muhammeds handlingsmönster som norm
jihad	(moralisk eller fysisk) ansträngning; människans kamp mot sina sämre sidor, strävan att följa Guds väg (stora jihad); krig mot islams fiender, strid mot de otrogna (mindre jihad)
jinn	(plural jinner), i äldre tid stavat djinn, i folketro oftast ett ondskefullt väsen, medan Koranen låter förstå att jinner även kan ha andra egenskaper
jum'a	fredag
khatib	predikant
khutba	religiös utläggning, predikan, särskilt vid fredagsbönen
Koranen	på arabiska <u>al-Qur'an</u> , ordagrant "'läsningen, recitationen"
madrasa/madrasah	grundskola; koranskola; behöver alltså inte avse en moskéanknuten skola utan kan vara en vanlig skola i det statliga systemet (bruket varierar från land till land)
maghrib	solnedgång; dagens fjärde bön vid solnedgången
mahdi	messiasgestalt
Ma shaa Allah	"Vad Gud önskar, Ske Guds vilja"
masjid	moské (arabisk plural <u>masajid</u>)
maulana/mawlana	herre, beskyddare, mästare (suffixet -na betyder "vår"), titel som i engelsk text ofta skrivs med versal
mihrab	nisch i en moské som visar riktningen mot Mecka
mu'adhdhin	böneutropare (i engelsk text ofta muezzin)
muhajir	(plural: muhajirer) se hijra; person som utvandrar – anspelar på de trogna som följde Muhammed till Medina och förekommer i namn på nutida rörelser, ofta i arabisk plural: <u>muhajirun</u>
mujahid	(plural: <u>mujahider</u>) den som deltar i "heligt krig", i namn på rörelser som återger arabisk plural <u>mujahidin</u> (inom det persiska språkområdet ofta <u>mujahedin</u>)
mujtahid	(plural: <u>mujtahider</u>) den som nytolkar, skriftlärd med hög kompetens
mulla	(plural: mullor) titel, skrivs med gemen begynnelsebokstav
mutharaba	risk- och vinstfördelningssystem i islamiska banker
nabi	profet
p	finns inte i arabiskan
pir	hederstitel för äldre man i farsi och urdu; även titel motsvarande "mästare" i en sufirden
qibla	böneriktningen mot Mecka, i moské utmärkt med nisch i väggen
qiyas	en metod för att skapa nya regler, inte godkänd inom alla riktningar av islam
rajm	stening
ramadan	fastemånaden, den nionde månaden i den islamiska kalendern
rasul	budbärare, sändebud; (används ofta om profeten Muhammed)
riba	ökning, ocker, ränta
sadaqa	allmosor
salat	tidebön
sawm	fasta

shahada	trosbekännelse, dvs. <u>La ilaha illa-l-lah, wa-Muhammadu rasulu-l-lah</u> . (Det finns ingen gud utom Gud, och Muhammed är Guds sändebud.)
shahid	(plural: shahider) martyr (arabisk plural <u>shuhada</u>)
sharia	den islamiska rätten, lagen; ordagrant "väg"
shiat Ali	ordagrant "Alis parti", dvs. shia
shura	(plural: shuror) rådgivande församling
sufi	(plural: sufier) muslimsk mystiker
sunna	traditioner om Muhammeds handlingar och yttranden; hävd; föredöme; regel, norm
sura	(plural: suror) kapitel i Koranen; (arabisk plural <u>suwar</u>)
takfir	att förklara andra som avvikare från den rätta tron, vanligt begrepp i fundamentalistkretsar som också riktar förklaringen mot andra muslimer
talib	religiös student, "den som söker" (arabisk plural <u>tullab</u> , farsi <u>taliban</u>), härav taliban -er
tawhid	Guds enhet, unicitet – <u>din al-tawhid</u> "enhetens religion", dvs. islam (vilket bland annat innebär förnekande av den kristna treenighetsläran)
ulama	(arabisk plural av <u>alim</u>) religiösa ledare; skriftlärda, sakkunniga
umma	alla världens muslimer, den islamiska gemenskapen
umra	"lilla" vallfärden, som inte sker vid vallfartshögtiden och inte inbegriper alla de ritualer som följs då
wahhabitisk	som tillhör, gäller en islamisk, bokstavstrogen sekt som uppstod på Arabiska halvön på 1700-talet och präglar dagens saudiska samhälle och talibanernas världsuppfattning
zakat	skatt (till de fattiga), allmosa

Isländska namn

Förväxla ej med efternamn! Isländska son- och dotternamn anger vem en person är son eller dotter till (patronymikon). De kan därför inte användas ensamma som efternamn. Vi måste därför skriva till exempel:
Tryggvi Haraldsson (ej *herr Haraldsson*)
förra presidenten Vigdís Finnbogadóttir eller **förra presidenten Vigdís** (ej *förra presidenten Finnbogadóttir*).

Kinesiska namn

Pinyin och undantag Kinesiska namn transkriberas sedan 1979 med pinyinssystemet. TT gör dock fem undantag:

Svensk stavning som TT behållit	Pinyinform som TT inte använder
Peking	<i>Beijing</i>
Kanton	<i>Guangzhou</i>
Hongkong	<i>Xianggang</i>
Tibet	<i>Xizang</i>
Inre Mongoliet	

Taiwan Pinyin tillämpas inte i Taiwan varför namn på nationalistiska ledare som **Chiang Kai-shek** och **Sun Yat-sen** inte pinyiniseras.

Palestinska namn

Hamas-regeringen Hamas har presenterat sin ministär. TT:s stavning av namnen bygger på hur de återgavs i den palestinska dagstidningen al-Quds den 20 mars 2006.

Blivande premiärminister	Ismail Haniya.
Utrikesminister	Mahmud al-Zahar.
Inrikesminister	Said Siyam.
Finansminister	Omar Abd al-Raziq.
Ekonomiminister	Ala al-Din al-Araj.
Hälsovårdsminister	Basim Naim.
Informationsminister	Yusuf Rizqa.
Minister för religiösa frågor	Nayif al-Rajub.
Jerusalemminister	Khalid Abu Arafa.
Justitieminister	Ahmad al-Khalidi.
Planeminister	Samir Abu Aisha.
Turismminister	Tannus Abu Aita.
Minister för kvinnofrågor	Maryam Salih.

Ryska

Allmänt TT transkriberar ryska ord med ett system som söker återge uttalet. Vissa nyanser, till exempel muljeringar, kan inte återges. Tonande s- och sj-ljud skrivs med z respektive zj. Exempelvis: Brezjnev, Izvestija.

Andra ryska namn som ofta förekommer i TT-texter: Gorbatjov, Ziuganov, Jastrzjembskij, Zjirinovskij, Luzjkov, Tjetjenien.

Transkription	eng ty	sve ryska	exempel
zh	sch	zj tonande sje	Zjukov
z	s	z tonande s	Zajkov
kh	ch	ch ach-ljud	Chrusjtjov
ts	z	ts tse-ljud	tsar
ch	tsch	tj tje-ljud	Tjechov
sh	sch	sj tonlöst sje	Sjevardnadze
shch	schtsch	sjtj långt sje	Sjtjaranskij
yu	ju	ju långt jo-ljud	Jurij
ya	ja	ja ja-ljud	Jazov
ye	je	je je	Jevtusjenko
	-ev	-ev -(j)ev	Brezjnev ¹⁾
	-ov	-ov -ov	Sacharov
	-ev	-ov -jov	Gorbatjov
	-y	-yj -yj	Podgornyj ²⁾
	-y	-ij -ij	Gennadij
	-ky	-kij -kij	Kerenskij
	-gy	-gij -gij	Georgij
	-ay	-aj -aj	Nikolaj

-ey -ei -ej -ej Andrej

Kommentarer

1. Av de engelska transkriptionerna framgår oftast inte när ryska efternamn som på engelska anges sluta -ev uttalas -jov (till exempel Chrusjtjov och Gorbatjov vilka på engelska skrivs Khrushchev respektive Gorbachev). Det kan därför inte undvikas att det ibland blir fel i våra transkriptioner. Om tonvikten ligger på sista stavelsen blir uttalet alltid -(j)ov och stavningen följaktligen också -(j)ov.
2. De ryska ändelser som uttalas -yj eller -ij transkriberas båda med -y på engelska. Ändelsen -yj är den vanligaste, men efter k och g blir det alltid -ij.

Sydkoreanska orsnamn

Officiella systemet Ett nytt officiellt skrivsystem infördes i Sydkorea för några år sedan. TT:s mediespråksgrupp beslöt i maj 2002 att följa det officiella systemet. Följande gäller för geografiska namn i Sydkorea.

Det namn som TT använder	Gammalt namn som TT inte använder
Busan	<i>Pusan</i>
Daegu	<i>Taegu</i>
Daejeon	
Gwangju	<i>Kwangju</i>
Gyeongju	<i>Kyongju</i>
Incheon	<i>Inchon</i>
Jeju	<i>Cheju</i>
Jeonju	
Namhae	
Seogwipo	
Seongnam	
Seoul	<i>Söul</i>
Suwon	
Ulsan	

Ukrainska namn

Allmänt

Än så länge har landet bara ett officiellt språk – ukrainska – vilket gör att ukrainska namnformer bör användas överlag. Om Janukovyjtj skulle få igenom sitt förslag att införa även ryska som officiellt språk blir läget som i Vitryssland: omöjligt för oss att veta vem som vill ha sitt namn stavat på vilket sätt.

TT skriver **Janukovyjtj** från den 6 dec 2004. Det är mer korrekt än den tidigare skrivningen *Janukovitj* som slog igenom sannolikt därför att han själv är ryskspråkig.

Här följer en lista på hur vanliga slaviska förnamn ser ut i ukrainsk språkdräkt, samt några anvisningar om **geografiska namn**. Observera att vi där behåller vissa traditionella stavningar som avviker från ukrainska.

(Nov 2004)

Vanliga förnamn	Rysk form	Ukrainsk form
	Aleksandr	Oleksandr
	Aleksej	Oleksij

Andrej	Andrij
Bogdan	Bohdan
David	Davyd
Denis	Denys
Dmitrij	Dmytro
Galina	Halyna
Gennadij	Hennadij
Georgij	Heorhij
Igor	Ihor
Irina	Iryna
Jekaterina	Kateryna
Jevgenij	Jevhen
Kirill	Kyrylo
Konstantin	Kostiantyn
Larissa	Larysa
Ljudmila	Ljudmyla
Maksim	Maksym
Michail	Mychajlo
Nikolaj	Mykola
Oleg	Oleh
Olga	Olha
Pavel	Pavlo
Sergej	Serhij
Svetlana	Svitlana
Tatiana	Tetiana
Vasilij	Vasyl
Vladimir	Volodymyr

Geografiska namn Enligt tidigare fastslagen norm behåller vi "gammal" stavning för **Kiev** och **Odessa** (*Kyiv* och *Odesa* på ukrainska) samt floden **Dnjepr** (som rinner genom flera länder). Likaså skriver vi enligt ännu äldre normer **Krim** och inte *Krym* som ukrainare och ryssar. I övrigt bör ukrainsk stavning nyttjas på städer etc. Administrativt är landet uppdelat i 24 län, en autonom republik samt två städer med specialstatus – med följande stavning:

Län: Charkiv, Cherson, Chmelnytskyj, Dnipropetrovsk, Donetsk, Ivano-Frankivsk, Kirovohrad, Києvs län, Luhansk, Lviv, Mykolajiv, Odessa, Poltava, Rivne, Sumy, Ternopil, Tjerkasy, Tjernihiv, Tjernivtsi, Transkarpatien, Vinnytsia, Volyn, Zaporizjzja, Zjytomyr.

Städer: Kiev, Sevastopol.

Autonoma republiken: Krim-republiken.

Övriga större städer som kan förekomma: Altjevsk, Boryspil, Brovary, Dniprodzerzjynsk, Jalta, Kertj, Kryvyj Rih, Lutsk, Mariupol, Ochtyrka, Simferopol, Stryj, Uzjhorod.

Ministerlista maj 2005	Titel	Svensk stavning	Ukrainsk stavning	Engelsk stavning
	President	Viktor Jusjtjenko	Віктор Ющенко	Victor Yushchenko
	Premiärminister	Julia Tymosjenko	Юлія Тимошенко	Yulia Tymoshenko
	1:e Vice premiärminister	Anatolij Kinach	Анатолій Кінах	Anatoliy Kinakh
	Vice premiärminister, ansvarig för "territoriell administrativ reform"	Roman Bezsmertnyj	Роман Безсмертний	Roman Bezsmertny
	Vice premiärminister, ansvarig för Europaintegration	Oleh Rybatjuk	Олег Рибачук	Oleh Rybachuk

Vice premiärminister, ansvarig för humanitära frågor	Mykola Tomenko	Микола Томенко	Mykola Tomenko
Inrikesminister	Jurij Lutsenko	Юрій Луценко	Yurij Lutsenko
Ekonomiminister	Serhij Terjochin	Сергій Терьохін	Serhij Terjokhin
Utrikesminister	Borys Tarasiuk	Борис Тарасюк	Borys Tarasyuk
Kulturminister	Oksana Bilozir	Оксана Білозір	Oksana Bilozir
Försvarsminister	Anatolij Hrytsenko	Анатолій Гриценко	Anatolij Hrytsenko
Utbildningsminister	Stanislav Nikolajenko	Станіслав Ніколаєнко	Stanislav Nikolayenko
Energiminister	Ivan Platjkov	Іван Плачков	Ivan Plachkov
Arbetsmarknads- och socialminister	Vjatcheslav Kyrylenko	В'ячеслав Кириленко	Vyacheslav Kyrylenko
Hälsovårdsminister	Mykola Polisztjuk	Микола Поліщук	Mykola Polishchuk
Jordbruksminister	Oleksandr Baranivskyj	Олександр Баранівський	Oleksandr Baranivsky
Industriminister	Volodymyr Sjandra	Володимир Шандра	Volodymyr Shandra
Miljöminister	Pavlo Ihnatenko	Павло Ігнатенко	Pavlo Ihnatenko
Transportminister	Jevhen Tjervonenko	Євген Червоненко	Yevhen Chervonenko
Minister för nödsituationer	Davyd Zjvanija	Давид Жванія	David Zhvaniya
Familje- och ungdomsminister	Jurij Pavlenko	Юрій Павленко	Yuriy Pavlenko
Finansminister	Viktor Pynzenyuk	Віктор Пинзеник	Victor Pynzenyuk
Justitieminister	Roman Zvarytj	Роман Зварич	Roman Zvarych
Kabinettminister	Petro Krupko	Петро Крупко	Petro Krupko

EU:s terrorlista

Hur TT skriver Så här skriver TT de organisationer som av EU pekats ut som terroristgrupper.

- Partia Karkaren Kurdistan (PKK)**
Kurdistans arbetarparti
Separatistisk vänstergerilla
- DHKP/C, Devrimci Sol (Dev Sol)**
Revolutionär vänster
Turkisk vänstergerilla
- Mujahedin-e Khalq (MKO)**
Folkets mujahedin
Iransk rebellrörelse (jämfte flera namngivna stödgrupper)
- International Sikh Youth Federation (ISYF)**
Internationella sikhiska ungdomsfederationen
Rebellrörelse i Punjab
- Babbar Khalsa**
Sikhisk rebellrörelse i Punjab
- Lashkar-i Taiba**
Muslimsk separatistgerilla i Kashmir
- Sendero Luminoso**
Lysande stigen
Peruansk vänstergerilla

8. **Autodefensas Unidas de Colombia (AUC)**
Colombias förenade självförsvarsstyrkor
Högermilis
9. **Fuerzas armadas revolucionarias de Colombia (Farc)**
Colombias väpnade revolutionära styrkor
Vänstergerilla
10. **Ejército de Liberación Nacional**
Nationella befrielsearmén
Colombiansk vänstergerilla
11. **Euskadi ta Askatasuna (ETA)**
Baskien och frihet
Baskisk separatist rörelse. EU pekar också ut flera av ETA:s stödgrupper, som Kas, Xaki, ungdomsförbundet Jarrai-Haika-Segi och Gestoras pro amnistia (som bevakar baskiska fångars rättigheter) och dess efterföljare Askatasuna
12. **Grupos de Resistencia Antifascista
Primero de Octubre (Grapo)**
Antifascistiska motståndsgруппerna första oktober
Spansk vänstergerilla
13. **Aum Shinrikyo**
Japansk domedagssekt
14. **al-Jamaa al-Islamiyya**
Islamiska gruppen
Militanta egyptiska islamister
15. **Palestinska Islamiska jihad**
16. **Harakat al-Muqawama al-Islamiyya**
Hamas (uttyds Den islamiska motståndsrörelsen)
Inklusive den väpnade grenen Izz al-Din al-Qassam
17. **Kata'ib Shuhada' al-Aqsa**
al-Aqsa-martyrernas brigader
Avläggare till palestinska Fatah
18. **Stichting al-Aqsa**
al-Aqsa-stiftelsen
Stiftelse i Nederländerna för palestinska ändamål
19. **Jabhat al-Tahrir al-Filastiniyya**
Palestinska folkfronten (PLF)
Palestinsk vänstergerilla
20. **al-Jabha al-Shaabiyya lil-Tahrir**
Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP)
Palestinsk vänstergerilla
21. **al-Jabha al-Shaabiyya lil-Tahrir/al-Qiyada al-Amma**
Folkfronten för Palestinas befrielse-Generalkommandot (PFLP-GC)
Palestinsk vänstergrupp
22. **Abu Nidals grupp**
Palestinsk grupp som också riktat dåd mot Arafattrogna
23. **Holy Land Foundation for Relief and Development**
Stödorganisation grundad i USA för muslimska krigsoffer
24. **al-Takfir wa al-Hijra**
ung. Förbannelse och flykt
Nordafrikansk islamistgrupp. Namnet syftar dels på handlingen att förklara andra för otrogna, dels på profetens flykt till Medina som gott exempel.

25. **Kahane Chai**
Kahane lever
Avläggare till den judiska extremistgruppen Kach
26. **Continuity Irish Republican Army (CIRA)**
Utbrytargrupp ur IRA i Nordirland
27. **Orange Volunteers (OV)**
Oranienfrivilliga
Protestantisk gerilla i Nordirland
28. **Loyalist Volunteer Force (LVF)**
Loyalisternas frivilligkår
Protestantisk gerilla i Nordirland
29. **Real IRA**
Verkliga IRA
Utbrytargrupp ur IRA i Nordirland
30. **Red Hand Defenders (RHD)**
Röda handens försvarare
Aktionsgrupp som samlar medlemmar av flera protestantiska gerillagrupper i Nordirland
31. **Ulster Defence Association/
Ulster Freedom Fighters**
Ulsters försvarsförbund/Ulsters frihetskämpar
Protestantisk gerilla i Nordirland
32. **Epanastatiki Pirines**
Revolutionära cellerna
Grekisk vänstergerilla
33. **Dekati Evdomi Noemvri**
17 november
Grekisk vänstergerilla
34. **Epanastatikos Laikos Agonas (ELA)**
Revolutionär folklig kamp
Grekisk vänstergerilla
35. **New People's Army**
Nya folkarmén
Filippinsk kommunistgerilla

Stats- och nationalitetsnamn

Stater

Land	Invånare (plural i parentes)	Adjektiv
Afghanistan	afghan (-er)	afghansk
Albanien	alban (-er)	albansk
Algeriet	algerier (=)	algerisk
Andorra	andorran (-er)	andorransk
Angola	angolan (-er)	angolansk
Antigua och Barbuda	antiguan (-er), barbudan (-er)	antiguansk, barbudansk
Argentina	argentinare (=)	argentinsk
Armenien	armenier (=)	armenisk
Australien	australier (=)	australisk

Azerbajdzjan	azerbajdzjanier (=), azer (-er), azerier (=)	azerbajdzjansk, azerisk
Bahamas	bahaman (-er)	bahamansk
Bahrain	bahrainier (=)	bahrainisk
Bangladesh	bangladeshier (=)	bangladeshisk
Barbados	barbadier (=)	barbadisk
Belgien	belgier (=), belgare (=)	belgisk
Belize	belizier (=)	belizisk
Benin	beninier (=)	beninsk
Bhutan	bhutanes (-er)	bhutanesisk
Bolivia	bolivian (-er)	boliviansk
Bosnien-Hercegovina	bosnier (=)	bosnisk
Botswana	botswanier (=)	botswansk
Brasilien	brasilian (-er)	brasiliansk
Brunei	bruneier (=)	bruneisk
Bulgarien	bulgar (-er)	bulgarisk
Burkina Faso	burkinier (=)	burkinsk
Burma	burmes (-er)	burmesisk
Burundi	burundier (=)	burundisk
Centralafrikanska republiken	centralafrikan (-er)	centralafrikansk
Chile	chilenare (=)	chilensk
Colombia	colombian (-er)	colombiansk
Costa Rica	costarican (-er)	costaricansk
Cypern	cyriot (-er)	cyriotisk
Danmark	dansk (-ar)	dansk
Djibouti	djiboutier (=)	djiboutisk
Dominica	dominiker (=)	dominikisk
Dominikanska republiken	dominikan (-er)	dominikansk
Ecuador	ecuadorian (-er)	ecuadoriansk
Egypten	egyptier (=)	egyptisk
Ekvatorialguinea	ekvatorialguinean (-er)	ekvatorialguineansk
Elfenbenskusten	ivorian (-er)	ivoriansk
El Salvador	salvadoran (-er)	salvadoransk
Eritrea	eritrean (-er)	eritreansk
Estland	estländare (=), est (-er)	estländsk, estnisk
Etiopien	etiopier (=)	etiopisk
Fiji	fijian (-er)	fijiansk
Filippinerna	filippinier (=)	filippinsk
Finland	finländare (=), finne (finnar), finlandssvensk (-ar)	finländsk, finsk, finlandssvensk
Frankrike	fransman (fransmän)	fransk
Förenade arabemiraten	emiratier (=)	emiratisk
Gabon	gabones (-er)	gabonesisk
Gambia	gambier (=)	gambisk
Georgien	georgier (=)	georgisk
Ghana	ghanan (-er)	ghanansk
Grekland	grek (-er)	grekisk
Grenada	grenadier (=)	grenadisk
Guatemala	guatemalan (-er)	guatemalansk
Guinea	guinean (-er)	guineansk
Guinea-Bissau	bissauguinean (-er)	bissauguineansk
Guyana	guyanar (-er)	guyansk
Haiti	haitier (=)	haitisk

Honduras	honduran (-er)	honduransk
Indien	indier (=)	indisk
Indonesien	indones (-er)	indonesisk
Irak	irakier (=)	irakisk
Iran	iranier (=)	iransk
Irland	irländare (=)	irländsk
Island	islänning (-ar)	isländsk
Israel	israel (-er)	israelisk
Italien	italienare (=)	italiensk
Jamaica	jamaican (-er)	jamaicansk
Japan	japan (-er)	japansk
Jemen	jemenit (-er)	jemenitisk
Jordanien	jordanier (=)	jordansk
Kambodja	kambodjan (-er)	kambodjansk
Kamerun	kamerunier (=)	kamerunsk
Kanada	kanadensare (=)	kanadensisk
Kap Verdeöarna	kapverdian (-er)	kapverdiansk
Kazakstan	kazakstanier (=),kazak (-er)	kazakstansk, kazakisk
Kenya	kenyan (-er)	kenyansk
Kina	kines (-er)	kinesisk
Kirgizistan	kirgizistanier (=),kirgiz (-er)	kirgizistansk, kirgizisk
Kiribati	kiribatier (=)	kiribatisk
Komorererna	komorier (=)	komorisk
Kongo-Brazzaville (Rep. Kongo)	(brazzaville)kongoles (-er)	(brazzaville)kongolesisk
Kongo-Kinshasa (Demokratiska rep. Kongo)	(kinshasa)kongoles (-er)	(kinshasa)kongolesisk
Kroatien	kroat (-er)	kroatisk
Kuba	kuban (-er)	kubansk
Kuwait	kuwaitier (=)	kuwaitisk
Laos	laotier (=)	laotisk
Lesotho	lesothier (=)	lesothisk
Lettland	lettländare (=),lett (-er)	lettländsk, lettisk
Libanon	libanes (-er)	libanesisk
Liberia	liberian (-er)	liberiansk
Libyen	libyer (=)	libysk
Liechtenstein	liechtensteinare (=)	liechtensteinsk
Litauen	litauer (=)	litauisk
Luxemburg	luxemburgare (=)	luxemburgsk
Madagaskar	madagask (-er)	madagaskisk
Makedonien	makedonier (=)	makedonisk, makedonsk
Malawi	malawier (=)	malawisk
Malaysia	malaysier (=)	malaysisk
Maldiverna	maldivier (=)	maldivisk
Mali	malier (=)	malisk
Malta	maltes (-er)	maltesisk
Marocko	marockan (-er)	marockansk
Marshallöarna	marshalles (-er)	marshallesisk
Mauretanien	mauretanier (=)	mauretansk
Mauritius	mauritier (=)	mauritisk
Mexiko	mexikan (-er)	mexikansk
Mikronesien	mikronesier (=)	mikronesisk
Moçambique	moçambikier (=)	moçambikisk

Moldavien	moldavier (=)	moldavisk
Monaco	monegask (-er)	monegaskisk
Mongoliet	mongolier (=)	mongolisk
Namibia	namibier (=)	namibisk
Nauru	nauruer (=)	naurisk
Nederländerna (Holland)	nederländare (=),holländare (=)	nederländsk, holländsk
Nepal	nepales (-er)	nepalesisk
Nicaragua	nicaraguan (-er)	nicaraguansk
Niger	nigerier (=)	nigerisk
Nigeria	nigerian (-er)	nigeriansk
Nordkorea	nordkorean (-er)	nordkoreansk
Norge	norrman (norrmän)	norsk
Nya Zeeland	nyzeeländare (=)	nyzeeländsk
Oman	omanier (=)	omansk
Pakistan	pakistanier (=)	pakistansk
Palau	palauer (=)	palauisk
Panama	panaman (-er)	panamansk
Papua Nya Guinea	papuan (-er)	papuansk
Paraguay	paraguayen (-er)	paraguayansk
Peru	peruan (-er)	peruansk
Polen	polack (-er)	polsk
Portugal	portugis (-er)	portugisisk
Qatar	qatarier (=)	qatarisk
Rumänien	rumän (-er)	rumänsk
Rwanda	rwandier (=)	rwandisk
Ryssland	ryss (-ar)	rysk
Salomonöarna	salomonier (=)	salomonsk
Samoa	samoan (-er)	samoansk
San Marino	sanmarinier (=)	sanmarinsk
Sao Tomé och Príncipe	(sao)tomean (-er)	(sao)tomeansk
Saudiarabien	saudier (=)	saudisk
Schweiz	schweizare (=)	schweizisk
Senegal	senegales (-er)	senegalesisk
Serbien-Montenegro	serb (-er), montenegrin (-er)	serbisk-montenegrinsk, serbisk, montenegrinsk
Seychellerna	seychellier (=)	seychellisk
Sierra Leone	sierraleonier (=)	sierraleonsk
Singapore	singaporian (-er)	singaporiensk
Slovakien	slovak (-er)	slovakisk
Slovenien	sloven (-er)	slovensk
Somalia	somalier (=)	somalisk
Spanien	spanjor (-er)	spansk
Sri Lanka	lankes (-er)	lankesisk
Saint Kitts och Nevis	kittsian (-er), nevisian (-er)	kittsiansk, nevisiansk
Saint Lucia	lucian (-er)	luciansk
Saint Vincent och Grenadinerna	vincentier (=),grenadinier (=)	vincentisk, grenadinsk
Storbritannien	britt (-er)	brittisk
Sudan	sudanes (-er)	sudanesisk
Surinam	surinames (-er)	surinamesisk
Sverige	svensk (-ar)	svensk
Swaziland	swaziländare (=)	swaziländsk

Sydafrika	sydafrikan (-er)	sydafrikansk
Sydkorea	sydkorean (-er)	sydkoreansk
Syrien	syrier (=)	syrisk
Tadzjikistan	tadzjikistanier (=),tadzjik (-er)	tadzjikistansk, tadzjikisk
Taiwan	taiwanes (-er)	taiwanesisk
Tanzania	tanzanier (=)	tanzanisk
Tchad	tchadier (=)	tchadisk
Thailand	thailändare (=)	thailändsk
Tjeckien	tjeck (-er)	tjeckisk
Togo	togoles (-er)	togolesisk
Tonga	tongan (-er)	tongansk
Trinidad och Tobago	trinidadier (=),tobagier (=)	trinidadisk, tobagisk
Tunisien	tunisier (=)	tunisisk
Turkiet	turk (-ar)	turkisk
Turkmenistan	turkmenistanier (=),turkmen (-er)	turkmenistansk, turkmenisk
Tuvalu	tuvaluan (-er)	tuvaluansk
Tyskland	tysk (-ar)	tysk
Uganda	ugandier (=)	ugandisk
Ukraina	ukrainare (=)	ukrainsk
Ungern	ungrare (=)	ungersk
Uruguay	uruguayan (-er)	uruguayansk
USA (Förenata staterna)	amerikan (-er)	amerikansk
Uzbekistan	uzbekistanier (=),uzbek (-er)	uzbekistansk, uzbekisk
Vanuatu	vanuatuer (=)	vanuatisk
Vatikanstaten	vatikanare (=)	vatikansk
Venezuela	venezuelan (-er)	venezuelansk
Vietnam	vietnames (-er)	vietnamesisk
Vitryssland	vitryss (-ar)	vitrysk
Zambia	zambier (=)	zambisk
Zimbabwe	zimbabwier (=)	zimbabwisk
Österrike	österrikare (=)	österrikisk
Östtimor	östtimorian (-er)	östtimoriansk

Icke självständiga områden

Afrika	Franska besittningar		
	Mayotte	mayottier (=)	mayottisk
	Réunion	reunionier (=)	reunionisk
	Spanska besittningar		
	Ceuta	ceutier (=)	ceutisk
	Kanarieöarna	kanarier (=)	kanarisk
	Melilla	melillenare (=)	melillensisk
	Övrigt		
	Västsahara	(väst)saharier (=)	(väst)saharisk
	Sankt Helena (Storbritannien)	helenian (-er)	heleniansk

Amerika	USA		
	Alaska	alaskier (=)	alaskisk
	Hawaii	hawaiian (-er), hawaiiier (=)	hawaiiansk, hawaiiisk
	Puerto Rico	puertorican (-er)	puertoricansk

Texas	texan (-er)	texansk
Kanada		
Newfoundland	newfoundländare (=)	newfoundländsk
Quebec	quebekier (=)	quebekisk
Brittiska besittningar		
Anguilla	anguillan (-er)	anguillansk
Bermuda	bermudier (=)	bermudisk
Falklandsöarna	falkländare (=)	falkländsk
Kajmanöarna	kajmanier (=)	kajmanisk, kajmansk
Montserrat	montserratian (-er)	montserratsk
Franska besittningar		
Franska Guyana	guyan (-er)	guyanansk
Guadeloupe	guadeloupier (=)	guadeloupisk
Martinique	martinikier (=)	martinikisk
Holländska besittningar		
Aruba	aruban (-er)	arubansk
Nederländska Antillerna	(nederländsk) antillean (-er)	(nederländsk)antilleansk
Övriga		
Eldlandet (Argentina/Chile)	eldsländare (=)	eldsländsk
Grönland (Danmark)	grönländare (=), inuit (-er)	grönländsk, inuitisk
Karibien	karibier (=)	karibisk
Västindien	västindier (=)	västindisk

Asien utom forna Sovjetunionen	Kina		
	Hongkong	Hongkongbo (-r), hongkonges (-er)	hongkongsk, hongkongesisk
	Macao	macaoer (=), macaoes (-er)	macaosk, macaoesisk
	Manchuriet	manchurier (=), manchur (-er)	manchurisk, manchuisk
	(Inre) Mongoliet	mongolier (=)	mongolisk
	Tibet	tibetan (-er)	tibetansk
	Mellanöstern		
	Palestina	palestinier (=)	palestinsk
	Västbanken	palestinier (=), Västbanksbo (-r)	–
	Gazaremsan	palestinier (=), Gazabo (-r)	–
	Indien		
	Andamanerna	andamanier (=), andamanes (-er), sentineles (-er), önge (-r), jarawa (-ner)	andamansk
	Assam	assames (-er)	assamesisk
	Kerala	keralier (=)	keralisk
	Nagaland	nagaländare (=)	nagaländsk
	Nikobarerna	nikobarier (=), nikobares (-er), shompen (-er)	nikobarisk
	Västbengalen	västbengal (-er)	västbengalisk
	Indonesien		
	Aceh	acehnes (-er)	acehnesisk
	Bali	balines (-er)	balinesisk
	Java	javaner (-er)	javanisk
	Moluckerna	moluckier (=)	moluckisk
	Papua (fd Irian Jaya)	papuan (-er)	papuansk
	Timor (delvis Indonesien)	timorian (-er), timores (-er)	timoriansk, timoresisk
	Övriga		

Baluchistan (Iran/Pak/Afgh)	baluchistanier (=), baluch (-er)	baluchistansk, baluchisk
Mindanao (Filippinerna)	mindanaoer (=)	mindanaoisk
Kashmir (Indien/Pakistan)	kashmirier (=)	kashmirisk
Kurdistan (Iran/Irak/Turk)	kurd (-er)	kurdisk
Nya Guinea (Indon/självt)	nyguinean (-er)	nyguineansk
Punjab (Indien/Pakistan)	punjabier (=)	punjabisk

Europa utom forna Sovjetunion	Belgien		
	Flandern	flamländare (=)	flamsk, flamländsk
	Vallonien	vallon (-er)	vallonsk
	Bosnien-Hercegovina		
	Muslim-kroatiska federationen	bosniak (-er), bosnienkroat (- er)	bosniakisk, bosnienkroatisk
	Bosnienserbiska republiken	bosnienserb (-er)	bosnienserbisk
	Danmark		
	Bornholm	bornholmare (=)	bornholmsk
	Färöarna	färing (-ar)	färöisk
	Finland		
	Karelen	karelare (=)	karelsk
	Nyland	nylänning (-ar)	nyländsk
	Tavastland	tavastlänning (-ar)	tavastländsk
	Åland	ålänning (-ar)	åländsk
	Österbotten	österbottning (-ar)	österbottnisk
	Frankrike		
	Bretagne	breton (-er), bretagnare (=)	bretonsk, bretagnsk
	Bourgogne (hist. Burgund)	bourgognare (=), burgundier (=)	bourgognsk, burgundisk
	Gascogne	gascognare (=)	gascognsk
	Korsika	korsikan (-er)	korsikansk
	Provence	provensal (-er)	provensalsk
	Savojen	savojarde (-er)	savojardeisk
	Kroatien		
	Dalmatien	dalmatier (=)	dalmatisk
	Slavonien	slavonier (=)	slavonsk
	Italien		
	Sardinien	sard (-er), sardinier (=)	sardisk, sardinsk
	Sicilien	sicilianare (=)	siciliansk
	Toscana	toskan (-er)	toskansk
	Veneto, Venedig	venetian (-er)	venetiansk
	Portugal		
	Azorena	azorer (=)	azorisk
Madeira	madeiran (-er)	madeiransk	
Schweiz			
Graubünden (en av flera kantoner)	rätroman (-er)	rätromansk	
Romandiet	romand (-er)	romandisk	
Serbien-Montenegro			
	kosovan (-er), kosovoserb (-er),	kosovansk, kosovoserbisk,	

Kosovo	kosovoalban (-er)	kosovoalbansk
Montenegro	montenegrin (-er)	montenegrisk
Serbien	serb (-er)	serbisk
Vojvodina	vojvodinier (=)	vojvodinsk
Spanien		
Andalusien	andalusier (=)	andalusisk
Baskien (äv i Frankrike)	bask (-er)	baskisk
Galicien (äv i Portugal)	galicier (=)	galicisk
Katalonien	katalan (-er)	katalansk
Mallorca	mallorcan (-er)	mallorcansk
Menorca	menorcan (-er)	menorcansk
Storbritannien		
Gibraltar	Gibraltarbo (-r), gibraltés (-er)	gibraltisk
Nordirland	nordirländare (=)	nordirländsk
Shetlandsöarna	shetländare (=)	shetländsk
Skottland	skotte (skottar)	skotsk
Wales	walesare (=), kymrer (=)	walesisk, kymrisk
Tyskland		
Bayern	bayrare (=)	bayersk
Preussen	preussare (=)	preussisk
Sachsen	sachsare (=)	sachsisk
Övriga		
Frisland (Nederländerna)	fris (-er)	frisisk
Kasjubien (Polen)	kasjub (-er)	kasjubisk
Kreta (Grekland)	kretensare (=)	kretensisk
Galizien (Polen/Ukraina)	galizier (=)	galizisk
Mähren (Tjeckien)	mährier (=)	mährisk
Sameland (No/Sv/Finl/Ryssl)	same (-r)	samisk
Tyrolen (Österrike)	tyrolare (=)	tyrolsk

Forna Sovjetunionen	Georgien		
	Abchazien	abchazier (=), abchaz (-er)	abchazisk
	Adzjarien	adzjarier (=), adzjar (-er)	adzjarisk
	Sydossetien	sydossetier (=), sydosset (-er)	sydossetisk
	Moldavien		
	Gagauzien	gagauzier (=)	gagauzisk
	Dnestrrepubliken	dnestrmoldavier (=)	dnestrmoldavisk
	Övriga		
	Karakalpakistan (Uzbekistan)	karakalpak (-er)	karakalpakisk
	Krimrepubliken, Krim (Ukraina)	Krimbo (-r), krimtatar (-er)	krimsk, krimtatarisk
	Nagorno-Karabach (Arm/Aze)	nagornokarabachier (=)	nagornokarabachisk
	Ryssland Delrepubliker		
	Adygejen, Adygerepubliken	adygé (-er)	adygeisk
	Altajrepubliken	altajer (=)	altajisk
	Basjkirien	basjkir (-er)	basjkirisk
	Burjatien	burjat (-er)	burjatisk
	Chakassien	chakass (-er)	chakassisk
Dagestan	dagestanier (=)	dagestansk	

Ingusjien	ingusj (-er), ingusjier (=)	ingusjisk
Jakutien	jakut (-er), jakutier (=)	jakutisk
Kabardinien-Balkarien	kabardin (-er), balkar (-er)	kabardinsk, balkarisk
Kalmuckien	kalmuckier (=)	kalmuckisk
Karatjajen-Tjerkessien	karatjaj (-er), tjerkess (-er)	karatjajisk, tjerkessisk
Karelska republiken	(rysslands)karelare (=)	(rysslands)karelisk
Komi	komier (=)	komisk
Mari	marier (=)	marisk
Mordvinien	mordvin (-er), mordvinier (=)	mordvinsk
Nordossetien	nordossetier (=), nordosset (-er)	nordossetisk
Tatarstan	tatar (-er), tatarstanier (=)	tatarisk, tatarstansk
Tjetjenien	tjetjen (-er)	tjetjensk
Tjuvasjien	tjuvasj (-er), tjuvasjier (=)	tjuvasjisk
Tuva	tuvin (-er)	tuvinsk
Udmurtien	udmurt (-er), udmurter (=)	udmurtisk
Autonoma områden		
Aginska Burjatien	aginoburjat (-er)	aginoburjatisk
Chantien-Mansien	chant (-er), chantier (=), mans (-er), mansier (=)	chantisk, mansisk
Dolgano-Nentsien	dolganonentsier (=)	dolganonentsisk
Evenkien	evenk (-er), evenkier (=)	evenkisk
Jamalo-Nentsien	jamalonentsier (=)	jamalonentsisk
Judiska autonoma länet	birobidzjanier (=)	birobidzjansk
Komi-Permjakien	(komi)permjak (-er)	permjakisk
Korjakien	korjak (-er)	korjakisk
Nentsien	nentsier (=)	nentsisk
Tjuktjen	tjuktjer (=)	tjuktjisk
Ust-Ordynska Burjatien	ustordynoburjat (-er)	ustordynoburjatisk
Övriga områden		
Ingermanland	ingrer (=), ingermanländare (=)	ingrisk, ingermanländsk

Oceanien**Australien**

New South Wales, Nya Sydwailes	nysydwailesare (=)	nysydwailesisk
Queensland	queensländare (=)	queensländsk
Tasmanien	tasmanier (=)	tasmanisk
Victoria	Victoriabo (-r)	–
Western Australia	västaustrialier (=)	västaustrialisk

Franska besittningar

Nya Kaledonien	nykaledonier (=), kanak (-er)	nykaledonsk, kanakisk
Tahiti	tahitier (=)	tahitisk
Wallis och Futuna	wallisian (-er), futunian (-er)	wallisisk, futuniansk

Nya Zeeland

Niue	niuer (=)	niuisisk
Tokelauöarna	tokelauer (=)	tokelauisisk

Övriga

Amerikanska Samoa	(amerikansk) samoan (-er)	(amerikansk)samoansk
Guam (USA)	guames (-er)	guamesisk
Melanesien (övärd)	melanesier (=)	melanesisk
Mikronesien (övärd)	mikronesier (=)	mikronesisk
Pitcairn (Storbritannien)	pitcairnare (=)	pitcairnsk
Polynesien (övärd)	polynesier (=)	polynesisk

Andra länders valutor

Oftast som singular

I de flesta fall använder vi inte längre olika singular- och pluralformer för myntslag. Av de större valutorna är det endast kronor, dinarer, rupier och i vissa fall rubler som har en särskild pluralform.

Valutor i kursiv, svag text nedan används inte sedan euron infördes, men kan behöva omnämnas i historiska sammanhang.

Tänk också på att valutan kan ha samma namn i många länder. Det kan vara nödvändigt att ange om man menar till exempel hongkongdollar eller nyzeeländska dollar.

Land	Valuta
EMU-länder	en euro, flera euro; en cent, flera cent
Afghanistan	en afghani, flera afghani
Albanien	en lek, flera lek
Algeriet	en dinar, flera dinarer
Angola	en kwanza, flera kwanza
Argentina	en peso, flera peso
Australien	en dollar, flera dollar
Bangladesh	en taka, flera taka
Belgien	<i>en franc, flera franc</i>
Bhutan	en ngultrum, flera ngultrum
Bolivia	en boliviano, flera boliviano
Brasilien	en real, flera real
Bulgarien	en lev, flera lev
Chile	en peso, flera peso
Cypern	ett pund, flera pund
Danmark	en krona, flera kronor
Ecuador	<i>en sucre, flera sucre</i> . År 2000 ersattes sucren av USA-dollar.
Egypten	ett pund, flera pund
Estland	en krona, flera kronor
Fiji	en (fiji)dollar, flera (fiji)dollar
Filippinerna	en peso, flera peso
Finland	<i>en mark, flera mark</i>
Frankrike	<i>en franc, flera franc</i>
Förenade arabemiraten	en (emiratisk) dirham, flera (emiratiska) dirham
Gambia	en dalasi, flera dalasi
Grekland	<i>en drakma, flera drakmer</i>
Guatemala	en quetzal, flera quetzal
Guyana	en (guyana)dollar, flera (guyana)dollar
Hongkong	en (hongkong)dollar, flera (hongkong)dollar
Indien	en rupie, flera rupier
Indonesien	en rupie, flera rupier
Irak	en dinar, flera dinarer
Iran	en rial, flera rial
Irland	<i>ett pund, flera pund</i>
Island	en krona, flera kronor
Israel	en shekel, flera shekel
Italien	<i>en lire, flera lire</i>
Japan	en yen, flera yen
Kambodja	en riel, flera riel

Kanada	en (kanada)dollar, flera (kanada)dollar
Kenya	en shilling, flera shilling
Kina	en yuan, flera yuan
Kroatien	en kuna, flera kuna
Kuba	en peso, flera peso
Lettland	en lats, flera lats
Litauen	en litas, flera litas
Luxemburg	<i>en franc, flera franc</i>
Madagaskar	en ariary, flera ariary (ersätter franc 2005)
Makedonien	en denar, flera denarer
Malaysia	en ringgit, flera ringgit
Malta	en lira, flera lira
Marocko	en dirham, flera dirham
Mauretanien	en ouqiya, flera ouqiya
Mauritius	en rupie, flera rupier
Mexiko	en peso, flera peso
Mocambique	en metical, flera metical
Montenegro	en euro, flera euro (Obs att Serbien använder dinarer)
Nederländerna	<i>en gulden, flera gulden (en florin, flera floriner)</i>
Nicaragua	en cordoba, flera cordoba
Nigeria	en naira, flera naira
Nordkorea	en won, flera won
Norge	en krona, flera kronor
Nya Zeeland	en dollar, flera dollar
Oman	en riyal, flera riyal
Pakistan	en rupie, flera rupier
Panama	en balboa, flera balboa. Även USA-dollar används.
Peru	en sol, flera sol
Polen	en zloty, flera zloty
Portugal	<i>en escudo, flera escudo</i>
Qatar	en riyal, flera riyal
Rumänien	en leu, flera leu
Ryssland	en rubel, flera rubel. (Rubler kan förekomma när det inte handlar om exakta belopp.)
Schweiz	en franc, flera franc
Saudiarabien	en riyal, flera riyal
Serbien	en dinar, flera dinarer (Obs att Montenegro och Kosovo använder euro.)
Singapore	en dollar, flera dollar
Slovakien	en krona, flera kronor
Slovenien	en tolar, flera tolar
Somalia	en shilling, flera shilling
Spanien	<i>en peseta, flera peseta</i>
Storbritannien	ett pund, flera pund
Sudan	ett pund, flera pund
Sydafrika	en rand, flera rand
Sydkorea	en won, flera won
Taiwan	en dollar, flera dollar
Thailand	en baht, flera baht
Tjeckien	en krona, flera kronor
Tunisien	en dinar, flera dinarer
Turkiet	en lira, flera lira
Tyskland	<i>en mark, flera mark</i>

Zimbabwe	en dollar, flera dollar
USA	en dollar, flera dollar
Ukraina	en hryvnia, flera hryvnia
Ungerska	en forint, flera forint
Venezuela	en bolivar, flera bolivar
Vietnam	en dong, flera dong
Vitryssland	en rubel, flera rubel. (Rubler kan förekomma när det inte handlar om exakta belopp.)
Österrike	<i>en schilling, flera schilling</i>
Östtimor	USA-dollar

Se även [Mediespråksgruppens rekommendation beträffande myntslag](#)

Rekommendationer från Mediespråksgruppen

Vad är detta?

Här finner du rekommendationer som Mediespråksgruppen enats om i en rad aktuella språkfrågor.

Observera skillnaden mot TT-språket: enskilda medier kan ibland avvika från Mediespråksgruppens rekommendationer.

Att något skrivs här, betyder därför inte automatiskt att det får status som officiell bestämmelse i TT-språket för TT:s skribenter. Därtill krävs även godkännande från TT:s egen språkvårdskommitté.

Innehåll

Omdiskuterade ord

Barriären på Västbanken
euroland
hedersmord
humanitär = medmänsklig
slöja

Nöje och Kultur

Nöje och kultur
modedanser

Sporttermer

dopning
handikapp
klubbnamn

Ord med svår form

divis
eneurojobb
FN-resolutioner
Jas 39 Gripen
myntslag
madrasa
Oscarsgalan
svensklärare
Trinidad och Tobagos
årtal, vårt årtionde

Stor eller liten bokstav

dagar
eriksgata
falungong
historiska händelser
Internet, sms och dvd
Kravmärkning
lagar
nordiska partier

Utländska namn och uttryck

arabiska
Brygge
county
Ground Zero
Indien
New Orleans
nordiska vokaler
noruz
ryska
sudoku
tyfon
ukrainska
vitryska

Utländska titlar

engelska
tyska
franska

Svenskengelska

Uttryck som "Houston, Texas"
breakeven
bungyjump
crawl
credit
curator
director's cut
dopning
dotcom
ebita
functional food
headhunta
homestaging
inlines
konceptbil
moxbränsle

ombudsmän REM-sömn	outlet scrapie skimming suvbil surroundsound trafficking
Förkortningar fackuttryck NGO och MR 3, TV 4 etc svenska partier utländska partier	Om nya SAOL avstavning ordformer
Etnisk tillhörighet folkgrupper etc nigerer	

Omdiskuterade ord

Barriären på Västbanken

Den fysiska skiljelinje som Israel uppför mot palestinskt område kallas omväxlande mur, stängsel eller barriär.

Barriär är i dag den benämning som de flesta tycks finna lämplig som generell benämning. Den innefattar de olika slag av hinder det rör sig om.

När man kommenterar enskilda sträckor av barriären kan man givetvis använda det ord som beskriver hindret just där.

Förled som *skydds-*, *försvars-*, *terrorist-*, *anti-terrorist-*, *fascist-*, *ockupations-* och *säkerhets-* innebär värderingar som vi anser att massmedier inte bör göra, däremot återger vi dem i citat.

(April 2004)

euroland

Mediespråksgruppen avråder från slagordet *Euroland*.

Ordet finns inte som officiell beteckning och har flera språkliga nackdelar. I stället kan man tala om **euroländerna** eller **euroområdet**.

Valuta: **10 euro** bör man skriva, med siffran före valutaslaget, och om möjligt utan att förkorta det redan korta valutanamnet.

Det är tillåtet att säga och skriva **EU-parlamentet** och **EU-domstolen**.

hedersmord

Många stöts av beteckningen, men det är ibland väsentligt att ange motivet bakom gärningen. Sammansättningen säger trots allt tydligt att det är fråga om mord. Det finns dessutom många sammansatta ord som bildats på detta sätt. Skriv gärna "hedersmord" inom citattecken eller använd formuleringar som så kallade hedersmord.

(Januari 2002)

humanitär = medmänsklig

Ibland stöter man på uttrycket *humanitära katastrofer*. Men humanitär ska ses som synonymt med medmänsklig.

Gruppen rekommenderar **mänskliga katastrofer** och **humanitära hjälpinsatser**.

(Mars 2000)

slöja

Orden huvudduk, sjal och slöja kan alla användas, men observera att de har olika betydelser.

Slöja betyder inte nödvändigtvis att personen täcker sitt ansikte. Det är det vardagsord som används av de flesta som bär huvudduk av religiösa skäl.

Huvudduk är mest neutralt.

Sjal fungerar bäst då man vet att det är ett plagg av den typen som avses.

Huckle är på väg ut ur allmänspråket och bör undvikas av den som söker en neutral beskrivning.

(Oktober 2004)

Språket inom konst- och nöjesvärlden

Nöje och kultur I konst- och underhållningsvärlden förekommer stavningar som präglas av att man vill förstärka effekten av namn genom ett ovanligt bruk av till exempel versaler. Ofta liknar namnen varumärken.

Vi anser att man även i dessa fall bör underlätta läsningen och följa normala språkregler. (På samma sätt normaliserar vi företagsnamn.) Ta till exempel gärna bort förvirrande frågetecken, men gå varsamt fram med ordvitsar som riskerar att gå förlorade vid normalisering, märk exemplet **RasPutin**.

Vi skriver som exempel **REM**, inte *R.E.M*, och **Cloudded**, inte *cLOUDDDED*.

Svårare kan det vara att handskas med ord som saknar översättning eller svensk form. Vissa ord, som tycks lika omöjliga att översätta som att böja, måste man rimligen acceptera som fackspråk. **Performance** och **grunge** kan jämföras med äldre lånord som italienska opera- och musiktermer.

De här orden har betydelse i ett fackspråkligt sammanhang, och måste givetvis kunna förekomma i text. Men när texten eller sändningen riktar sig till allmänheten måste de då och då förklaras.

Om en **roll** eller **rollfigur** avses, säg det och inte *karaktär*.

Se under avsnitt svengelska vår **rekommendation för curator**.

(April 2004)

modedanser **Breakdans, linedans och squaredans** är stavningar som ofta används även i utövande kretsar. De är att föredra framför helt engelsk stavning eftersom de gör det lättare att bilda sammansatta eller avledda ord som squaredansare.

(September 2005)

Sporttermer

dopning Denna försvenskade och av språkvården rekommenderade form för *doping* har länge fört en tynande tillvaro. Men den har fått nytt liv, dels i lagtext, dels i många medier, både på sportsidorna och i andra delar av tidningen. Det verkar inte längre helt omöjligt att den kan få lika friskt liv som de formellt jämförbara mobbning, joggning och dumpning.

Skriv alltså gärna **dopning**, och kom ihåg att det ska vara -s- i sammansättningsfogen: dopningsskandal.

(Med *doping*- blir det däremot inget -s-: *dopingskandal*.) Man kan tillägga att som teknisk term, med betydelsen att tillsätta små mängder av ett visst ämne till halvledare, är dopning vedertagen svensk form och används i t ex NE.

(Jan 2003)

handikapp Många golfare vill stava sporttermen **handikapp** på engelskt manér, *handicap*. Mediespråksgruppen anser att den svenska stavningen är att föredra.

(Mars 2000)

klubbnamn Namn på idrottsklubbar som **Villa-Lidköping** och **Boltic-Göta** bör skrivas med bindestreck.

(Oktober 2001)

Ord med svår form

divis Ska man, eller ska man inte använda divis i sammansättningar av typen Jasplan/Jas-plan? Mediespråksgruppen anser att man vid behov bör kunna sätta in divis.

(Mars 2000)

eneurojobb I Tyskland förekommer låglönejobb som kallas eneurojobb eller tvåeurojobb. Stavningar

som också synliggör uttalet är att föredra framför kombinationer med siffror, eftersom inte minst etermedier behöver veta om det är fråga om "en..." eller "ett...".

Sammansatta ord följer inte alltid det mönster man skulle vänta sig: *enkilosburk*.

I vissa fall förekommer varianter: *engreppsblandare*, *ettgreppsblandare*.

(September 2005)

FN-resolutioner

Bör numren på FN-resolutioner skrivas med eller utan det mellanrum, den gruppering, som vi normalt använder då vi skriver tal över 1 000?

Den numrering som förekommer i Svensk författningssamling (SFS) görs i formen årtal:löpnummer, utan gruppering.

Ett vackert gammalt exempel: Förordning (1772:1104) angående sabbatens firande samt vissa helgdagars flyttning eller indragning.

Vi beslöt följa samma princip. FN-resolutioners nummer skrivs utan gruppering.

I uttalet är grupperingen desto större. Uttalet avviker från det vanliga både för resolutioner med lägre nummer och för resolutioner med nummer över 1 000. Exempel:

Resolution nummer **242** i FN:s säkerhetsråd uttalas "**två fyra två**" (siffror för siffror).

Resolution nummer **1447** i FN:s säkerhetsråd uttalas "**fjorton fyrtiosju**" (i grupper om två, som i telefonnummer).

(Mars 2003)

Jas 39 Gripen

När det gäller *Jas* anser gruppen att man i möjligaste mån bör skriva **Gripen**, som är flygplanets namn, och inte *Jas*, som står för Jakt, Attack, Spaning, dvs Gripens användningsområde. Dock kan man gärna skriva Jas 39 Gripen då och då.

(9 mars 2000)

myntslag

Skriv och säg **krona, kronor** i alla fall där sådana används, alltså även i Estland, Tjeckien och Slovakien.

I de flesta andra fall använder vi inte längre olika singular- och pluralformer.

Sedan tidigare har de flesta valutor på icke-europeiska språk (som baht, won och yen) samma singular- och pluralform. I allt större utsträckning har de senaste åren europeiska myntslag hanterats på samma sätt (märk lats, litas, lev och leu).

Vi undviker också inlånade plural-s, inte bara då det gäller dollar utan också för myntslag i fransk-, spansk- och portugisisktalande länder (till exempel bolivar, franc, peso och real). Av de vanligaste valutananmen är det nu bara kronor, dinarer, rupier och i vissa fall rubler som har en speciell pluralform.

När man behöver använda landbestämningar av typen **hongkongdollar**, med egennamnet först som specificering, kan man skriva namnet med gemen.

Vi följer det mönster vi tillämpar för exempelvis folkslag (finlandssvenskar, kosovoalbaner), äppelsorter (åkeräpplen) samt djurraser (shetlandssponny, yorkshireterrier).

(November 2004)

[Se hela listan i TT-språket](#)

madrasa

Ordet madrasa behöver en svensk pluralform även om man eftersträvar att hellre använda ordet koranskola. Vi noterar att Svenska språknämnden har rekommenderat formen **madrasor**.

Observera att en madrasa inte alltid är en koranskola. I många länder är madrasa det gängse ordet för skola, också en i det statliga skolsystemet.

(Mars 2006)

Oscarsgalan

Oscar-s-diskussionen: Gruppen enades, trots varierande preferenser, om att rekommendera skrivning med s-fog och versal i sammansättningar som **Oscarsgala**, **Oscarsstatyett**. Pluralform av Oscar: Oscar.

(9 mars 2000)

svensklärare	<p>Kan man skriva <i>svenskalärare</i> i stället för det traditionellt korrekta svensklärare? Det är en bildningsform som nog har framtiden för sig, men rekommendationen är att alltfört skriva svensklärare.</p> <p>(9 mars 2000)</p>
Trinidad och Tobagos	<p>Vi rekommenderar Trinidad och Tobagos, med ett enda s i genitiv, när det handlar om något som är hela landets.</p> <p>(Mars 2006)</p>
årtal, vårt årtionde	<p>Hur skriver man de första tio åren av vårt nya århundrade? Språknämnden rekommenderar 00-talet. Den allmänna uppfattningen i Mediespråkgruppen är att det inte finns något bra alternativ.</p> <p>Vi bör också vara uppmärksamma på skillnaden mellan det som utläses tvåtusentalet, som anses omfatta <u>hela tusentalet</u>, och det som utläses tjugohundratalet, som då avser det första seklet.</p> <p>Vidare: Heter det 50- och 60-talet, eller 50- och 60-talen? Båda går, beroende på om man menar decennierna som en helhet, eller vart och ett för sig.</p> <p>(9 mars 2000)</p>
<hr/>	
Stor eller liten bokstav	
<hr/>	
 dagar	<p>Hur ska man göra med alla dessa dagar som avhålls. Ska man skriva Kemins dag eller kemins dag, till exempel?</p> <p>Rekommendationen blev att skriva alla dagar gemena, i likhet med barnens dag, fars dag, mors dag, alla hjärtans dag, svenska flaggens dag.</p> <p>(9 mars 2000)</p> <p>Namn på helger och högtider skrivs med liten bokstav om första ledet inte är ett egennamn. Gäller även högtider som firas inom andra religioner än kristendomen.</p> <p>(20 januari 2003)</p> <p>Se TT-språket om ordbildningar som förstamajtalare, förstamajdemonstration.</p>
eriksgata	<p>Vissa historiker vill göra formell skillnad mellan sådan eriksgata (gement e) som nutida kungar gör då och då till olika delar av landet och Eriksgatan (versalt E) som de medeltida kungarna gjorde enligt en bestämd rutt för att bli erkända i hela landet. NE skriver även den historiska eriksgatan med gemen.</p> <p>Gruppen fann inga vägande skäl att göra någon åtskillnad. Alltid gement e i eriksgata(n) således.</p> <p>(9 mars 2000)</p>
falungong	<p>Att skriva namnet på denna kinesiska motionslära är inte det lättaste. Men man kan enas om att det inte är ett namn, alltså bör det skrivas med gemen, och i modern kinesisk transkription skriver man vanligen ihop sammanhörande led i ett ord. Dessutom skrivs sedan tidigare qigong och liknande gement.</p> <p>Rekommendationen är alltså att skriva falungong.</p> <p>(9 mars 2000)</p>
historiska händelser	<p>Skrivs med liten bokstav om första ledet inte är ett egennamn, som i Bartolomeinatten. Undantag görs för Förintelsen, som lätt kan missförstås om det skrivs med liten bokstav.</p> <p>(25 januari 2001)</p>
Internet, sms och	<p>Mediespråkgruppen godtar att internet skrivs med liten bokstav. I övrigt rekommenderar</p>

dvd	<p>vi Datatermgruppens råd på www.nada.kth.se/dataterm.</p> <p>Vissa förkortningar har blivit så vanliga att små bokstäver är att föredra: sms och mms. Verben skrivs med kolon (sms:a och mms:a).</p> <p>Sedan tidigare rekommenderar Mediespråksgruppen gement dvd för digital versatile disc eller digital video disc, som har sammansättningar liknande dem med cd: dvd-spelare, dvd-rom . Gemener även i md för mini disc.</p> <p>Vi behåller versalerna i IT, där risken för missförstånd med små bokstäver är större..</p> <p>Hur ska det se ut i genitiv när en del av en nätadress används som namn? Vi anser att det blir tydligare om man skriver med kolon trots att det bryter mot normala skrivregler (att skriva ihop grundord och genitiv-s). Exempel: "...i Stureplan.se:s...", "...i det skånska projektet Teater.nu:s..."</p> <p>(20 jan 2003 och 8 feb 2006)</p>
Kravmärkning	<p><i>KRAV-märkning, kravmärkning?</i> Samma typ av problem som föregående. Akronymen KRAV uttalas som ett vanligt ord och bör enligt språkvårdens och mediernas generella rekommendation alltså skrivas Krav och utan divis i sammansättningar. Eller kanske krav; det är ju inte ett namn på en organisation?</p> <p><u>Rekommendation:</u> Skriv Kravmärkt, alltså med versalt K men utan divis i sammansättningar. Med versalt K slipper man förväxling med det vanliga ordet krav (fordran). Annars skrivs alltså: Natoledd, Sifundersökning.</p> <p>(9 mars 2000)</p>
lagar	<p>Skriv lex Maria, lex Sara, lex Backström.</p> <p>Förkortningar skrivs med små bokstäver: las, mbl.</p> <p>(20 januari 2003)</p>
nordiska partier	<p>I namn på partier och organisationer kan det vara besvärligt att hålla reda på hur många led som skrivs med versal. Vi väljer att skriva de nordiska partiernas namn på ett enhetligt sätt, med versal endast på det första ledet (Kristelig folkeparti). Rekommendationen gäller även för finska och samiska partinamn.</p> <p>Eventuella egennamn som ingår behåller förstas sin versal.</p> <p>(September 2005)</p>
ombudsmän	<p>JämO och HomO bör liksom JO, DO och BO skrivas med stort O.</p> <p>(13 maj 2002)</p> <p>TT kan i sina egna skrivregler ibland avvika från Mediespråksgruppens rekommendationer. Se gärna TT-språkets lista över myndigheter mm med rekommendationer för gemen och versal.</p>
REM-sömn	<p>Bör det skrivas versalt, eller, i likhet med andra uttalbara förkortningar, <i>rem-sömn</i> eller rentav <i>rem sömn</i>?</p> <p>Gruppen fann två starka skäl att hålla fast vid REM-sömn. Dels är detta en fackterm utan stadigt fäste i allmänspråket, dels skulle stavningen rem- kunna ge upphov till förväxling med det vanliga ordet rem (snöre).</p> <p>(9 mars 2000)</p>
Förkortningar	
fackuttryck	<p>Undvik förkortningar som <i>bun</i> (barn- och ungdomsnämnd), <i>kdn</i> (kommundelsnämnd), <i>sdn</i> (stadsdelsnämnd) och <i>ksau</i> (kommunstyrelsens arbetsutskott), särskilt i rubrik.</p> <p>I fackspråk kan de fungera, men det vanliga i allmänspråket är att orden uttalas. Därför tycker vi att man också bör skriva ut dem.</p> <p>(17 mars 2003)</p>

NGO och MR	<p>Gruppen avråder från att använda förkortningarna <i>NGO</i> och <i>MR-organisationer</i>. NGO står för Non-Governmental Organizations och bör på svenska skrivas som icke-statliga organisationer, frivilligorganisationer eller enskilda organisationer.</p> <p>MR är en förkortning av människorätts- och bör skrivas ut.</p>
3, TV 4 etc	<p>E 4, AK 4, TV 4, P 1, G 8 och liknande beteckningar skrivs isär men med ett bindande mellanrum (spatie). Det håller samman bokstav och siffra vid radslut. Rekommendationen gäller även beteckningar på bilmodeller och tekniska produkter. (6 juni 2000)</p> <p>I text om mobiltelefonoperatören 3, vars namn endast består av en siffra, föreslår vi att man för att undvika missförstånd förtydligar att det handlar om ett företag. Det bör göras åtminstone första gången namnet (= siffran) nämns. (5 november 2003)</p>
svenska partier	<p>Grundregeln är versal begynnelsebokstav i partinamn. Att riksdagspartiernas namn skrivs med gemen utgör undantag.</p> <p>I fråga om Feministiskt initiativ förordar Mediespråksgruppen förkortningen Fi och uttal som ett ord. Parentesformen blir (fi), genitiv Fis, utan kolon. TT skriver dock FI helt versalt, med FI:s i genitiv.</p> <p>För Junilistan används kortbeteckningen (jl). (September 2005)</p> <p>Kortbeteckningar - de som ibland sätts inom parentes efter namnet på en ledamot - skrivs alltid med gemener. Gäller såväl stora etablerade partier som lokala partier och rikspartier utan riksdagsrepresentation. Exempel: (sd) för Sverigedemokraterna, (nd) för Nationaldemokraterna, (spi) för Svenska pensionärers intresseparti, (yp) för Ystadspartiet, (sfs) för Samling för Sigtuna.</p> <p>I några fall finns vedertagna förkortningar av partiernas fullständiga officiella namn. I dessa fall används versaler. Exempel: (s) men SAP. (3 oktober 2002)</p>
utländska partier	<p>Namn på utländska partier är sällan välkända för svenska läsare. I kortbeteckningar för utländska partier behåller vi versaler. (3 oktober 2002)</p>

Om etnisk tillhörighet och dubbel identitet

folkgrupper etc	<p>Observera sammansättningsmönstret i namn på folkgrupper. De skrivs med liten bokstav även då beteckningen inleds med ett geografiskt namn.</p> <p>kosovoalban: etnisk alban i Kosovo bosnienserb: etnisk serb i Bosnien finlandssvensk: etnisk svensk i Finland sverigefinländare: etnisk finne eller finlandssvensk i Sverige sverigesomalier: etnisk somalier i Sverige</p> <p>Modell: Landet, regionen eller platsen där personen hör hemma/lever anges först, det etniska ursprunget sedan.</p> <p>När man vill beskriva mer tillfällig anknytning är det lämpligt att behålla stor bokstav på det geografiska namnet, jämför volgatyskar men Hollywoodsvenskar.</p> <p>En somaliasvensk är enligt denna huvudregel en etnisk svensk i Somalia, men de lär vara få, knappast en folkgrupp, vilket skulle göra Somaliasvensk med stor bokstav till en jämförbar tillfällig bildning.</p> <p>Om man med <u>somaliasvensk</u> avser en person i Sverige, som inte är sprungen ur majoritetsbefolkningen utan är av somalisk härkomst, vänder man på tankemönstret. Jämför med finlandssvensk, som med den tolkningen skulle beteckna en finländare i Sverige.</p> <p>Skriv i detta fall hellre sverigesomalier, svensk av somaliskt ursprung eller somalier med svenskt medborgarskap än <i>somaliasvensk</i>. (13 mars 2002)</p>
------------------------	---

nigerer Nationalitetsbeteckningarna för invånare i Niger respektive Nigeria kan vara förvirrande lika. En invånare i Nigeria kallas nigerian, medan det förekommer flera beteckningar för en person från Niger. Svenska Akademien har i sin ordlista formen *en nigerer, plural =*. Den föredras också av flera massmedier, bland andra DN. Även danskan och norskan har i-lös form för Nigers invånare.

TT skriver nigerier. [Se hela listan i TT-språket.](#)

I många andra fall uppmuntrar Mediespråksgruppen däremot till former som slutar på -ier. De är ofta mer lätthanterliga eftersom man inte behöver lära sig olika singular- och pluralformer.

(September 2005)

Utländska namn och uttryck

arabiska Arabiska namn når oss ofta via de stora kolonialspråken, främst engelska och franska. Det gör att stavningarna varierar betydligt mer hos oss än de faktiskt gör på arabiska. I fråga om personnamn anser vi det lämpligast att respektera den stavning personen själv tillämpar, trots att stavningar präglade av andra språk gör det svårare för oss att uttala och stava konsekvent.

Exempel: **Mohamed ElBaradei**, chef för Internationella atomenergiorganet (IAEA). Stavningen **Usama bin Ladin** rekommenderas sedan utlåtanden inhämtats från arabiskskunniga.

Stavningen **Muhammad** rekommenderas om man inte vet hur personen själv skriver. I arabiskan finns inga versaler, men vi följer svenskt namnskick och skriver förnamn, familjenamn, företagsnamn, idrottsklubbar mm samt titlar på böcker och filmer med stor begynnelsebokstav.

Artikeln bör skrivas **al-**, det gäller även i personnamn om man inte vet hur personen själv skriver. När ett namn som börjar med **al-** inleder en mening kan regeln för svenska namn med **af, de och von** tillämpas: att behålla liten bokstav.

(16 november 2000 och 20 januari 2003)

Det arabiska ordet **burqu'** som betecknar ett heltäckande kvinnoplagg dyker i en del språkmiljöer upp som **burqa**. Vi ser gärna att det försvenskas till **burka** med pluralformen **burkor**.

(Oktober 2001)

Kuwaitkriget är fortfarande det bästa namnet för det som ibland kallas *Gulfkriget*.

(5 december 2001)

Muslimska helger skrivs som jul och påsk med liten bokstav: fastemånaden **ramadan**, stora offerfesten **id al-adha**.

Se även kapitlen om [islamiska uttryck](#) och [arabisk translitterering](#) i TT-språket.

Brygge Vi skriver **Brygge** i stället för att använda det tyska namnet *Brügge* på den belgiska staden.

(23 oktober 2001)

county Region, län eller storkommun? *County* avser i USA ett område som är större än vad vi skulle kalla en kommun, men mindre än en delstat. En motsvarighet i Sverige är **län**, men även **region** förekommer hos oss som beteckning för ett förvaltningsområde på denna nivå, till exempel Region Skåne.

Obs att det finns skillnader mellan delstaterna i USA. I Louisiana kallas det *parish* medan county i Alaska heter *borough*.

I Storbritannien och Irland översätts county med **grevskap**.

(September 2005)

Ground Zero	<p>Ansluter som geografiskt namn till Central Park, Park Avenue m fl. Observera att uttrycket brukar översättas "nollpunkten". Det bör vi ha i åtanke då vi skriver om andra ground zero än platsen på Manhattan.</p> <p>(3 oktober 2002)</p>
Indien	<p>Platser i Indien har i många fall ett namn som blivit känt genom den koloniala administrationen och ett annat som överensstämmer bättre med lokalt språkbruk. Vi rekommenderar att man använder i svenskan etablerade namnformer som Bombay (Mumbai), Madras (Chennai) och Calcutta (Kolkata). Vid behov kan man naturligtvis återge båda namnen. I fallet Benares/Varanasi finns tidiga belägg för båda namnen. Sökningar i artikelarkiv tyder dock på att Varanasi är mest använt i dag.</p> <p>(19 april 2001 och 8 feb 2006)</p>
New Orleans	<p>Uttalet av staden New Orleans varierar. Det uttal som dominerar i USA i dag, särskilt på orten, är betoning på O, men även ett uttal med betonat i är vanligt.</p> <p>(September 2005)</p>
nordiska vokaler	<p>Tecken för ä och ö som används i egennamn från det nordiska språkområdet bör återges med sina utländska tecken i svensk text.</p> <p>Undantag görs för namn som har en inarbetad svensk form. Hur många sådana namn det finns kan diskuteras, men vi anser det lämpligt att följa Nationalencyklopedin, som gör undantag för de geografiska namnen Köpenhamn och Själland.</p> <p>(5 november 2003)</p> <p>Observera att TT:s egna skrivregler skiljer sig från Mediespråkgruppens rekommendation. Se Andra språk, Accenter och liknande i TT:s egna regler.</p>
noruz	<p>Persiskt, afghanskt och kurdiskt nyårsfirande blir alltmer uppmärksammat även i Sverige.</p> <p>Otaliga stavningsvarianter förekommer, bland andra <i>nowrouz</i>, <i>nawrouz</i>, <i>newrouz</i>, <i>nowroz</i>, <i>nawroz</i>, <i>nowruz</i>, <i>nawruz</i>, <i>naw ruz</i>, <i>newruz</i>, <i>newrüz</i>, <i>norus</i>, <i>noruz</i>, <i>norouz</i>, <i>nowroos</i>, <i>norooz</i>, <i>noruus</i>, <i>nowrooz</i>.</p> <p>Vi rekommenderar noruz.</p> <p>En ursprunglig diftong i första stavelsen tycks åtminstone i centralpersiskan ha blivit till å-ljud i dag. Den långa vokalen i andra stavelsen återger vi med ett enda tecken, som vi normalt gör i svenskan, också i de flesta lånord.</p> <p>Vi skriver noruz med liten bokstav, som jul och ramadan.</p> <p>Observera uttalet "nâros", med långt o.</p> <p>(Mars 2006)</p>
ryska	<p>Det finns etablerade regler för hur ryska translittereras till svenska. Vi rekommenderar att de reglerna följs då vi skriver om personer som lever i hemlandet.</p> <p>Utvandrare anpassar ofta sin stavning till andra språk, i synnerhet engelska. I dessa fall finner vi det olämpligt att frångå den stavning personen själv tillämpar.</p> <p>Exempel: Nathan Sharansky, f d sovjetdissident och senare partiledare i Israel.</p> <p>(20 januari 2003)</p> <p>Se även kapitlet om translitterering från ryska i TT-språket.</p>
sudoku	<p>En populär, från början japansk sifferfläta - en motsvarighet till korsordet - har blivit en fluga även i Sverige: ett sudoku, flera sudokun.</p> <p>(September 2005)</p>

tyfon	Förr var det vanligt att man stavade taifun. (Den engelska stavningen typhoon avspeglar kinesiskt uttal.) Det finns emellertid också gamla belegg för stavningen och uttalet tyfon i svenskan. I dag dominerar tyfon helt i vardaglig text. (September 2005)
ukrainska	Det finns goda skäl för att låta stavningen präglas mindre av ryskan. Skriv namnen på de stora städerna Charkiv , Lviv och Dnipropetrovsk . Dock skrivs floden Dnepr ; den rinner inte bara genom Ukraina. (23 januari 2002)
vitryska	Aleksander Lukasjenko, Aljaksandr Milinkevitj och Aleksander Kozulin är de stavningar TT använder på ledande vitryska politiker. Mediespråksgruppen instämmer i att det är rimligt att försätta skriva Lukasjenko på ryska, även om man går över till vitryska för Aljaksandr Milinkevitj. Det avspeglar till och med en ideologisk skillnad mellan dem. Bägge språken har uttal med slut-a i Lukasjenko. Stavningen Aleksander, med ks och e-inskott i slutstavelsen, för den ryska formen av förnamnet är en hybrid. Mediespråksgruppen tycker att man ska försvenska ryska namn fullt ut när likheten är så stor mellan ryska och svenska, i detta fall alltså till Alexander med x. (Mars 2006)

Utländska bok- och filmtitlar

engelska	Skrivs som i engelsk brödtext med begynnelseversal endast på första ordet (förutom ord som alltid har begynnelseversal på engelska, som exempelvis namn på månader, helger och nationalitetsadjektiv)
tyska	Begynnelseversaler på substantiven.
franska	Begynnelseversal endast på första ordet (förutom ord som alltid har begynnelseversal på franska, som exempelvis namn på helger och nationalitetssubstantiv). (9 mars 2000)

Några svengelska ord

Uttryck som "Houston, Texas"	Är "Houston, Texas" en anglicism? I och för sig, men inget man direkt behöver avråda från. Observera att det ska sitta ett kommatecken även till höger om satsen fortsätter. Exempel: " ... i Houston, Texas, har... ". (14 april 2004)
breakeven	Uttrycket <i>breakeven</i> i ekonomitext bör översättas antingen nollresultat eller vändpunkt , däremot inte <i>brytpunkt</i> . (8 september 2003)
bungyjump	Bör skrivas så (vilket de flesta redan gör), trots att SAOL har bungeejump som enda stavning. I sammanhanget kan också nämnas pistage , som nästan alltid skrivs så trots att samtliga ordböcker och uppslagsverk har (det språkhistoriskt korrekta) pistasch (av fr. pistache) som enda form. Gruppen var överens om att pistage inte kan fördömas.

(9 mars 2000)

crawl Rullande text som kompletterar bilden i tv-rutan kallas **kryptext**.

(23 januari 2002)

credit Dagens ungdom skriver att någon "har kredd" eller "är kreddig". Den stavningen applåderar vi och apar efter. Tänk dock på att de här orden av stilistiska skäl inte fungerar i vilken text som helst.

(September 2005)

curator Det engelska ordet som används i konstvärlden är svårt att uttala och böja i plural. Vi rekommenderar att både stavningen och uttalet får överensstämma med kurator (plural kuratorer), som sedan tidigare har flera betydelser på svenska.

(28 november 2002)

director's cut **Regissörens version, regissörsversion** kallar vi det som på engelska kommit att betecknas *director's cut*.

(Mars 2006)

dopning Denna försvenskade och av språkvården rekommenderade form för *doping* har länge fört en tynande tillvaro. Men den har fått nytt liv, dels i lagtext, dels i många medier, både på sportsidorna och i andra delar av tidningen. Det verkar inte längre helt omöjligt att den kan få lika friskt liv som de formellt jämförbara mobbning, joggning och dumpning.

Skriv alltså gärna **dopning**, och kom ihåg att det ska vara -s- i sammansättningsfogen: dopningsskandal.

(Med *doping*- blir det däremot inget -s-: *dopingskandal*.) Man kan tillägga att som teknisk term, med betydelsen att tillsätta små mängder av ett visst ämne till halvledare, är dopning vedertagen svensk form och används i t ex NE.

(20 jan 2003)

dotcom Så kallade *dotcomföretag* kallar vi hellre **e-handelsföretag**, medan deras webbplatser är **e-handelsplatser**.

Företaget och dess nätadress bör hållas isär: Skriver vi om **Letsbuyit** gör vi det just så, med stor bokstav (normaliserad stavning). Dess www-adress är letsbuyit.com och den behöver i de flesta fall inte nämnas. Ofta fungerar det bra att tala om företaget med en omskrivning, som **nätbokhandeln Amazon**.

Termen **e-handel** kan användas för fenomenet i stort. (13 maj 2002)

ebita En engelsk förkortning bildad av facktermen earnings before interest, taxes and depreciation. Förekommer ibland i texter om bolags ekonomiska resultat. Exakt vad vinstmättet omfattar varierar; det anges av företaget när resultatet presenteras. Därför kan också översättningen variera. Risken för oklarhet gör att vi rekommenderar att uttrycket översätts i mesta möjliga mån.

När förkortningen ebita används bör den skrivas gement eftersom den inte står för ett namn.

(13 maj 2002)

functional food Flera olika översättningar finns för uttrycket, som står för mat med nyttiga tillsatser, till exempel mervärdesmat, nyttomat och plusmat. Inte sällan är orden vaga eller medför risk för feltolkningar. Gruppen har fastnat för att rekommendera **plusmat**.

(23 januari 2002)

headhunta Finns det något bra svenskt ord? Förslag (duger i de flesta fall): **handplocka**.

(9 mars 2000)

homestaging **Hemstylist, hemstyling** har vunnit viss spridning i branschen och är bättre än homestaging, tycker vi. Att *stajla* sitt hem är mer stilistiskt begränsat. Den försvenskade stavningen används (åtminstone hittills) mest av kåsörer som raljerar över en företeelse.
(September 2005)

inlines Detta är ju ett slags rullskridskor, och numera den allenarådande formen av detta fortskaffningsmedel. Det finns därför inget skäl att inte skriva **rullskridskor** i stället. Om nödvändigt kan man tillfoga "så kallade inlines" eller liknande.
(9 mars 2000)

konceptbil Ordet är ett modeord i bilindustrin, men det har också en innebörd som branschterm. Vi rekommenderar det mer genomskinliga uttrycket **experimentbil**.
(13 mars 2002)

moxbränsle Kärnkraftsterm av engelskans mixed oxide. SKI översätter det med **blandoxidbränsle**.
(23 januari 2002)

outlet En butik som kallas *outlet* är inte alltid en låprisbutik, inte heller en fabriksbutik eller en fabriksutförsäljning även om det oftast är en märkesbutik. **Butiksby** är ett utmärkt ord för en liten köpstad med flera sådana märkesbutiker.
(6 juni 2001)

scrapie Formen **skrapsjuka** finns i svenska dialekter, liksom i norskan, och kan med fördel användas för den sjukdom hos får som på engelska heter scrapie.
(23 januari 2002)

skimning Att utan lov avläsa och kopiera koder till exempel på kreditkort kallas på engelska *skimming*. Vi försvenskar det och konstaterar att ordet skimmare kan avse både personen som gör det och den apparat som används. "Manicken" kan med fördel kallas (kod) avläsare också.
(8 feb 2006)

suvbil *Suv* uttyds sport utility vehicle. Vi konstaterar att det redan blivit vanligt att kalla dem **stadsjeepar**.
(3 oktober 2002)

surroundsound För *surroundsound* alternativt multikanalsljud kan man med fördel använda ordet **flerkanalsljud**. *Subwoofer* kallar vi gärna **subbas**.
(14 april 2004)

trafficking Det engelska ordet används i många sammanhang, till exempel om **människosmuggling** och om **handel med kvinnor** eller **handel med slavarbetare**. Eftersom den vaga betydelsen ofta gör det svårt att veta vad som avses hoppas vi att de precisare benämningarna som samtidigt utgör översättningar ska komma till användning.
(26 september 2000)

Om Svenska Akademiens nya ordlista:

avstavning

Svenska Akademiens ordlistas 12:e upplaga har infört ett avstavningssystem som bygger på ordledsuppdelning.

Så kallad morfologisk avstavning har länge funnits som ett användbart alternativ till den traditionella avstavningen enligt enkonsonantsregeln. Den presenteras i bland annat Svenska språknämndens Svenska skrivregler.

I SAOL 12 har man emellertid hårdtagit ordleduppdelningen på ett sätt som dels bryter mot svenskans fonotaxregler (*siffr-or, kontr-ast*), dels är förbryllande för de flesta språkbrukare (*smak-lig men äckl-ig*).

TT:s Mediespråksgrupp tar avstånd från SAOL:s avstavningssystem.

ordformer

I SAOL 12 förekommer också en rad skrivsätt och ordformer som Mediespråksgruppen inte vill rekommendera. Gruppen har bland annat funnit

- pluralen *media, slaglers*
 - de engelska formerna *mobbing, dumping, hacker*
 - samt stavningarna *coma, combi och cosinus*. Mediespråksgruppen ställer sig i dessa fall bakom språkvårdens traditionella rekommendationer:
 - **medier, schlager** eller **schlagrar**
 - **mobbing, dumpning, hackare**
 - **koma, kombi, kosinus**
-